

GAZİANTEP TURİZM ELÇİLERİ DERNEĞİ

TRC1/11/DFD/2039

Gaziantep Turizm Elçileri Derneği

Gaziantep Turizm Analizi Projesi

Ara Raporu

elebidanışmanlık
www.byclub.com

İÇİNDEKİLER

1. Proje Tanımı	7
1.1. Giriş	7
1.2. Projenin Hedefleri.....	7
1.2.1. Genel Hedef	7
1.2.2. Özel Hedefler.....	7
1.3. Projenin Yararlanıcıları.....	8
1.4. Projenin Motivasyon Unsurları	8
2. Giriş.....	10
3. Turizmde Gelecek Planlanması ve Geliştirme Çalışmaları.....	11
3.1. 2007-2010 Dönemi Eylem Planı	11
3.2. 2010-2014 Dönemi Eylem Planı	11
3.3. Gaziantep Kültür ve Turizm Master Planı.....	13
3.4. Türkiye Turizm Stratejisi - 2023	13
4. Konaklama.....	14
4.1. Konaklama İşletmeleri.....	14
4.2. Konaklama İstatistikleri	16
4.3. Gümrük Geçişleri	22
5. Gaziantep Mutfağı ve Gastronomi Turizmi.....	25
6. Kongre Turizmi	29
6.1. Uluslararası Kongre Turizminde Genel Eğilimler	37
7. Sağlık Turizmi.....	39
7.1. Tanımlar ve Prensipler.....	39
7.2. Gaziantep İlinin Sağlık Turizmi Açısından Değerlendirilmesi.....	40
7.3. Gaziantep İlinde Sağlık Turizminin Geleceği	44
8. Üniversite Turizmi	47
9. Fuar Turizmi	51
10. Türkmenler Caddesi - İran Pazarı.....	56
10.1. Problem Sahaları.....	60
11. Askeri Birlikler	65
12. Referanslar	67

EKLER

EK - 1: Kültür ve Turizm Bakanlığı Turizmi Geliştirme Çalışmaları Gaziantep Çalıştayı Sonuç Raporu.....	70
EK - 2: Kültür ve Turizmde Marka Kent Gaziantep Eylem Planı 2010-2014.....	76
EK - 3: Turizm İşletme Belgeli Oteller.....	84
EK - 4: Gaziantep Ticaret Odasının Turizm Konseyi Önerisi	87
EK - 5: Turizm İşletme Belgeli Restoranlar.....	89
EK - 6: Belediye İşletme Belgeli Restoranlar	91
EK - 7: TÜRSAB'a Kayıtlı Gaziantep Seyahat Acenteleri	93

ŞEKİLLER

Şekil 1: 2009 - 2011 yıllarını kapsayan dönemde otellerde konaklayan yabancı turistlerin sayıları. 2011 yılının ilk 8 aylık dönemi hesaplanmıştır.	19
Şekil 2: 2009 - 2011 yıllarını kapsayan dönemde otellerde konaklayan yerli turistlerin sayıları. 2011 yılının ilk 8 aylık dönemi hesaplanmıştır.	19
Şekil 3: 2011 yılında Gaziantep Havalimanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş yapan turistlerin sayılarının, uyruklarının aylara göre dağılımı.....	23
Şekil 4: 2010 yılında Gaziantep Havalimanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş yapan turistlerin sayılarının, uyruklarının aylara göre dağılımı.....	23
Şekil 5: 2009 yılında Gaziantep Havalimanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş yapan turistlerin sayılarının, uyruklarının aylara göre dağılımı.....	24
Şekil 6: Kongre organizasyonlarının dönemsellik özelliği.	32
Şekil 7: Ş.K.M. Şehitkamil Kültür ve Kongre Merkezinin dış ön cepheden görünüşü.....	35
Şekil 8: Ş.K.M. Şehitkamil Kültür ve Kongre Merkezi salonlar listesinin görünüşü.....	36
Şekil 9: Türkmenler Caddesindeki İran Pazarı.	56
Şekil 10: İranlı Şii Müslümanların ibadet maksatlı olarak İran, Zeynebiye ve Kerbela arasında yaptığı yolculuğun güzergah krokisi.....	57
Şekil 11: Türkmenler Caddesinde mevcut iki adet otobüs garajından büyük olanının görünüşü. (a) Dış görünüş, (b) İç görünüş.....	59
Şekil 12: İran Pazarı büyük otobüs garajı içerisinde yer alan ve yemek pişirmek, beslenmek, dinlenmek ve ibadet etmek için turistlerin kullandığı tesis.....	61
Şekil 13: Dinlenme tesisinin genel durumu.	62
Şekil 14: İran Pazarı bölgesinde mevcut işyerlerinin genel durumu.	62
Şekil 15: İran Pazarı büyük otobüs garajı çevresinde yer alan düzensiz kaçak işyerleri.	63
Şekil 16: Türkmenler Caddesinde mevcut iki adet otobüs garajından küçük olanının görünüşü.	64

TABLOLAR

Tablo 1: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre Gaziantep ilinde mevcut konaklama işletmelerinin sayıları ve tesis sınıflarına göre dağılımı.....	14
Tablo 2: Gaziantep ilinde Turizm Yatırım Belgesi almış yeni konaklama tesisi yatırımları ve kapasiteleri.....	15
Tablo 3: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2009 yılı içerisinde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı.....	16
Tablo 4: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2010 yılı içerisinde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı.....	17
Tablo 5: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2011 yılının ilk 8 aylık döneminde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı.....	18
Tablo 6: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2009 - 2011 döneminde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı ve değişim şekli.....	21
Tablo 7: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2009 - 2011 döneminde Gaziantep Hava Limanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş çıkış yapanların sayıları, uyrukları ve değişim şekli.....	22
Tablo 8: Gaziantep ilinde 2011 yılı içerisinde düzenlenen kongreler.....	29
Tablo 9: Gaziantep ilinde 2010 yılı içerisinde düzenlenen kongreler.....	30
Tablo 10: Türkiye genelinde 2011 yılı içerisinde düzenlenen 354 adet kongrenin coğrafi bölgelere dağılımı.....	33
Tablo 11: Gaziantep ilinde mevcut tesislerden kongre organizasyonları açısından kapasitesi ön plana çıkan işletmelerin salon kapasitelerinin dökümü.....	34
Tablo 12: Şehitkamil Belediyesi Kültür ve Kongre Merkezi salon kullanım ücretleri.....	36
Tablo 13: Gaziantep Sağlık İl Müdürlüğü kayıtlarına göre il genelinde mevcut sağlık işletmelerinin türlerine göre sayısal dökümü (10).....	41
Tablo 14: Gaziantep Sağlık İl Müdürlüğü kayıtlarına göre il genelinde mevcut sağlık işletmelerinin yatak kapasiteleri(10).....	41
Tablo 15: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) kayıtlarına göre ülke nüfusunun yıllar bazında değişim şekli.....	42
Tablo 16: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) kayıtlarına göre Gaziantep nüfusu-nun yıllar bazında değişim şekli.....	42
Tablo 17: Gaziantep Sağlık İl Müdürlüğü kayıtlarına göre Gaziantep ilinde mevcut kamu ve özel sektör işletmelerinde gerçekleşen muayene sayılarının yıllara göre dağılımı (10).....	42
Tablo 18: Sağlık Bakanlığı verilerine atfen Türkiye genelinde tedavi gören yabancıların kamu ve özel sektör işletmelerine yıllar bazında dağılımı, branşlar ve ülkeler.....	46
Tablo 19: Sağlık Bakanlığı verilerine atfen Türkiye genelinde özel sektör işletmelerinde tedavi gören yabancıların sayıları ve değişim oranları.....	46
Tablo 20: Gaziantep ilinde bulunan üniversitelerde 2011 - 2012 eğitim - öğretim döneminde eğitime devam eden öğrencilerin menşelerine göre dağılımı (3, 4).....	47

Tablo 21: Gaziantep Üniversitesinde 2011 - 2012 eğitim -öğretim döneminde aktif eğitime devam eden yabancı uyruklu öğrencilerin ülkelerine göre dağılımı (3).	48
Tablo 22: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde düzenlenen fuarların yıllara göre sayısal dağılımı (5).....	51
Tablo 23: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde düzenlenen fuarların ziyaretçi sayılarının yıllara göre sayısal dağılımı (5).	52
Tablo 24: Ortadoğu Fuar Merkezinde düzenlenen fuarlara gelen ziyaretçilerin menşelerine göre dağılımı (5).	52
Tablo 25: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2009 yılı içerisinde icra edilen fuarlar (6).....	53
Tablo 26: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2010 yılı içerisinde icra edilen fuarlar (6).....	53
Tablo 27: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2011 yılı içerisinde icra edilen fuarlar (6).....	54
Tablo 28: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2012 yılı için planlanan fuarlar (6).	55

1. Proje Tanımı

1.1. Giriş

Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en büyük, Türkiye'nin ise 6. büyük kenti olan Gaziantep, nüfusu, ekonomik potansiyeli ve Büyükşehir statüsü ile bir metropol görünümündedir.

Anadolu'nun ilk yerleşim alanlarından birisi olan Gaziantep tarih boyunca Hitit medeniyetinden Osmanlı medeniyetine kadar pek çok farklı kültüre tanıklık etmiştir. Tarihi İpek Yolu'nun buradan geçmesi uygarlık tarihine ve bugüne yön vermiş olup, ayrıca her dönemde kültür ve ticaret merkezi olma özelliğini korumuştur.

Coğrafi yönden GAP'ın giriş kapısı, sanayisi ve ticari hacmi ile GAP'ın merkezi olan Gaziantep, ekonomik yönden çevresindeki birçok ili etkisi altında tutmaktadır. İl, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin tüm ürünlerinin işlendiği, iç ve dış pazara sunulduğu bir sanayi ve ticaret merkezidir. IV tane Organize sanayi bölgesi, birçok sanayi alanları küçük sanayi siteleri ve serbest bölgesi ile ekonomi ve sanayide çok önemli bir noktadadır.

Ekonomisinin yanında tarihi, kültürel ve yerel zenginlikleri, komşu illere geçiş güzergahında olması, Suriye ile bağlantısı, kamu ve özel sektör sağlık yatırımları ve üniversiteleri ile Gaziantep ili turizm açısından önemli bir etkinliğe sahiptir.

1.2. Projenin Hedefleri

İpekyolu kalkınma Ajansı'nın 2011 yılı Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı kapsamında Gaziantep Turizm Elçileri Derneği tarafından hazırlanan proje dokümanında belirlenmiş ve onaylanmış proje "genel" ve "özel" hedefleri müteakip bölümlerde belirtilmiştir.

1.2.1. Genel Hedef

Gaziantep turizm sektörünün mevcut durumu ve potansiyeli ile ilgili güncel bilgi ve istatistiklerinin reel olarak değerlendirilmesini sağlayacak araştırma, inceleme ve sorun analizlerinin yapılması,. Oluşturulan verilerin Gaziantep' de bulunan turizm paydaşları ile yapılacak çalıştay ile değerlendirilmesi ve sorunlara kısa ve uzun vadede çözümler oluşturulmasına zemin hazırlanması.

1.2.2. Özel Hedefler

1. Gaziantep'in Türkiye turizm stratejisi içinde değerlendirilmesi.
2. Gaziantep'teki tüm konaklama tesislerinde geceleyenlerin konaklama türleri, konaklama süreleri, otellerin yıllık doluluk oranları, oda satış fiyatı vs. gibi verilerin oluşturulmasını sağlayacak araştırmanın yapılması.
3. Gaziantep'te bulunan tüm yiyecek, içecek ve eğlence tesislerinde gelen ziyaretçilerin profilinin belirlenmesi için araştırma yapılması.
4. Gaziantep'e gelen turistlerin geliş nedenlerinin araştırılması.

5. Gaziantep'te yöresel ürün satan işletmelerin, hediyelik eşya satıcılarının profillerinin çıkarılması ve turistlerin en çok ilgi gösterdiği ürünlerin belirlenmesi için araştırma yapılması.
6. Gaziantep'e yakın illerle turizm ilişkilerinin değerlendirilmesini sağlayacak verilerin toplanması. (Bu illerden ilimize gelen ziyaretçileri, ilimizden diğer illere giden ziyaretçileri vs gibi)
7. Toplanan tüm verilerin değerlendirilerek GZFT analizinin yapılması sonuçların, organize edilecek çalıştay ile paydaşların dikkatine sunulması ve bölgenin turizm potansiyelinin geliştirilmesi için ortak platform oluşturulması.
8. İlimizde daha önce diğer kurumların turizm sektörü ile ilgili yaptığı tüm istatistiksel bilgilerin, bu alanda yapılmış çalıştay vs. gibi verilerin toplanmasını sağlayacak tüm çalışmaların toplanarak ortak platformda değerlendirilmesini sağlanması.
9. Turizm Seyahat Acenteleri arasından ilimize tur getiren firmalarla görüşülerek istatistik bilgilerin toplanması.

1.3. Projenin Yararlanıcıları

1. Gaziantep turizm sektörü çalışanları ve yatırımcıları (oteller, restoranlar, hediyelik eşya satıcıları, el sanatları üreticileri, taşıma şirketleri vs.)
2. Gaziantep'de bulunan kamu kurum ve kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümleri
3. "Nihai Yararlanıcılar", projeden uzun vadede, geniş anlamda, toplumsal veya sektörel boyutlarda yarar sağlayacak olanlardır.
4. Gaziantep turizm sektörünün doğrudan ve dolaylı olarak katma değer sağladığı, işbirliği yaptığı tüm sektörlerde yer alan firma, kurum ve çalışanları
5. İpekyolu Kalkınma Ajansı
6. Türkiye turizm sektörü kurum ve çalışanları (TURSAB, seyahat acenteleri vs.)
7. Tüm Gaziantep halkı

1.4. Projenin Motivasyon Unsurları

Yaklaşık 54 alt sektöre katma değer sağlayarak, bacasız sanayi olarak nitelendirilen turizm, özellikle de Güneydoğu Anadolu bölgesinde önemli potansiyel barındıran kültür turizmi bölgemizin kalkınmasında, istihdamın artırılmasında kritik öneme sahiptir. Özellikle son yıllarda Gaziantep teki bazı kurumların, Kültür ve Turizm Bakanlığının ve özel sektörün yatırımlarıyla ivme kazanan Gaziantep turizm sektörü bu gelişmeye rağmen potansiyelinin oldukça gerisindedir. İpekyolu Kalkınma Ajansının da öncelikleri arasında bulunan destinasyon merkezi olmak hedefine ulaşılması noktasında Gaziantep turizm sektörünün nitelikli ve derinlemesine analizinin yapılması, sorunların tespit edilerek doğru verilerle çözüm oluşturulması ve stratejik planlamanın yapılması açısından hayati önem arz etmektedir.

Gaziantep turizminin bölgesel gelişmeyi hızlandırmak ve planlı bir kalkınma sürecinin yürütülmesi açısından turizmin üretken faktörlerinin ve dinamiklerinin araştırılması, sahip olduğu kültürel miras ve turizm zenginliğinin verilerinin toplanması stratejik planlama için çok önemlidir. Bu amaç doğrultusunda yapacağımız anket çalışmaları, turizm sektörünün verilerinin toplanması bu planlamanın yapılması için her türlü bilgi ve belgenin derlenerek incelenmesi hedeflenmektedir. Gaziantep te bulunan turizm paydaşları turizminin araştırılması ile ilgili

çalışmalar yaptığı halde bu çalışmalar ne yazık ki ortak bir platformda değerlendirilememektedir. Örneğin TÜİK tarafından Gaziantep teki konaklama tesislerinde gerçekleştirilen geceleme sayısı çıkarılmakta ancak, söz konaklamaların ne kadarının iş amaçlı gelenler, ne kadarının turizm amaçlı gelenlerce gerçekleştirildiği bilinmemektedir. Dolayısıyla turizm sektörümüz stratejik planlamanın temeli olan güncel istatistiklerden yoksundur. Her kurum kendi dinamikleri açısından konuyu ele aldığından turizm sektörünün sorunları, potansiyeli ve çözüm önerileri de eksik ya da reel durumla çelişki göstermektedir. Yapılan tüm bu çalışmaların bir araya toplanarak konunun uzmanları ve akademisyenlerinin görüşleri alınmalı ve planlı bir kalkınma için bir araya getirilmelidir. Yapacağımız anket çalışmaları, veri toplama araştırmaları, ilimizin turizm sektörünün ayrıntılı ve güncel bilgilerinin toplanması ve incelenmesini sağlayacaktır.

Tüm bu faaliyetler yürütülürken özellikle özel sektör paydaşlarının bilgi paylaşımına açık olmalarını sağlamak için ekte sunulmuş "Gizlilik ve Tarafsızlık Beyanı" kurumumuz tarafından hazırlanarak bu belgenin tüm yükümlülükleri yerine getirileceği garanti edilecek ve bu kurumların bilgi paylaşımına açık olmaları sağlanacaktır.

2. Giriş

3. Turizmde Gelecek Planlanması ve Geliştirme Çalışmaları

Günümüzde Gaziantep ilinde kültür ve turizm alanında yapılan çalışmalar bu alanda evvelce ortaya konulmuş olan muhtelif planlara bağlı olarak yürütülmekte ve yönlendirilmektedir. Bu planların anlaşılması, turizmde dünün bugünün ve geleceğin anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

3.1. 2007-2010 Dönemi Eylem Planı

Gaziantep'i 2011 yılına taşıyan planlama çalışmalarının en önemlisi Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Müdürlüğü tarafından 2007 yılında icra edilen çalıştaydan gücünü almaktadır. "Turizmi Geliştirme Çalışmaları Gaziantep Çalıştayı" adı altında 22-26 Ekim 2007 tarihleri arasında düzenlenen ve Gaziantep ili, Araban, İslahiye, Karkamış, Nizip, Nurdağı, Oğuzeli, Şahinbey, Şehitkamil ve Yavuzeli ilçelerinin mülki amirleri, belediye başkanları, ilgili kamu kurum/kuruluşları, özel sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve ünitelerinin temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda altyapı, çevre, kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi, kültür ve turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, tanıtım ve pazarlama konuları üzerinde değerlendirmeler yapılarak elde edilen bulgular bir eylem planına dönüştürülmüştür. Adı geçen eylem planı EK - 1: Kültür ve Turizm Bakanlığı Turizmi Geliştirme Çalışmaları Gaziantep Çalıştayı Sonuç Raporu'nda detayları ile birlikte sunulmuştur.

Gaziantep Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü 2007 yılından başlanarak bugüne kadar geçen dönemde ilde icra edilen tüm çalışmaların kaynağının bu Eylem Planı olduğunu ifade etmektedir (1). Adı geçen eylem planının Gaziantep destinasyonu kültür ve turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, tanıtım ve pazarlama çalışmaları ile öne çıktığı görülmektedir. 2007 tarihli Eylem Planı ile çok sayıda tanıtım aktivitesi, reklam çalışması, info turlar, uluslararası sempozyumlar, Gaziantep mutfağının tanıtım materyalleri, restorasyon çalışmaları, eğitimler, müze ve kültür merkezi inşaatları, çevre düzenlemesi ve altyapı yatırımları gibi hususlar detaylandırılmış ve ilgili kurumlara görev dağılımı yapılarak icrası ile ilgili tedbirler alınmıştır.

2007 tarihli Gaziantep Turizmini Geliştirme Çalışmaları Eylem Planında belirlenmiş olan tedbirlerden hangilerinin bugüne kadar gerçekleştiği hususuna işbu rapor kapsamında yer verilmemiştir. Ancak İl Özel İdaresinden belediyelere, Vakıflar Genel Müdürlüğünden TEDAŞ'a varana kadar çok sayıda kuruma görev dağılımının yapıldığı, bunların önemli bir bölümünün tamamlandığı bilinmektedir (2).

3.2. 2010-2014 Dönemi Eylem Planı

2007 - 2010 dönemini kapsayan eylem planının ardından 2014 yılına kadar geçecek olan dönemi kapsayan yeni bir plan daha hazırlanmıştır. "Kültür ve Turizmde Marka Kent Gaziantep Eylem Planı 2010 - 2014" adıyla anılan bu plan ilgili bakanlıkça onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Plan başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere Gaziantep Valiliği , Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep Ticaret Odası ve belediyelerin sorumluluğunda yürütülecek, 2010-2014 arası dönemde gerçekleştirilecek projeleri kapsayan turizmde izlenecek yolun haritası niteliğindedir.

2010-2014 Eylem Planının beş ana konu başlığında planlanmış olan faaliyetleri aşağıda olduğu gibidir.

1. Gaziantep marka şehir imajının oluşturulması
 - a. Şehir logosu ve sloganın oluşturulması

- b. Web sitesi yapılması
2. Yerelde turizm bilinci eksikliğini giderilmesi
 - a. Marka şehir olmak için bilinçlendirme seferberliğinin başlatılması
 - b. Broşür ve tanıtım dokümanlarının hazırlanması
 - c. Pansiyonculuk ve turist ihtiyaçlarının karşılanması konularında halkın bilinçlendirilmesi
3. Turizm ve kültürel altyapının oluşturulması ve güçlendirilmesi
 - a. Geleneksel el sanatlarının desteklenmesi
 - b. Geleneksel Gaziantep mutfağı konusunda kurumsal eğitim merkezlerinin oluşturulması
 - c. Restorasyon çalışmalarında görev alacak taş, ahşap işleri ustaları yetiştirilmesine yönelik eğitimler düzenlenmesi
 - d. Şehrin muhtelif yerlerinde el sanatları üretim, teşhir ve satış merkezleri kurulması
 - e. Karkamış, Dülük, Yesemek, Zeugma ören yerlerine yakın yerleşim yerlerine ve bazı yerleşim yerlerinde Kültür-Sanat Evleri yapılarak işlev kazandırılması
 - f. Kentin belirli yerlerine özel tasarım Turizm Danışma Ofislerinin kurulması
 - g. Restorasyon ve konservasyon merkezi kurulması
 - h. Alternatif turizm alanlarının tespit edilip sınıflarına göre envanterinin çıkartılması
 - i. Bölgeye hitap edecek arkeoloji enstitüsünün kurulması
4. Gaziantep tarihi ve kültürel yapısının ulusal-uluslararası tanıtımının yapılması
 - a. Yurtiçi-yurtdışı seyahat acentelerine yönelik info turlar düzenlenmesi
 - b. Geleneksel Gaziantep mutfağının tanıtılması
 - c. Çocuklara yönelik sanatsal faaliyetlerin uygulanması
 - d. Türk kültürünün tanıtımı ve paylaşımı
 - e. Türk müzik kültürünün tanıtılması
 - f. Dülük Antik Kenti'nin uluslararası arenada tanıtılmasına yönelik etkinliklerin düzenlenmesi (akademisyenler ve turizm profesyonelleri)
 - g. Komşu ülkelerle turizm ve kültür işbirliklerinin yapılması
5. Gaziantep kültürel mirasının ortaya çıkartılması ve turizme kazandırılması
 - a. Arkeolojik kazıların yapılması
 - b. Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının restorasyonu ve çevre düzenlemesinin yapılması
 - c. Rumkale' den Zeugma'ya turizm havzası oluşturulması
 - d. Kültürel çalışmalar

2010-2014 Marka Kent Eylem Planının beş ana konu başlığı için toplam 43 adet proje planlanmış ve bütçelendirilmiştir. Eylem planına tahsis edilen bütçe toplam 42.560.000 TL dir.

3.3. Gaziantep Kültür ve Turizm Master Planı

Gaziantep Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından ilin turizm alanındaki geleceğini yönlendirmek üzere yapılacak çalışmalara yön verecek bir master plan hazırlanarak onaylanmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığına evvelce gönderilmiştir. Ancak bu plan bakanlıkça onaylanmamış ve GAP bölgesinin kültür ve turizm alanındaki master planının hazırlanması görevi Kalkınma Bakanlığı GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına devredilmiştir. İlgili başkanlık ise ihale yoluyla bu planın hazırlanması işini 2010 F000080 proje numarası ve 510.000 TL bütçe ile özel sektöre devretmiştir.

GAP Turizm Master Planı ile bugüne kadar turizme yönelik yapılan planların, günümüze kadar geçen süre içinde turizm sektörünü etkileyecek her türlü veri tabanı değişiklikleri çerçevesinde yeniden değerlendirilerek gerekli revizyonların yapılması ve güncelleştirilmesi, doğal ve kültürel değerlerin koruma-kullanma dengesi gözetilerek belirli bir plan dahilinde sürdürülebilirliğinin, yönetimi ve kullanımının sağlanması, cazibe merkezleri, turizm merkezleri ve turizm gelişme bölgeleri/koridorlarının belirlenmesi, turizmin çeşitlendirilmesi, bölge turizminin komşu iller ve ülkelerle de ele alınarak turizme önemli bir ivme kazandırılması, turizm odaklı uygulamaya yönelik ön etüt projelerinin hazırlanması, etüt projelerin uygulanmasına ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik olarak kurumsal sorumluluk ve yönetim planının ortaya konması amaçlanmaktadır.

GAP Turizm Master Planının 2011 yılı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir.

3.4. Türkiye Turizm Stratejisi - 2023

Türkiye Turizm Stratejisi (3), turizm sektöründe, kamu ve özel sektörün yönetim ilkesi çerçevesinde işbirliğini gündeme taşıyan ve stratejik planlama çalışmalarının yönetim ve uygulamasına yönelik açılımlar sağlamasını hedefleyen bir çalışmadır.

Türkiye Turizm Stratejisi ve Eylem Planı ile üretim, yönetim ve uygulama süreçlerinde sektörün önüne bir yol haritası konularak yönlendirilmesi temel amaç olarak kabul edilmiştir. Türkiye Turizm Stratejisi - 2023 çalışmasının temelinde yer alan bu yaklaşım, çalışmanın bölgesel, yönlendirici ve dinamik bir çerçevede geliştirilmesini hedeflemektedir.

Türkiye Turizm Stratejisi - 2023 çalışması 9. Kalkınma Planı (2007 - 2013) hedefleri ile uyum içindedir. Kalkınma Planında "turizm sektörünün uzun vadeli ve sağlıklı gelişmesini sağlamak üzere Turizm Sektörü Ana Planı" hazırlanacaktır" ifadesi yer almaktadır. Bu ifade de yer alan hedef bu çalışma ile gerçekleştirilmiş olmaktadır.

2023 stratejisi kültürel gelişim bölgeleri, koridorları, turizm şehirleri gibi kavramlar tanımlayarak GAP Bölgesini kültür turizminin yanı sıra golf turizmi, sağlık turizmi, gençlik turizmi, eko-turizm, yamaç paraşütü, trekking, su sporları, kanoculuk, kuş gözleme, kongre turizmi ve büyük çaplı kültür-inanç turizmi alanlarında geliştirme hedefleri belirlemektedir

4. Konaklama

4.1. Konaklama İşletmeleri

Gaziantep ilinde hal-i hazırda aktif olarak konaklama hizmeti sunan toplam 57 adet işletme mevcut olup bunların 39 adedi Turizm Belgeli, 18 adedi ise Belediye Belgeli statüdedir. Toplam yatak kapasitesi 5.711 olup oda sayısı ise 3.023 tür. Konaklama işletmelerini detaylı listesi EK - 3' de, sınıflarına göre dökümü ve kapasiteleri ise Tablo 1' de sunulmuştur.

İşletmelerin listesi hazırlanırken Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtları esas alınmış olmakla birlikte, bazı verilerin güncelliğini yitirmiş olmasına bağlı olarak doğrudan işletmeler ile irtibata geçilmiş ve işletme sahiplerinin verdiği bilgiler de dikkate alınmıştır.

Tablo 1: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre Gaziantep ilinde mevcut konaklama işletmelerinin sayıları ve tesis sınıflarına göre dağılımı.

Belge Türü	Tesis Sınıfı	Mevcut	Oda Sayısı	Yatak Kapasitesi
Turizm Belgeli	5 Yıldızlı Otel	4	601	1.219
Turizm Belgeli	4 Yıldızlı Otel	9	822	1.523
Turizm Belgeli	3 Yıldızlı Otel	11	608	1.124
Turizm Belgeli	2 Yıldızlı Otel	11	399	748
Belediye Belgeli	1 inci Sınıf Otel	10	348	600
Belediye Belgeli	2 inci Sınıf Otel	2	42	76
Belediye Belgeli	Özel Otel (Butik)	3	33	26
Belediye Belgeli	Özel Otel	1	55	90
Turizm Belgeli	Özel Otel (Butik)	2	18	37
Belediye Belgeli	Pansiyon	1	10	62
Turizm Belgeli	Köy Evi	1	23	68
Turizm Belgeli	Yat İşletmeciliği	1	-	10
-	Turizm Uygulama Oteli	1	64	128
	Belediye Belgeli	18	488	854
	Turizm Belgeli	39	2.535	4.857
	Toplam	57	3.023	5.711

Turizm Yatırım Belgesi alınarak Gaziantep ilinde yapılması planlanmış 8 adet yeni yatırım bulunmaktadır. Bunların bir kısmının inşaatlarına başlanmış iken bir kısmı ise henüz hazırlık aşamasındadır, dolayısı ile de tamamlanma tarihleri açısından bir hüküm verilemez. Yeni yatırımların listesi ve muhtemel kapasiteleri Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2: Gaziantep ilinde Turizm Yatırım Belgesi almış yeni konaklama tesisi yatırımları ve kapasiteleri.

Yatırımın Adı	Tesis Sınıfı	Oda Sayısı	Yatak Kapasitesi
Hampton Hotel (Hilton & MB Holding)	3 Yıldızlı	128	232
Utber Bey Konakları	Özel Otel	39	94
Gaziantep Divan Oteli ve Rezidans	4 Yıldızlı	114	228
Gaziantep Oteli	5 Yıldızlı	332	668
Sertaş Plaza Oteli	4 Yıldızlı	83	166
Nizip Otel Beğler	3 Yıldızlı	42	84
New City Otel	3 Yıldızlı	81	160
Şirehan Otel	Butik Otel	76	152
	Toplam	895	1.784

Tablo 2' de detayları verilen yeni yatırımların tamamının hayata geçirilmesi durumunda Gaziantep ilinde Turizm Belgeli işletme sayısı 47 ye toplam yatak kapasitesi 7.495 e ve oda sayısı ise 3.918 e yükselmiş olacaktır. 2008 yılından itibaren başlanarak hayata geçirilmiş ve günümüz itibarı ile işler durumda olan konaklama tesisleri ile yeni yapılan yatırımlar dikkate alındığında şehir genelinde yatak kapasitesinin yıllar itibarı ile büyük bir hızla artmakta olduğu görülmektedir. Bu husus şehrin turizm potansiyelinin artışı ile ilgili olarak son derece önemli ip uçları sağlamaktadır.

Kapasite kullanım oranı kavramı "bir üretim biriminin kullanım kapasitesinin, aynı üretim biriminin azami kapasitesine olan oranıdır" şeklinde tanımlanmaktadır ve konaklama sektöründe bu kavram "**doluluk oranı**" olarak ifade edilmektedir. Otel doluluk oranı, otel işletmeciliğinde en yaygın kullanılan istatistiktir. Bu oran, otellerin müşterilerini etkilemekte ve yönetimin başarısını göstermede önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Bir konaklama işletmesinde kapasitenin tamamen kullanılması, mevcut odaların tümünün satılması ile gerçekleşmektedir. Geçmiş yıllarda konaklama sektöründe yatak satma eğilimi hakimken günümüzde yerine oda satma stratejisine bırakmıştır. Bu kapsamda oteller büyük bölümü yatak değil oda satmak gayreti içerisinde dilerler. Bu nedenle doluluk oranı;

$$\text{Kapasite Kullanım Oranı} = \frac{\text{Satılan Oda Sayısı}}{\text{Mevcut Oda Sayısı}}$$

formülü ile hesaplanmaktadır (37). Bu bilgiler ışığında Gaziantep ilinin mevcut maksimum konaklama kapasitesi

$$365 \text{ (gün/yıl)} \times 3.023 \text{ (yatak)} = 1.103.395 \text{ (gün.oda / yıl)}$$

olarak hesaplanabilir. Bu kapasitenin 178.120 adetlik bölümü Belediye Belgeli otellere, kalan 925.275 adetlik bölümü ise Turizm Belgeli otellere aittir.

4.2. Konaklama İstatistikleri

Tablo 3: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2009 yılı içerisinde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı.

Milliyet	Turizm İşletme Belgeli Oteller	Belediye Belgeli Oteller	Toplam
Türk	222.109	31.902	254.011
Suriye	5.524	481	6.005
Irak	3.655	356	4.011
Diğer	3.542	135	3.677
Almanya	2.519	31	2.550
İran	541	525	1.066
A.B.D.	878	17	895
Rusya	636	0	636
Avusturya	609	3	612
Azerbaycan	519	0	519
İngiltere	489	29	518
İsrail	518		518
S.Arabistan	488		488
İtalya	396		396
Fransa	365		365
İspanya	252		252
Kanada	232		232
Belçika	212		212
Ürdün	204		204
Yunanistan	190		190
İsviçre	183		183
Hollanda	177		177
İsveç	160		160
Kuveyt	160		160
Lübnan	151		151
Libya	135		135
Bulgar	130		130
Japonya	108	7	115
Polonya	100		100
Danimarka	87		87
Romanya	75		75
Genel Toplam	245.344	33.486	278.830

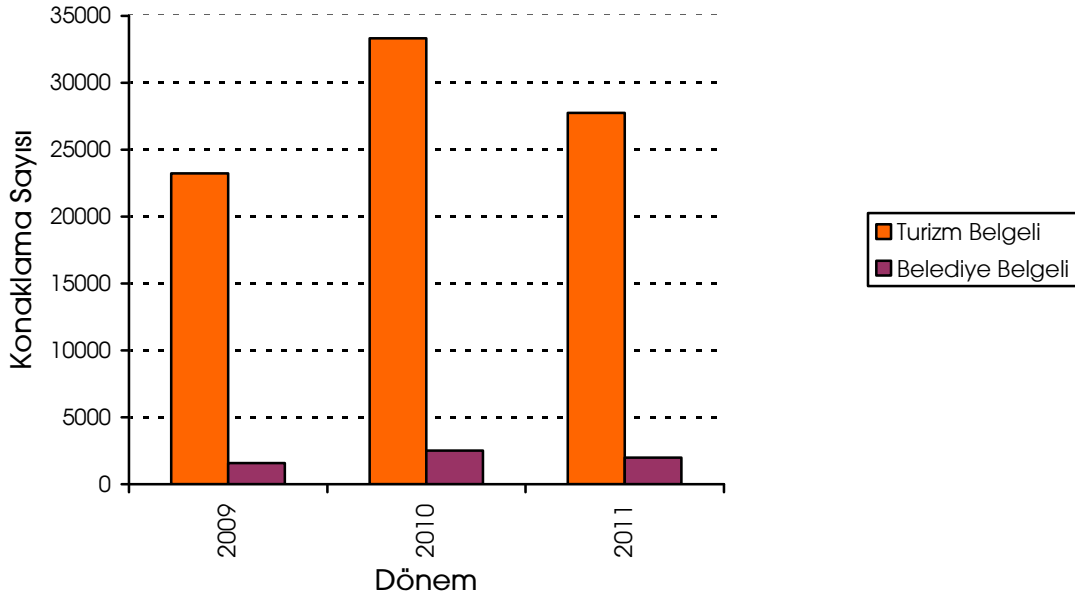
Tablo 4: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2010 yılı içerisinde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı.

Milliyet	Turizm İşletme Belgeli Oteller	Belediye Belgeli Oteller	Toplam
Türk	204.646	18.505	223.151
Irak	7.483	537	8.020
Suriye	7.267	728	7.995
Diğer	6.740	528	7.268
Almanya	2.526	18	2.544
İran	1.054	375	1.429
İtalya	1.185	12	1.197
A.B.D.	974	14	988
Hollanda	742	9	751
Fransa	478	28	506
Ürdün	472		472
Japonya	400	6	406
Lübnan	377	25	402
S.Arabistan	402		402
Avusturya	368	16	384
İngiltere	313	23	336
Kanada	333	1	334
İsveç	303	6	309
Libya	286	4	290
Rusya	271	11	282
İsrail	230	27	257
Belçika	240	10	250
Romanya	231		231
İspanya	156	7	163
Danimarka	117	24	141
Yunanistan	110	11	121
Azerbaycan	44	69	113
İsviçre	71	5	76
Polonya	73		73
Kuveyt	51		51
Bulgar	33	8	41
Genel Toplam	237.976	21.007	258.983

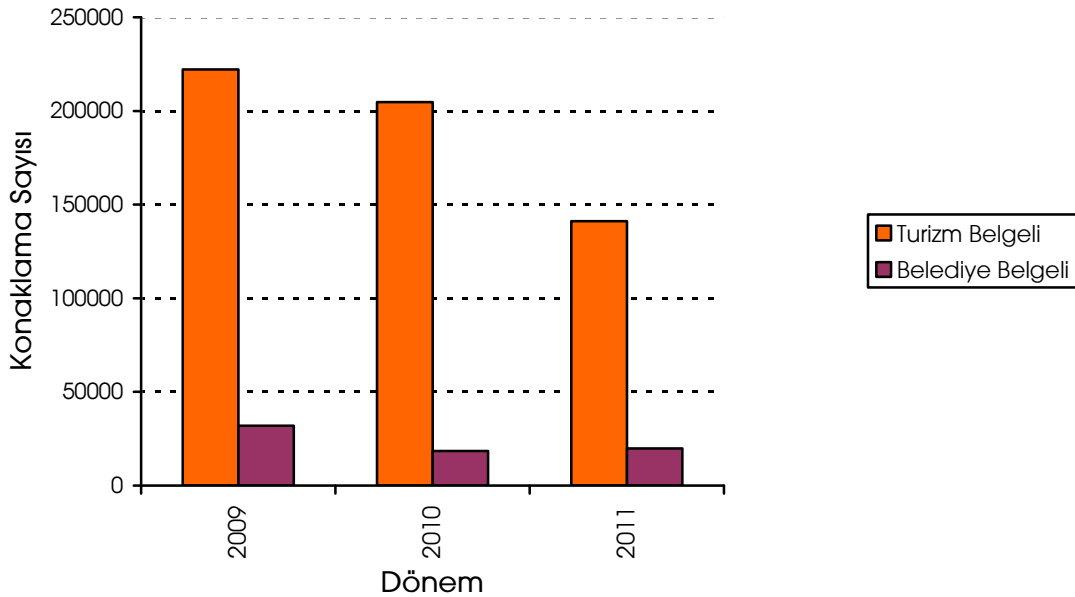
Tablo 5: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2011 yılının ilk 8 aylık döneminde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı.

Milliyet	Turizm İşletme Belgeli Oteller	Belediye Belgeli Oteller	Toplam
Türk	141.177	19.902	161.079
Diğer	7.837	391	8.228
Suriye	5.078	423	5.501
Irak	4.340	407	4.747
Almanya	2.707	23	2.730
İran	1.216	220	1.436
Fransa	903	48	951
A.B.D.	485	12	497
Rusya	413	61	474
İtalya	405	4	409
Bulgar	408		408
S.Arabistan	407		407
Kanada	386	2	388
Belçika	377	4	381
Lübnan	224	151	375
İspanya	320	19	339
Ürdün	212	93	305
Avusturya	258	13	271
Azerbaycan	234	33	267
Yunanistan	229	22	251
Japonya	229	8	237
Libya	233		233
İsviçre	208	9	217
Hollanda	157	4	161
Polonya	153		153
Romanya	94	4	98
İsrail	60	8	68
İngiltere	52	15	67
Danimarka	67		67
İsveç	42		42
Kuveyt	9		9
Genel Toplam	168.920	21.876	190.796

2009 - 2011 döneminde otellerde konaklayan yerli ve yabancı turist sayıları Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtları esas alınarak Tablo 3, Tablo 4 ve Tablo 5' de sunulmuştur. Şekil 1 ve Şekil 2'de yıllar bazında yerli ve yabancı turist sayılarının değişim şekli incelenmiştir.

Şekil 1: 2009 - 2011 yıllarını kapsayan dönemde otellerde konaklayan yabancı turistlerin sayıları. 2011 yılının ilk 8 aylık dönemi hesaplanmıştır.

Şekil 2: 2009 - 2011 yıllarını kapsayan dönemde otellerde konaklayan yerli turistlerin sayıları. 2011 yılının ilk 8 aylık dönemi hesaplanmıştır.

Yukarıda sunulan verilerden 2010 yılında Gaziantep ilindeki işletmelerde konaklayan yabancı turistlerin sayısının bir önceki yıla göre %44,37 oranında arttığı görülmektedir. 2011 yılının ilk sekiz aylık performansına bakılarak yapılan 12 aylık dönem projeksiyonu da 2011 yılında yabancı turist sayısının 2010 yılına göre %24,4 oranında artış gösterebileceğine işaret etmektedir. Konaklama yapan yerli turist sayısında 2010 yılında bir düşüş gözlenmekle birlikte 2011 yılının ilk 8 aylık verilerinden yola çıkılarak yapılan projeksiyon 12 aylık dönemde oluşabilecek konaklamaların 2011 yılı için 2010 yılına göre bir artış sağlayacağına işaret etmektedir.

Dolayısı ile 2009 - 2011 döneminde Gaziantep iline gelen yerli ve yabancı turistlerin miktarlarında genel bir artış eğilimi olduğu açıkça görülmektedir.

Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5, Şekil 1 ve Şekil 2 de sunulan veriler sadece otellerde konaklayan turist sayılarını ifade etmekte, günü birlik olarak (turlarla v.b.) şehre gelen ve konaklamadan aynı gün ayrılan kişileri göstermemektedir. Özellikle Suriye'den gelen günü birlik turist miktarının yılın ilk yarısı için önemli seviyelerde olduğu bilinmektedir. Cuma gününün tatil olmasına bağlı olarak kendi araçları veya otobüslerle alışveriş için Suriye'den Gaziantep iline gelen yabancıların en çok tercih ettiği uğrak noktalarının Gazi Muhtar Paşa Bulvarı üzerindeki mağazalar ile Sanko AVM olduğu tespit edilmiştir. Gazi Muhtar Paşa Bulvarı üzerinde alışveriş yapan Suriyeli turistler bu bulvar üzerinde mevcut iki pastanede konaklamaktadır. Adı geçen pastanelerin yöneticileri sadece cuma günleri (toplamda) 250 Suriyeli turist bir gün içerisinde kendi pastanelerinden hizmet aldıklarını (38, 39) ancak yaşanmakta olan ülkeler arası kriz ile %70 - 75 seviyesinde bir düşüş olduğunu ifade etmektedir. Bu bilgiler sadece gününbirlik turlarla asgari 12.000 Suriyeli turist bir yılda Gazi Muhtar Paşa bölgesinde alışveriş yapma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

Halep - Gaziantep arterinde taksi taşımacılığı yapan kişiler (40) kendi alanlarında yaklaşık 70 adet aracın çalışmakta olduğunu ve her taksinin 4 yolcu (nadir hallerde tek kişi VIP şeklinde) aldığını ifade etmektedir. Suriye ile Türkiye arasında krizin derinleşmesinden önceki dönemde 70 aracın her gün dolu olduğunu ancak hal-i hazırda günde 20 kadar aracın ancak iş yapabildiğini beyan eden taksi işletmecileri genel olarak değerlendirildiğinde müşterilerinin %70 lik diliminin Gaziantep menşeli, kalan %30 luk bölümünün ise Suriye menşeli olduğunu kaydetmektedir. Saha çalışmasından elde edilen bu bilgiler ışığında Suriye menşeli 84 kişinin günlük olarak taksiler vasıtası ile Gaziantep iline iş maksadıyla geldiğini bunun ayda 2.520 kişiye ve yılda 30.240 kişiye ulaştığı ancak krize bağlı olarak bu sayıların %72 oranında azaldığı hesaplanmaktadır. Öncüpınar gümrüğünden giriş çıkış yapan kişiler Suriye otoritelerinin sınırda Türkiyelilere bilinçli olarak aşırı baskı uygulamakta olduğu ve rüşvetin boyutlarının kriz döneminde çok arttığını ifade etmektedir.

Yapılan saha çalışmaları ve değerlendirmeler Suriye kaynaklı turist sayısında 2011 yılının ikinci yarısından itibaren önemli seviyelerde düşüşün yaşandığını ve düşüşün %70 den daha yüksek olabileceğini düşündürmektedir. Gününbirlik turlarla yılda asgari 30.000, taksi dolmuşlarla günü birlik yılda asgari 12.000 ve konaklama tesislerinde yılda asgari 8.000 kişi (yaklaşık) toplamda yıllık asgari 50.000 kişilik turist potansiyeli alınan Suriye ile yaşanan gerginliğin turizm açısından faturasının oldukça ağır olduğunu ifade etmek gereklidir.

Tablo 6 2009, 2010 ve 2011 yılı 8 aylık döneminde Gaziantep ilinde konaklayan turistlerin sayılarındaki değişimi göstermektedir. Buna göre son üç yıllık turizm hareketliliğindeki değişimiyle öne çıkan ülkeler Fransa, Irak, İngiltere, İsrail, İtalya, Japonya, Kuveyt, Lübnan, Suriye ve Ürdün dür. Son 3 yıllık dönemde İngiltere, İsrail ve Kuveyt menşeli turist sayısında önemli seviyelerde azalma kaydedilirken Fransa, Irak, İtalya, Japonya, Lübnan, Suriye ve Ürdün menşeli turist sayılarında çok ciddi seviyeli artışlar görülmektedir.

Tablo 6: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2009 - 2011 döneminde Gaziantep otellerinde konaklayan turistlerin milliyetlerine göre dağılımı ve değişim şekli.

Milliyet	2009	2010	2011
A.B.D.	895	988	497
Almanya	2.550	2.544	2.730
Avusturya	612	384	271
Azerbaycan	519	113	267
Belçika	212	250	381
Bulgar	130	41	408
Danimarka	87	141	67
Diğer	3.677	7.268	8.228
Fransa	365	506	951
Hollanda	177	751	161
Irak	4.011	8.020	4.747
İngiltere	518	336	67
İran	1.066	1.429	1.436
İspanya	252	163	339
İsrail	518	257	68
İsveç	160	309	42
İsviçre	183	76	217
İtalya	396	1.197	409
Japonya	115	406	237
Kanada	232	334	388
Kuveyt	160	51	9
Libya	135	290	233
Lübnan	151	402	375
Polonya	100	73	153
Romanya	75	231	98
Rusya	636	282	474
S.Arabistan	488	402	407
Suriye	6.005	7.995	5.501
Türk	254.011	223.151	161.079
Ürdün	204	472	305
Yunanistan	190	121	251

* 2011 yılının ilk 8 aylık dönemi dikkate alınmıştır

Konaklama sektöründe görüşülen işletmelerin yöneticileri (40, 41, 42, 43, 46, 47) toplam konaklamalar içerisinde sadece iş maksatlı olan turistlerin oranının %60 ile %70 arasında olduğunu (otellere göre değişken oranlarda) ve bu oranın yerli ve yabancı turistler için muteberliğini ifade etmektedirler. Bir kısım konaklama işletmeleri ise bu oranı %85 olarak ifade etmektedir (44, 45.). İşbu çalışma kapsamında yapılan değerlendirmelerle konaklamalarda iş faktörünün asgari %70 seviyesinde hesaplanmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Buna göre otel konaklamalarında oluşan azami %30 luk dilimin turizm ve (geçici gecelik konaklama gibi) diğer maksatlarla gerçekleştiği sonucuna varılmaktadır.

Konaklama işletmeleri turizm maksatlı yerli ve yabancı turist sayılarının toplam konaklamalar içerisindeki oranının düşük olmasını sebeplerinden bir tanesi olarak turizm acentelerine işaret etmektedir. Yerel turizm acentelerinin şehir dışından ve yurt dışından şehre turist getirecek organizasyonları etkili şekilde hayata geçiremediğini ifade eden yöneticiler çoğunlukla İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirler orijinli turizm acenteleri ile çalıştıklarını ve bu acentelerin getirebildiği turist sayısının arzu edilen seviyelerin altında kaldığını beyan etmektedir.

Konaklama işletmelerinde çeşitli Bilgi Yönetim Sistemleri kullanılmaktadır. Bunların içerisinde en tekamül etmiş ve fakat Gaziantep ilinde yaygın kullanımı olmayan yazılımlar, konaklama gerekçelerini kayıt altına almaktadır. Bu tarz yazılımları kullanan işletmeler örnek olarak Dedeman oteli gösterilebilir. Genelde konaklama işletmelerinde kullanılan yazılımlarda müşterinin konaklama gerekçelerinin kayıt altına alınmıyor olması nedeniyle bu alanda sağlıklı bir veri üretilmemektedir.

Konaklama işletmelerinin yöneticileri doluluk oranı konusundaki soruları yıllık ortalama %55 ile %65 arasında değişken cevaplarla yanıtlamakta ve dönemsellik özelliğinin ön plana çıkmakta olduğunu vurgulamaktadırlar. İlkbahar döneminin son derece yoğun geçtiği konaklama sektöründe Gaziantep ilinde icra edilen fuarların etkisi hissedilmektedir. Ancak konaklama işletmesi yöneticileri özellikle Irak Fuarı veya Ayakkabı Fuarı gibi isimlerle icra edilen etkinliklerin doluluk oranlarını önemli ölçüde etkilediğini ifade etmektedir.

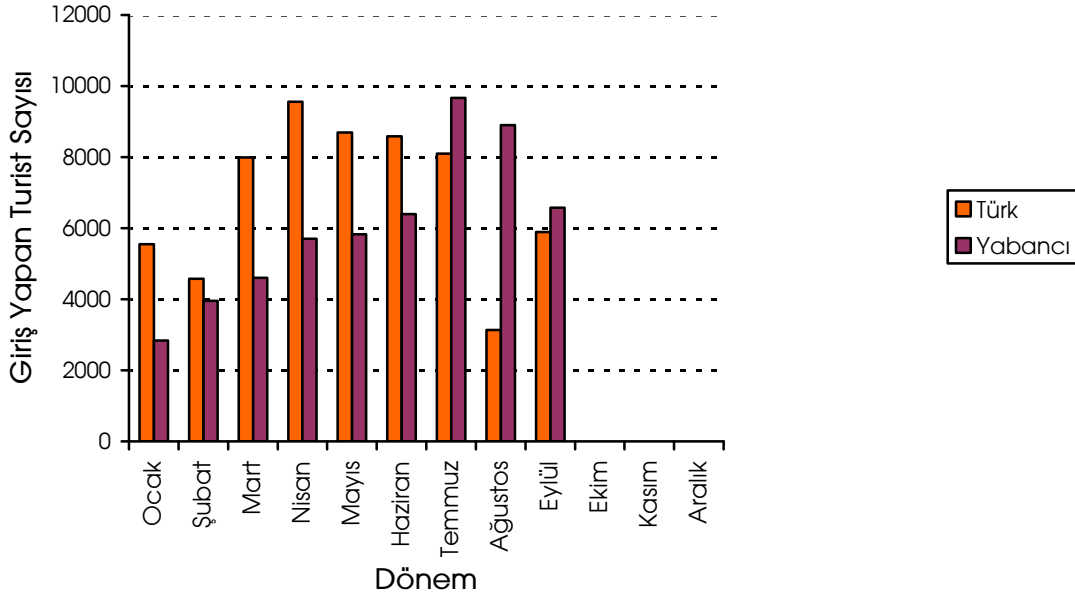
4.3. Gümrük Geçişleri

Gaziantep ili dahilinde bulunan üç adet gümrük kapısından (Gaziantep Hava Limanı, İslahiye ve Karkamış) giriş çıkış yapanların sayıları ve uyrukları 2009 - 2011 dönemini kapsayacak şekilde Gaziantep Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına atfen Tablo 7' de sunulmuştur. Gümrük girişlerinin yıl içerisinde aylara göre dağılımı 2009 - 2011 dönemini kapsayacak şekilde Şekil 3, Şekil 4 ve Şekil 5 dadır.

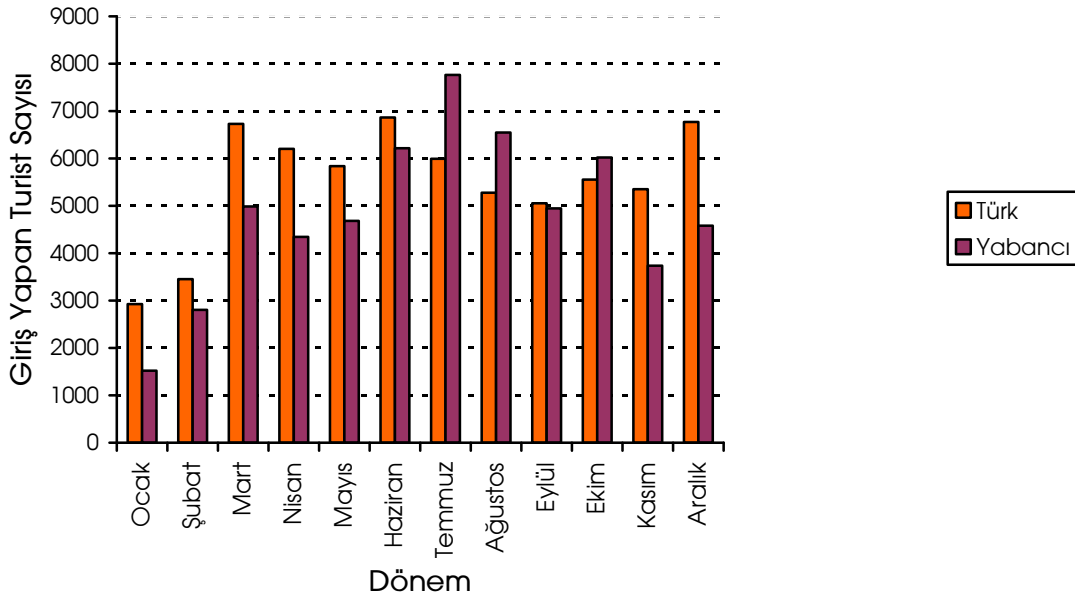
Tablo 7: Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü kayıtlarına göre 2009 - 2011 döneminde Gaziantep Hava Limanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş çıkış yapanların sayıları, uyrukları ve değişim şekli.

Dönem	Uyruk	Giriş Yapan	Çıkış Yapan
2009	Türk	56.311	65.088
	Yabancı	55.128	60.211
2010	Türk	66.012	70.046
	Yabancı	58.143	61.393
2011	Türk	62.087	62.419
	Yabancı	53.469	58.586

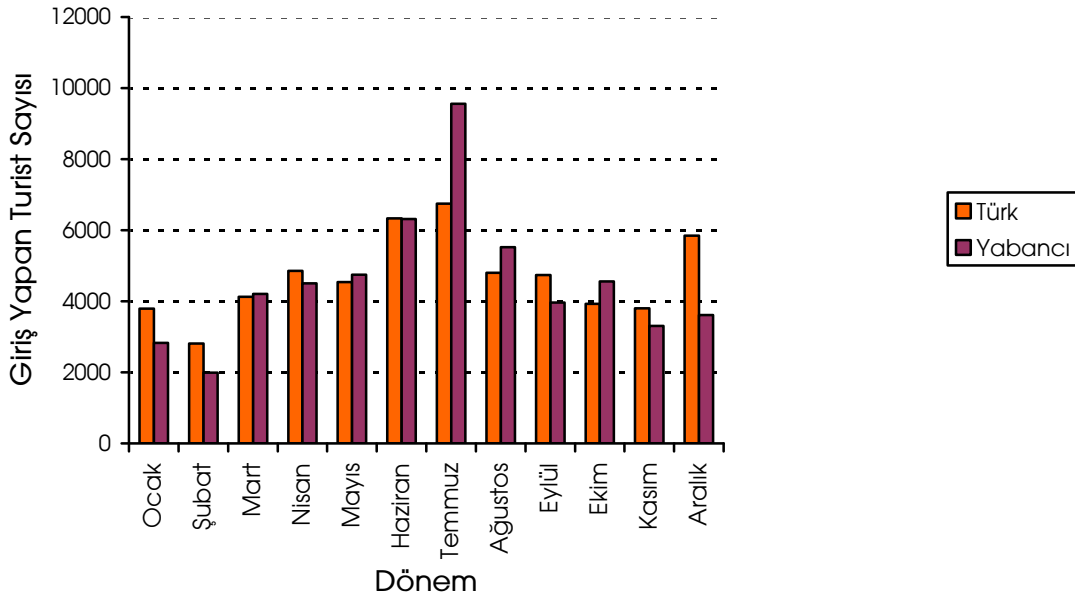
* 2011 yılının ilk 9 aylık dönemi dikkate alınmıştır

Şekil 3: 2011 yılında Gaziantep Havalimanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş yapan turistlerin sayılarının, uyruklarının aylara göre dağılımı.

Şekil 4: 2010 yılında Gaziantep Havalimanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş yapan turistlerin sayılarının, uyruklarının aylara göre dağılımı.

Şekil 5: 2009 yılında Gaziantep Havalimanı, İslahiye ve Karkamış sınır kapılarından giriş yapan turistlerin sayılarının, uyruklarının aylara göre dağılımı.

Yukarıda verilen gümrük geçiş bilgileri son 3 yıllık dönemde gümrükler kanalıyla şehre gelen Türk ve yabancı kişilerin sayılarında artış eğilimi olduğunu göstermektedir. Tablo 7' de 2011 yılının ilk dokuz aylık dönemi için verilen yabancı uyruklu gümrük geçiş sayılarının 2011 yılı 12 aylık dönemine yapılan projeksiyonu ile 2009 yılına kıyasla yabancı uyruklu kişilerin gümrük kapılarından geçişinde %30 luk bir artışın olacağı tahmin edilmektedir.

Şekil 3, Şekil 4 ve Şekil 5 da sunulan aylara göre gümrük geçiş sayıları incelendiğinde Türk uyruklu kişilerin senenin Mart - Temmuz döneminde, yabancı uyruklu kişilerin ise Haziran - Eylül döneminde daha yoğun olduğu göze çarpmaktadır.

5. Gaziantep Mutfağı ve Gastronomi Turizmi

Zengin mutfak kültürüne sahip oluşu ile bilinen Gaziantep mutfağının Türk ve dünya mutfakları arasında hak edilerek kazanılmış nadide bir yeri mevcuttur. Şehir adıyla anılan mutfak kültürüne genelde fazla rastlanmadığı gerçeği bu değer en güzel ifadelerinden birisidir. Dolayısı ile de şehrin başlıca turizm değerleri arasında yer almaktadır.

Gastronomi turizminin Gaziantep açısından ne anlama geldiği herkes tarafından çok açık şekilde bilinmektedir. Bu alanda mevcut olan güçlü yönler ve sıkıntı sahaları da yakından bilinmekte ve gerek basında gerekse sektör temsilcileri tarafından bir çok husus tartışılmaktadır. Bu bölümde sadece önemli olduğu değerlendirilen konulara yer verilmiştir.

Mutfak değerlerinin ziyaretçilere sunulduğu lokasyonlar olarak Gaziantep ilinde mevcut Turizm İşletme Belgesi sahibi restoranlar EK - 5' de, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından basım ve dağıtımı yapılan broşürlerde adları yer alan Belediye İşletme Belgesi sahibi restoranlar ise EK - 6' da sunulmuştur. İlde 9 adet 1 inci sınıf ve 3 adet 2 inci sınıf lokanta, 4 adet özel tesis, 1 adet günübirlik ve 1 adet müstakil eğlence yeri kategorisinde olmak üzere toplam 18 adet Turizm İşletme Belgeli tesis bulunduğu görülmektedir.

Mevcut işletmelerin profili incelendiğinde büyük ölçüde kebab ve türevleri ile tatlı (baklava) sunumuna odaklanmış işletmelerin ağırlığı dikkat çekmektedir. İşbu proje kapsamında yapılan saha çalışmaları sürecinde görüşülen işletmelerin yöneticileri "şehir dışından gelen hemen herkesin Gaziantep kebabı hakkında evvelce şehre gelen başka birilerinden bir tavsiye almış olduğunu ve doğrudan kebab çeşitleri tercihi kullandıklarını" buna bağlı olarak da işletmelerinin büyük ölçüde kebab ve tatlı sunumuna yönelmek zorunda olduğunu ifade etmektedirler.

Gaziantep mutfağı ve yemekleri ile ilgili olarak internet yayıncılığı yapan az sayıdaki sitede (bunlara Gaziantep Valiliğinin internet sitesi de dahildir) yemek çeşitleri olarak çok büyük ölçüde kebab ve türevlerine yönelik bilgiler verildiği görülmektedir. Buna ilave olarak muhtelif internet sitelerinde "Yapmadan Dönme" başlığı altında bir kısım bilgiler sunulmakta ve kebab çeşitlerine ciddi bir vurgu yapılmaktadır. İnternet araştırması yapacak bir kişinin yöresel mutfağa yönelik olan ve/veya olmayan sitelerden elde edebileceği/erişebileceği bilgilere atfen sadece kebab ve baklavaya yönelmesi hiç de şaşırtıcı olmayacaktır. Yapılan masabaşı araştırmalarında gurme yayıncılığı yapan dergiler ve benzeri yayınlarda Gaziantep yerel mutfağına özgün yazıların sayısının da yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Gaziantep ilinde yöresel yemekler konusunda ihtisaslaşmış işletmelerin sayısının yok denecek kadar az oluşu da bu tespitleri doğrular niteliktedir. Hal-i hazırda yöresel yemek sunumu yapan tek ihtisas işletmesi Yörem Mutfak tır. Diğer işletmeler as sayıda kebab harici yöresel yemek çeşidi sunmaktadır.

Kendileri ile görüşülen turizm acentesi yöneticileri (24, 25, 51, 52) ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği GAP Bölgesel Yürütme Kurulu yönetimi (10) yöresel yemeklerin tanıtımının ve sunumunun yetersiz olduğunu ifade etmekte ve sadece kebab ve baklava ile bir kültürün ifade edilmesinin yanlışlığına dikkat çekmektedirler. Adı geçen yöneticiler yaptıkları organizasyonlarda bu hususun eksikliğinden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını ve restoran işletmelerinin sunduğu çeşitler ile yetinmek zorunda kalmaya bağlı olarak kendi imkanları ile alternatif çözümler üretme gayreti içerisinde olduklarını ifade etmektedirler. Bu kapsamda mümkün olan yer ve zamanlarda muhtelif turizm acentelerinin hayata geçirdikleri organizasyonları için bir kısım ev hanımlarına ücreti mukabilinde yöresel yemekler hazırlattıkları bilinmektedir.

Gastronomi turizminin yemek sunumunun haricindeki faktörlerden de etkilendiği bilinmektedir. İşbu proje kapsamındaki saha çalışmalarında sıklıkla karşılaşıldığı cihetle

- Hizmet sunumu,
- Kolaylık tesisleri ve tuvaletler,
- Eğlence yerleri,

hususlarının vurgulanmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir. Tur organizatörleri bir kısım restoranların siparişleri gereğinden çok daha uzun sürelerde hazır ederek sunduklarını ve dolayısıyla beklemeye bağlı rahatsızlıkların yaşanmakta olduğunu ifade etmektedir. Apar topar hazırlanmış kuverlerin, turistin gözünün önünde hijyenik olmayan temizlik malzemeleri kullanılarak temizlenen masaların önemli bir problem olduğunu ve bu türden sahnelerin sıklıkla/yaygın yaşandığını ifade eden tur organizatörleri sektörün yüksek nitelikte hizmet kalitesine ihtiyaç duyduğuna işaret etmektedir. Benzer şekilde tuvaletlerin de son derece önemli bir ayrıntı olduğu da göze çarpılmaktadır. Yapılan saha çalışmaları tuvaletlerin genel bakım düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Seyahat acentesi yöneticileri organizasyonlarında en çok tuvalet konusunda sorun yaşamakta olduklarını vurgulu şekilde ifade etmektedir.

Gerek turizm gerekse belediye işletme belgeli eğlence yerlerinin sayıca azlığı EK - 5 ve EK - 6' da sunulan listelerden açıkça görülmektedir. İşbu proje kapsamında kendileri ile görüşülen konaklama işletmelerinin yöneticileri ile turizm acentelerinin yöneticileri eğlence kavramının yemekle ilintili olduğuna ve eğlence imkanlarının nicelik ve nitelik yönünden kısıtlı oluşuna işaret etmektedir. Diğer illerde faaliyet gösteren turizm acenteleri kaynaklı olarak yöreye yönlenen çok sayıda tur organizasyonunda eğlence imkanlarının kısıtlı olmasına bağlı olarak "Şanlıurfa Sıra Geceleri" ne kanalize olunduğu ve bu kapsamda Gaziantep ilinde konaklamanın by-pass yapılabildiği görülmektedir.

Marka Kent Gaziantep 2010 - 2014 Eylem Planı hazırlanması sürecinde yukarıda bahis olunan gerçeklerin ve ihtiyaçların dikkate alınmış olduğu değerlendirilmektedir. Gastronomi Turizmi başlığı altında zikredilen sorunlara çözüm olabileceği açısından adı geçen eylem planında yer alan dikkat çekici bir kısım faaliyetlerin özeti aşağıda sunulmuştur.

1. Web sitesi yapımı; Gaziantep'i kültürel yönleriyle ele alan tarihi dokusunu, zenginliklerini, müzelerini bir arada doğru ve detaylı tanıtan ve dünyanın ilgisini çekebilecek düzeyde etkili bir tanıtım materyali bulunmamaktadır. Markalaşma yolunda en etkili mecralardan birisi web sitesidir. Sekiz dilde hazırlanacak site ile farklı coğrafyalardan çok sayıda bireye ulaşılması hedeflenmektedir. Proje bütçesi 35.000 TL dir.
2. Geleneksel Gaziantep mutfağı konusunda kurumsal eğitim merkezlerinin oluşturulması; (Gastronomi Enstitüsü Kurma Projesi) Gaziantep Mutfağı Türkiye ve dünyada kabul görmüştür. Ülke ismi ile değil kendi ismi ile tanınan beğenilen çok fazla çeşide sahip özel mutfaklardan biridir. Geleneksel tatlarını ve çeşitlerini günümüze kadar taşımıştır. Yaşam kültürünü mutfağa yansıtabilmiştir. Gaziantep mutfağının haklı ününü devam ettirmesi ve daha iyi yerlere gelebilmesi için bilimsel altyapısının oluşturulması çok önemlidir. Dünya genelinde yaygınlaşması, gastronomi literatürlerine girmesi, hak ettiği yerlerde sunulabilmesi gereklidir. Gaziantep mutfak kültürünün, lezzetlerinin, dünyanın ünlü mutfakları arasında yer almasını enstitüde yetişecek ustalar sağlayacaktır. Proje bütçesi 350.000 TL dir.
3. Geleneksel Gaziantep mutfağının tanıtılması: (Uluslararası Geleneksel Gaziantep Mutfağı Festivali Projesi) Gaziantep mutfak bakımından birçok ülkeyle yarışabilecek zenginliğe sahip olmasına rağmen dünya mutfakları arasında hak ettiği seviyeye ulaşamamıştır. İlin mutfağı yapılacak olan festival ile uluslararası platformda gerekli ilgiyi görecektir. Yöreye gelecek olan turistlerin bu mutfak zenginliğinden haberdar olup tatmaları yöre mutfağının başka ülkelere de yayılmasını sağlayacaktır. Proje bütçesi 750.000 TL dir.

4. Türk kültürünün tanıtımı ve paylaşımı: (Türk Dünyası Sanatçıları Gaziantep Buluşması projesi) Müzik, resim, fotoğraf, minyatür, tiyatro, sinema vb. bir çok sanat dalı göz önüne alındığında Türk sanatı bir çok ülkeyle yarışabilecek zenginliğe sahip olmasına rağmen hak ettiği seviyeye ulaşamamıştır. Türk cumhuriyetlerinde yaşamını sürdüren sanatçıların bir araya getirilerek kaynaşması Türk sanatında farkındalık yaratılmasına olanak sağlayacaktır. Proje bütçesi 300.000 TL dir.
5. Türk müzik kültürünün tanıtımı: (Uluslararası Otantik Halk Çalgıları Festivali Projesi) Türk müziğinin yeterli tanıtımı ve sahip olduğu değerlerin vurgulanması ile müzik kültürümüzün dünyadaki diğer akımlardan olumsuz etkilenmeyecek, kendine geniş bir hayran kitleri yaratacaktır. Otantik Türk çalgıları dolayısıyla Türk müziği uluslararası platformda gerekli ilgiyi görecektir. Yöreye gelecek olan turistlerin bu zenginlikten haberdar olmaları, müzik kültürümüzün diğer ülkelere de yayılmasını sağlayacaktır. Proje bütçesi 300.000 TL dir.
6. Türk müzik kültürünün tanıtımı: (Ulusal Müzik Kurultayı Projesi) Ulusal müzik kurultayı ile sanatçı, müzikolog ve müzisyenler eşliğinde Türk müziği bilimsel anlamda incelenerek eserlerin uluslararası alanda paylaşımı sağlanacaktır. Proje bütçesi 200.000 TL dir.

Yukarıda bahis olunan projelerin tamamlanması ile gastronomi turizmi ile doğrudan ve dolaylı ilişki içerisinde olunan alanlarda yaşanan bir kısım sorunların giderilmiş olması mümkün olabilecektir. İşbu projenin saha çalışmaları sürecinde Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen ve Emine Göğüş Mutfak Müzesi bünyesinde icra edilen yerel yemeklerin öğretildiği Aşçılık Kursunun görülmüş olması, Gaziantep Gastronomi ve Aşçılar Derneği'nin (GASDER) kurulması gibi gelişmelerin gelecek açısından ümit verici olduğu düşünülmektedir. Dikkat çekici olduğu gerekçesi ile adı geçen derneğin faaliyet alanları aşağıda sunulmuştur.

1. Sektörde çalışan aşçıların dayanışmasını sağlamak.
2. Gastronomi ve mutfak sanatının gelişmesini desteklemek.
3. Türk Mutfağını araştırmak ve tanıtmak.
4. Aşçılık mesleğini tanıtıcı faaliyetlerde bulunmak, değişik mutfakları tanıtmak.
5. Aşçılık ve mutfak sanatları yarışmaları düzenlemek.
6. Dernek üyelerinden uluslararası yarışmalara temsilci göndermek, bölgelerarası festivaller düzenlemek, düzenlenen festivallere ve yarışmalara iştirak etmek, konferans, seminer, sempozyum, kermes ve benzeri etkinlikler yaparak mesleki kaynaşmayı güçlendirmek.
7. Türk Mutfağının değerlerini günümüz standartlarına uygun hale getirmek ve koruma altına almak.
8. Türk Aşçısını ve Mutfağını hak ettiği yerlere getirmek ve yeni bir imaj kazandırmak.
9. Aşçıların iç içe olduğu sektörler ve kuruluşlarla diyalogu kurmak ve onlarla koordineli çalışmak.
10. Meslekle ilgili faaliyet gösteren özel ve kamu kuruluşlarının düzenlemiş olduğu kurslara katılmak, birlikte meslekle ilgili organizasyonlar gerçekleştirmek.

Yapılan araştırmalarda Gaziantep iline gelen yerli turistlerin en çok tercih ettiği hediyelik eşyanın Gaziantep Yerel Yemekleri Kitabının olduğunun tespit edilmesi son derece dikkat çekici ve düşünmeye değer bir husustur. Genel olarak bakıldığında kamu kurumlarında, meslek kuruluşlarında ve sivil toplum örgütlerinde yöresel yemeklerin daha fazla vurgulanması ve ön plana çıkartılmasının acil gerekliliği hususunda bir bilinç halinin mevcudiyeti göze

arpmaktadır. İlgili kurum ve kuruluşlar bu alanda planlar ve projeler üretmekte ve çalıŐmaktadır. Ancak yapılan çalışmaların sonuçlarının tamamlayıcısı ve başarının garantisi niteliğini haiz olabilecek en önemli adımın özel sektörden gelmesi gerektiği, yerel mutfağın sunum Şekli ile hal-i hazırda mevcut sunum çeŐitliliĐinin artırılmasının gerekli olduğu ve bu alanda Yörem Mutfak benzeri ihtisaslaşmış yeni yatırımlara ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmektedir.

6. Kongre Turizmi

Kişilerin sürekli konakladıkları veya çalıştıkları yerler dışında uzmanlık gerektiren bilimsel alanlarda veya meslek kollarında, belirli bir konuda, bilgi alışverişi yapmak amacıyla bir araya gelmelerinden ortaya çıkan seyahat, konaklama olay ve ilişkilerinin tümü kongre turizmi olarak adlandırılmaktadır.

Tablo 8: Gaziantep ilinde 2011 yılı içerisinde düzenlenen kongreler.

Kongre Adı	Tarih	Düzenleyen Kurum / Kuruluş	Katılımcı Sayısı	Firma
Çocuk Nörolojisi Günleri -7	19-20 Kasım 2011	<ul style="list-style-type: none"> İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Türkiye Çocuk Nörolojisi Derneği 	Henüz gerçekleşmedi	Bistur Turizm
Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Derneği Sonbahar Toplantısı	28-30 Ekim 2011	<ul style="list-style-type: none"> Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Derneği 	35	Bistur Turizm
1.Ulusal Tıp Araştırma Görevlileri Kongresi	28-30 Ekim 2011	<ul style="list-style-type: none"> Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi 	250	Bistur Turizm
1. Ortadoğu Tıp Günleri ve İşbirliği Kongresi	23-25 Eylül 2011	<ul style="list-style-type: none"> Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi 	500	Simurg Organizasyon
7. Geleneksel Herget Nöralterapi Sempozyum	9-11 Eylül 2011	<ul style="list-style-type: none"> Nöralterapi Derneği 	175	Nöralterapi Derneği (kendi imkanları ile)
Genitoüriner Kanselerde Yenilikler Sempozyumu	01-03 Temmuz 2011	<ul style="list-style-type: none"> Anadolu Tıbbi Onkoloji Derneği Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji ABD 	300	Anadolu Kongre
5. İç Hastalıkları Mezuniyet Sonrası Eğitim Kursu & 1. İç Hastalıkları Aile Hekimliği Kongresi	16-18 Haziran 2011	<ul style="list-style-type: none"> Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi 	175	Triga Turizm
10.Ulusal Uluslararası Katılımlı Öğrenci Hemşireliği Kongresi	28-30 Nisan 2011	<ul style="list-style-type: none"> Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Ana Bilim Dalı 	1.400	Bistur Turizm
1. Ulusal Vakalar ile Romatoloji Eğitimi Sempozyumu	18-19 Mart 2011	<ul style="list-style-type: none"> Romatoloji Araştırma ve Eğitim Derneği Romatoloji Vaka Eğitim Grubu (ROVAG) 	250	Serenas Turizm
Spor Toto Kadınlar Ligi Türkiye Kupası	2011	<ul style="list-style-type: none"> Türkiye Basketbol Federasyonu 	500	Bistur Turizm
Europcar Türkiye Bayi Toplantıları	2011	<ul style="list-style-type: none"> Europcar Türkiye 	85	Bistur Turizm

Gaziantep ilinde bulunan üniversiteler ve hastaneler bu alanda en önemli talep üreticisi kurumlardır ve kongre turizminin öncelikli olarak sağlık sektöründen kaynaklandığı göze

çarpılmaktadır. Etkinlikler "kongre, seminer, çalıştay, sempozyum, toplantı, eğitim" gibi isimler altında gerçekleştirilmekte ve Türkiye'nin her yerinden ziyaretçi almaktadır.

2011 yılı içerisinde Gaziantep ilinde düzenlenen kongreler Tablo 8' de sunulmuştur. Esas itibarı ile kongre ve toplantı organizasyonlarının kayıtlarını tutan otorite bir kurum, kuruluş ve/veya veritabanı bulunmamaktadır. Bu nedenle kongrelerin listesinin oluşturulmasında kongreler konusunda ihtisaslaşmış internet sitelerin kayıtlarına başvurulmuş (19, 20, 21, 22, 23), yerel ve ulusal gazete haberleri taranmış ve ilgili yerel ve ulusal kongre organizasyonu acenteleri ile görüşülerek (24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31) bunların kayıtları esas alınmıştır. Tabloda verilen kayıtların noksan olması ihtimali mevcut olmakla birlikte; saha çalışmalarından elde edilen bilgi ve belgeler, işbu rapor kapsamında beyan olunan tespit ve düşünceleri etkileyebilecek öneme sahip miktarda kayıp veri olamayacağını açıkça gösterdiğinden, Tablo 8 verilerinin "eksik olmadığı" kabul edilmiştir.

Benzer şekilde yapılan çalışmalara atfen (19, 20, 21, 22, 23, 32, 33) derlenen 2010 yılı Gaziantep ili dahilindeki kongre organizasyonlarının dökümü Tablo 9' de sunulmuştur.

Tablo 9: Gaziantep ilinde 2010 yılı içerisinde düzenlenen kongreler.

Kongre Adı	Tarih	Düzenleyen Kurum / Kuruluş	Katılımcı Sayısı	Firma
6. Bölgesel Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı	23-25 Kasım 2010	•T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ,Teşkilatlanma Ve Destekleme Genel Müdürlüğü	220	Bistur Turizm
4. İç Hastalıkları Mezuniyet Sonrası Eğitim Kursu	Kasım 2010	•Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastrointestinal Sistem Hastalıkları ve Cerrahisi Derneği	175	Bistur Turizm
5. Ulusal Yara Bakımı Kongresi	25-28 Ekim 2010	•Yara Bakım ve Doku Onarımı Derneği	310	Medway Kongre Organizasyon
20. Ulusal Özel Eğitim Kongresi	21-23 Ekim 2010	•Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü	225	Follow Me Turizm

Tablo 8 ve Tablo 9 de sunulan veriler 2010 yılında Gaziantep ilinde 4 adet, 2011 yılında ise 11 adet kongre organizasyonunun yapıldığını göstermektedir. Burada sunulmayan ancak kayıt altına alınan veriler (26) 2007, 2008 ve 2009 yıllarında da durumun 2010 yılından çok farklı olmadığına işaret etmektedir. 2011 yılının ilk on aylık döneminde icra edilen kongrelere 3670 kişinin iştirak ettiği, bu rakamın yıl sonuna kadar takribi 4000 kişiye ulaşmasının beklendiği anlaşılmaktadır. Kongrelerde katılım mevcutlarının %10 luk diliminin Gaziantep yerel kaynağından, kalan bölümünün ise şehir dışından gerçekleştiği, uygulamalardan elde edilen verilere atfen bilinmektedir (24, 25). Buna göre 2011 yılı kongrelerine şehir dışından 3.600 kişilik bir katılım gerçekleştiği düşünülmektedir. Organizasyonların (büyük ölçüde) 3 gün sürmekte olduğu 2010 ve 2011 yılı kayıtlarından anlaşıldığı cihetle 2011 yılı içerisinde konaklama sektöründe 10.550 yatak/gün talep yaratıldığı da hesaplanabilmektedir.

Gaziantep ili merkezi ve ilçelerinde Türkiye Seyahat acentaları Birliği'ne kayıtlı 54 adet turizm acentesi bulunmaktadır. Bunlardan bir adedi C grubu belgeli olup diğerleri A grubu belgelidir. Bu işletmelerin içerisinde hal-i hazırda kongre organizasyonları ile ilgilenen ihtisaslaşmış tek acente Bistur Turizm'dir. Follow Me Turizm geçmiş yıllarda bu alanda varlık göstermiş ise de kongreler alanında aktif olarak yer almamaktadır. Bu kapsamda görüşüne başvurulmuş Bistur

Turizm yöneticileri sektördeki deneyimlerine atfen il içerisinde oluşan organizasyon talebinin takriben %25 lik diliminin kendileri tarafından karşılanmakta olduğunu kalan bölümünün ise ulusal firmalara kaydığını ifade etmektedir (24). Tablo 8, 2011 yılı içerisinde Gaziantep'te düzenlenen 11 kongrenin 6 adedinin yerel, 5 adedinin ise ulusal acenteler tarafından organize edildiğini göstermektedir. Buna göre asgari olarak Tablo 8 de gösterilen miktar kadar daha kongre talebinin, Gaziantep ili kongre kayıtları arasında rastlanmadığı cihetle, başka şehirlere yönelmiş olduğu yargısına varılmaktadır. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Ana Bilim Dalı Başkanlığı 2011 yılı içerisinde 1.000 kişilik bir üroloji kongresini Gaziantep ilinde yapmak istediklerini, ancak Mozaik Müzesi tesislerinin bu mevcutla yapılacak bir çalışmanın doğuracağı ihtiyaca cevap veremeyeceği gerekçesi ile coğrafi lokasyonu Kıbrıs'ta kaydirdiklerini beyan etmektedir (34). Buna benzer bilgiler Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Derneği yöneticileri tarafından da verilmekte ve 2012 yılı için planlanan 9. Uluslararası Katılımlı Ulusal Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Kongresinin başlangıçta Gaziantep ili için düşünüldüğü ancak 1.600 kişilik organizasyonda sorunlar yaşanacağı gerekçesi ile Ankara ilinde icra edilmesine karar verildiği ifade edilmektedir (36). Dolayısı ile yukarıda bahis olunan yargının hata olasılığının yüksek olmaması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde 2011 yılı içerisinde;

- Gaziantep ili içerisinde asgari 22 adet kongre organizasyonu talebinin oluşmuş olduğu,
- Bu talebin yarısının Gaziantep ilinde karşılandığı, kalan bölümünün ise Türkiye'nin diğer yörelerine kaydığı
- Yıl içerisinde oluşan talebin ortaya koyduğu genel katılımcı sayısının şehir dışında icra edilenlerle birlikte hesaplandığında 8.000 kişiden daha az olmasının mantıklı sayılamayacağı,
- Talebi Gaziantep ili dahilinde karşılanabilen kongrelerin katılımcı mevcutlarının, gerçek talebin mahiyeti hakkında bilgi verebilecek bir kriter olmadığı, katılımcı mevcutlarının düşük olmasının ana sebeplerinden bir tanesinin ilin kongre organizasyonunda kullanılabilir fiziki koşullarının yarattığı kısıtlamanın olduğu,
- 2011 yılı içerisinde önceki yıllara kıyasla yaklaşık iki misli daha fazla kongre organizasyonunun il içerisinde gerçekleştirildiği

düşünülmektedir.

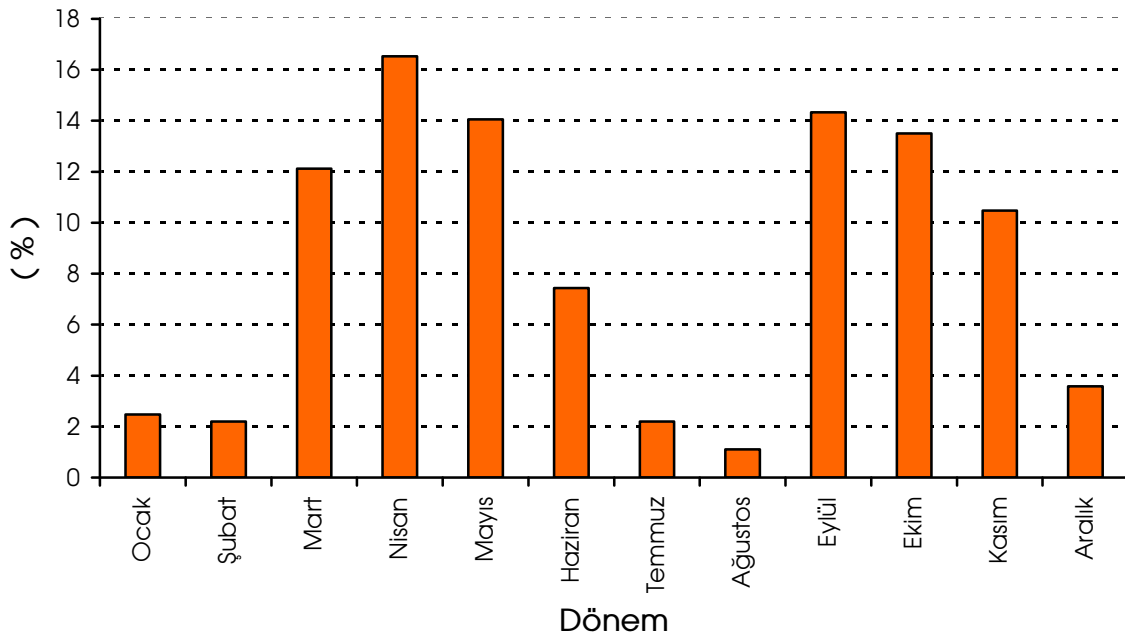
Çok yönlü bir turizm türü olan kongre turizmi, klasik turizmden ayrılan bazı temel özelliklere sahiptir. Temel olarak, organizasyonların yoğunlaştığı coğrafi bölgeler açısından ayrışmakta olup çoğunlukla gelişmiş şehir merkezleri ile bunlara yakın bölgelerde konumlandığı bilinmektedir. Kongreler konusunda ihtisaslaşmış yayıncı işletmelerin (19, 20, 21, 22, 23) kayıtlarına başvurularak tespit edilen ve 2011 yılı içerisinde Türkiye'de gerçekleştirilmiş olan 354 adet kongre verileri derlenmiş ve elde edilen bulgular Tablo 10'de sunulmuştur. Buna göre tüm kongrelerin %80 lik diliminin Antalya, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Muğla illerinde gerçekleştiği görülmektedir. Yüzde cinsinden verilen değerler net bir hassasiyet arz etmemekle birlikte ortaya çıkan sonuç dikkat çekicidir. Yüksek sanayi ve kültürel potansiyeline rağmen Gaziantep ilinin kongre pazarından aldığı pay son derece düşük seviyelerdedir.

Kongre turizminin diğer önemli özellikleri ise aşağıda sıralanmıştır.

- Kongreler yılın belli dönemlerinde yoğunluk göstermekte ve özellikle sezon dışı dönemlerde yapıldıkları için, otellerin doluluk oranlarını olumlu yönde etkilemektedir (Şekil 6).
- Kongre turizmi ve kongre otelciliği, teknik donanım ve diğer unsurlar açısından güçlü bir altyapıya ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle kongrelere yönelik düzenleme ve

faaliyetlerin, konusunda uzman olan işletmeler aracılığıyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

- Kongrelerin yapılabilmesi için gerekli olan toplantı binaları ve kongre merkezleri gibi sabit yatırımlar yüksek maliyetli olduğu gerekçesi ile genellikle devlet veya yerel idarelerce gerçekleştirilmektedir. Türkiye genelinde çok yaygın olarak görülen bu uygulamanın Gaziantep ilindeki örneği Şehitkamil Belediyesi Kültür ve Kongre Merkezidir.
- Genel turizm sezonunun dışındaki dönemlerde düzenlendiği ve turizmin çok çeşitli hizmetlerini kapsadığı için, en fazla gelir sağlayan turizm türüdür. Kongre turistlerinin harcamaları, diğer turistlerin harcamalarından birkaç kat fazladır.
- Simültane tercüme, özel programlar, davetiye hazırlama ve dağıtımı, çeşitli transferler, otel rezervasyonları, medya ve delegelerin bir araya getirilmesi, kongre binası ve merkezinin organize edilmesi, refakatçi ve eşler için tur paketlerinin hazırlanması gibi detaylı ve profesyonel beceri gerektiren hazırlıklar gerektirmektedir.
- Uluslararası kongre düzenlemek, bir ülke için ve özellikle de Gaziantep ili için önemli bir tanıtım aracı olarak kabul edilmektedir.
- Kongre turizminde başarı sağlamak için yalnızca ilgili kuruluşların değil, toplumun tamamının destek vermesi ve değişik kesimler arasında etkin bir işbirliği olması gereklidir.
- Bu tür organizasyonlarda başarı sağlamak için, ulaşım, altyapı, konaklama, kongre salonu ve imkanları, personel, güvenlik, yan hizmetler, çevre ve kültürel zenginlikler gibi konularda belirli bir kalite ve kapasiteye sahip olmak gereklidir.
- Kongrelerin icrasında genel olarak aynı tesisin içerisinde kongreyi icra ederken, katılımcıların da yine aynı tesiste konaklamalarını sağlamak yönünde yaygın bir talep gördüğü bilinmektedir.

Şekil 6: Kongre organizasyonlarının dönemsellik özelliği.

Kongreler konusunda ihtisaslaşmış yayıncı işletmelerin (19, 20, 21, 22, 23) kayıtlarına başvurularak tespit edilen ve 2011 yılı içerisinde Türkiye'de gerçekleştirilmiş olan 354 adet kongre verileri derlenmesinden elde edilen ve kongrelerin dönemsellik özelliğini ifade eden veriler Şekil 6'da sunulmuştur. Bu verilerden anlaşılacağı üzere Aralık - Şubat dönemi yılın en soğuk dönemlerinde ve Temmuz - Ağustos gibi yılın en sıcak dönemlerinde kongrelere olan talep azalmakta ve Ramazan Ayı ile bayramlardan etkilenmektedir.

Tablo 10: Türkiye genelinde 2011 yılı içerisinde düzenlenen 354 adet kongrenin coğrafi bölgelere dağılımı.

Coğrafi Bölge	Toplam Kongreler İçindeki Payı (%)	
Antalya	28,8	% 80,2
İstanbul	24,9	
Ankara	10,2	
İzmir	7,9	
Bursa	4,2	
Muğla	4,2	
Eskişehir	2,3	% 19,8
Erzurum	2,0	
Kıbrıs	2,0	
Adana	1,7	
Antakya	1,4	
Gaziantep	1,4	
Diyarbakır	1,1	
Trabzon	1,1	
Diğer	7,2	

Turizm açısından sektörel bazda değerlendirildiğinde ülke genelinde ağırlıklı olarak medikal ve bilişim sektörünün ön plana çıktığı anlaşılmaktadır. Tablo 8 ve Tablo 9 de sunulan kayıtlar da bunu doğrular niteliktedir.

Kongre ve toplantı turizminin özellikle tatil amaçlı bir cazibe merkezi olmayan destinasyonlar için turizmden pay almanın en karlı yollarından biri olduğu bilinmektedir. Gaziantep ili de bu kapsamda değerlendirilmektedir. Tatil beldelerinin bile bu yüzden sezon harici dönemleri aynı şekilde değerlendirerek geçirmek istedikleri de göze çarpmaktadır.

Gaziantep ilinde mevcut oteller ile kongre tesislerinin içerisinde kapasiteleri ile ön plana çıkarılanların genel kapasiteleri Tablo 11' de sunulmuş olup Gaziantep Ticaret Odası, Gaziantep Üniversitesi, Büyükşehir Belediyesi Onat Kurlar Sahnesi, Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otelcilik Uygulama Oteli, diğer oteller ve benzeri tesisler kongre turizmi genel eğilimleri ve beklentilerine uygunlukları açısından değerlendirilerek tablo dışında bırakılmıştır.

Kongre organizasyonlarında dikkate alınması gereken önemli kriterlerden bir tanesinin "tek oturumda kullanılabilir azami kapasite" olduğu sektör oyuncuları tarafından ifade edilmektedir. Buna göre Gaziantep ilinde icra edilebilecek kongrelerin katılımcı sayılarının kongre başına azami mevcudunun potansiyel olarak ne olabileceği Tablo 11' den anlaşılabilir. Ortaya konulan bu değerlerin, Antalya ve İstanbul gibi Türkiye kongre turizmi talebinin %50 lik dilimini karşılamakta olan iki ilde mevcut tesislerin ortalama kapasiteleri ile kıyaslanabilir olmadığı açıktır. Sadece İstanbul'un Lütfü Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı'nın tek oturumda alabileceği 7.000 kişilik kapasitesi ve devasa boyutlardaki kongre tesisleri bile bu hususun tartışmaya açık olmadığına yeterli kanıt niteliğindedir.

Tablo 11: Gaziantep ilinde mevcut tesislerden kongre organizasyonları açısından kapasitesi ön plana çıkan işletmelerin salon kapasitelerinin dökümü.

Tesis	Kapasite
Tuçcan Hotel	<ul style="list-style-type: none">5 adet toplantı salonuToplam kapasite 1.825 kişiTek oturumda alınabilecek azami kapasite (sinema düzeninde olmak koşuluyla) 500 kişi
Grand Hotel	<ul style="list-style-type: none">5 adet toplantı salonu2 adet salon 100 kişi kapasiteli, 1 adet salon 400 kişi kapasiteli, 1 adet salon 150 kişi, 1 adet salon 30 kişi kapasiteliToplam kapasite 780 kişiTek oturumda alınabilecek azami kapasite 400 kişi
Anatolian Hotel	<ul style="list-style-type: none">6 adet toplantı salonu1 adet salon 450 kişi kapasiteli, 1 adet salon 1.400 kişi kapasiteli, 1 adet salon 100 kişi kapasiteli, 1 adet salon 150 kişi kapasiteli, 1 adet salon 200 kişi kapasiteli, 1 adet salon 175 kişi kapasiteliToplam kapasite 2.475 kişiTek oturumda alınabilecek azami kapasite (sinema düzeninde olmak koşuluyla) 1.400 kişi
Dedeman Hotel	<ul style="list-style-type: none">8 toplantı salonuSalon kapasiteleri 6 ile 200 arasında değişkenTek oturumda alınabilecek azami kapasite (sinema düzeninde olmak koşuluyla) 1.000 kişi
Novotel Hotel	<ul style="list-style-type: none">1 adet toplantı salonu (3 e bölümlenebilme özelliğine sahip)Tek oturumda alınabilecek azami kapasite (sinema düzeninde olmak koşuluyla) 650 kişi
Ş.K.M. Şehitkamil Belediyesi Kültür ve Kongre Merkezi	<ul style="list-style-type: none">9 adet toplantı salonu ve 1 adet sergi salonu3 adet 300 kişi kapasiteli, 1 adet 70 kişi kapasiteli, 1 adet 1.100 kişi kapasiteli, 1 adet 12 kişi kapasiteli (VIP), 2 adet 55 kişi kapasiteli, 1 adet 50 kişi kapasiteliToplam kapasite 2.242 kişiTek oturumda alınabilecek azami kapasite (sinema düzeninde olmak koşuluyla) 1.100 kişi4 adet otopark toplam 1.000 araç kapasiteli

Ancak kendi sınırları içerisinde Gaziantep ilinin mevcut kongre organizasyon kapasitesinin, son yıllarda yapılan konaklama tesis yatırımları sayesinde, en yüksek seviyesine ulaştığı görülmektedir. Yıllardır 75 veya 200 kişi katılımlı kongre organizasyonlarına katılmak zorunda olan il için 1.100 veya 1.400 kişilik tek oturumlu kapasiteler çok önemlidir. Son dört yıllık dönem için işbu proje kapsamında yapılan çalışmalarla ulaşılabilen veriler kapsamında tespit edilen en büyük hacimli kongrenin Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Hemşirelik A.B.D. tarafından Nisan 2011 döneminde hayata geçirilen 1.400 kişi katılımlı 10.Ulusal Uluslararası Katılımlı Ulusal Öğrenci Hemşireliği Kongresi olduğu Tablo 8' den görülmektedir. Ancak adı geçen kongrenin Tablo 11 de adı zikredilen kongre merkezlerinin dışında olmak kaydıyla, Şato Park Restaurant'ta icra edilmiş olması da son derece dikkate değer bir husustur. Kongre organizasyonunu yapan turizm acentesinin yöneticileri bunu "maliyetlerin uygunluğu" olarak açıklamaktadır (25). Bu basit cevap, saha çalışmaları esnasında yapılan tespitler ile örtüşür niteliktedir ve fakat tartışmaya /araştırmaya açık olarak bırakılmıştır.

Son yıllarda Gaziantep ilinde kongre turizmi alanında yapılmış olan en önemli yatırım Şehitkamil Belediyesi Kongre ve Kültür Merkezi'dir (Şekil 7, Şekil 8). Saha çalışmaları süresince görüşülen sektör oyuncularının ağız birliği yaparak, "yatırımın kongre organizasyonlarında ortaya çıkan ihtiyaçların çok iyi seviyede analiz edilerek projelendirilmiş olduğunu" ifade etmiş olmaları memnuniyet verici ve gelecek açısından motive edici olarak algılanmaktadır. Açılışının üzerinden henüz aylar geçmiş olan kongre merkezinin yetkilileri hiçbir tanıtım ve reklam çalışmasının icra edilmediğini ve fakat broşür ve tanıtıcı materyal hazırlıklarının başlatıldığını ifade etmektedir (35). Tanınmamaya ve bilinirlik noksanlığına bağlı olarak hizmetlerine olan talebin hal-i hazırda düşük olduğu anlaşılan kongre merkezinde işbu çalışmanın yapıldığı dönem itibarı ile ayda ortalama 12 adet etkinlik organizasyonu (nikah ve düğünler dahil) yapılmakta olduğu görülmüştür. Kongre merkezinin genel kapasite durumu Tablo 11' de olduğu gibidir.

Şekil 7: Ş.K.M. Şehitkamil Kültür ve Kongre Merkezinin dış ön cepheden görünüşü.

Şekil 8: Ş.K.M. Şehitkamil Kültür ve Kongre Merkezi salonlar listesinin görünüşü.

Tablo 12' de Şehitkamil Belediyesi Kültür ve Kongre Merkezinde salon kullanma ücretlerinin ana hatları sunulmuştur. Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji A.B.D. başkanlığı Gaziantep ilinde yaşadıkları kapasite sorunu nedeniyle İstanbul Lütfü Kırdar Kongre ve Sergi Sarayına kaydıkları 1.000 kişi katımlı üroloji kongresinde dört gün için adı geçen kuruma 100 bin Avro ödediklerini ve Gaziantep ilinde bir kongre merkezi yapıldığından haberdar olmadıklarını ifade etmektedir (34). Bu bilgiler Gaziantep ilinde ortaya konulan kongre organizasyon maliyetlerinin düşüklüğüne işaret etmektedir. Ancak Şehitkamil Belediyesinin beyan ettiği fiyatlara (Tablo 12) ikramların ve yemeklerin dahil olmadığına dikkat edilmelidir.

Tablo 12: Şehitkamil Belediyesi Kültür ve Kongre Merkezi salon kullanım ücretleri.

Hizmet	Fiyat (saat başına KDV Hariç)
300 kişilik salon	300 TL
1.100 kişilik salon	3.000 TL
70 kişilik salon	100 TL
Fuaye	1.000 TL

6.1. Uluslararası Kongre Turizminde Genel Eğilimler

Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişin hızlanması, teknoloji, iletişim ve ulaşım alanında yaşanan hızlı değişimler, turist profili ve istekleri gibi unsurlar, destinasyon tipi ve seçiminde değişiklikleri de gündeme getirmektedir.

Sektör uzmanları, gelecekte dünya kongre turizminin taleplerinde, şu yönde değişiklikler olacağını öngörmektedir:

- Kongre turizmine olan ilgi artacaktır.
- Turizm talebi giderek artan bir şekilde farklılaşacak ve pazar bölümlendirmesine gidilecektir.
- Ulaşım sektöründe, özellikle havayolu işletmeciliğindeki gelişmeler, kısa süreli seyahatleri artıracaktır.
- Destinasyonlar ön plana çıkacak, imaj ve marka unsuru giderek daha da önem kazanacaktır.
- Kongre müşterileri giderek artan oranda teknoloji talep etmektedir. Bu nedenle elektronik teknoloji, destinasyon seçiminde en önemli faktör haline gelecektir.
- Bütçeler küçüldüğünden, daha ucuza mal olan kongrelere olan talep artacaktır.
- Toplantıların süresi kısalmaya ve maliyetleri düşürmek için, toplantı ve kongreler sınırlı günler içinde bitirilmeye çalışılacaktır.
- Büyük şehirlerin gittikçe artan sorunları nedeniyle, kongreler metropol şehirlerden, ikinci derecede önem taşıyan şehirlere yönelmeye başlamaktadır. Büyük şehirlere göre daha ucuz, daha az yorucu ve hizmet kalitesinin daha yüksek olduğu küçük şehirlerin, kongre katılımcılarının daha çok tercih ettiği yerler durumuna gelmesi beklenmektedir.

Kongre organizatörleri tarafından, destinasyonlar seçilirken dikkat edilen başlıca kriterler şöyle sıralanmaktadır:

- Ulaşılabilirlik,
- Fiyat,
- Hizmet kalitesi,
- Tesislerin, kongrenin kapasitesine uygunluğu,
- Kongre merkezinin, kongre turizmi konusunda deneyimli olması,
- Kongre merkezindeki otellerin kalitesi,
- Şehir içi ulaşım kolaylığı,
- Turistik cazibe unsurları (kültürel zenginlik, restoranlar, müzeler vb.),
- Güvenlik.

Türkiye ve dünyada var olan kongre turizmi potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmek, şirketleri ve konukları şehre çekmek, bu alanda biz de varız diyebilmek ve iyi bir turist kitlesi edinebilmek için kongre otellerinin sahip olması gereken bazı özelliklerin bulunduğu görülmüştür.

Öncelikle tesisin uygun fiziki yapıya, yeterli teknik donanımına sahip olması; büyük salonların yanında, ufak toplantılar için yeterli sayıda küçük salonların da olması şart olarak ifade

edilmektedir. Kolonsuz büyük salonların taşıdığı önemin yanı sıra salonların bölünebilme özelliğinin olması ve bu salonları destekleyecek lojistik imkânların bulunması iyi bir kongre otelinin nitelikleri arasında yer almaktadır. Büyük kongrelere ev sahipliği yapabilmek için en az 1000- 1500 kişi kapasiteli salonlara ihtiyaç duyulmaktadır. Oda sayısının çokluğu ve teknik donanım da aynı oranda önem taşımaktadır.

Tüm bunların yanı sıra otelde katılımcılara destek verecek yetişmiş, kalifiye elemanların bulunmasının kritik olduğu görülmektedir. Salonların küçük, giriş-çıkış ve ulaşımın zor, elemanların ve teknik donanımın yetersiz olması, kongre turizminin önünü kesen etkenler olduğu tespit edilmiştir. Klasik turizme oranla üç kat getirisi olan kongre turizmi, ağırladığı konuklar açısından, sosyal statüsü ve gelir düzeyi yüksek eğitilmiş bir tabakaya hitap etmektedir. Dolayısıyla otel yönetiminin, bu tarz organizasyonlarda otelin tamamının kullanıldığı gerçeğini yadsımayarak, katılımcılarının yalnızca konferans salonlarını değil, otelin tüm diğer faaliyet alanlarından da yararlanmak isteyeceklerini düşüncesiyle; yemekten içeceğe, alışverişten eğlenceye tüm alanlarda özenli davranması gerekmektedir.

Kongre organizasyonlarında

- Ulaşım ve transfer hizmetleri
- Kongre teknik ekipmanları temini
- Simültane tercüme sistemleri temini
- Simültane tercüman ekibi temini
- Host, hostes ve rehber temini
- Danışma, tur kayıt ve dosya teslim masaları kurulması
- Profesyonel sekreteryâ hizmetleri
- Telekomünikasyon hizmetleri
- Çeşitli boyutlarda çok amaçlı salon temini
- Çeşitli dekorasyon hizmetleri
- Gala ve veda gecesi organizasyonları
- Fuar malzemeleri temini ve stand uygulamaları
- Halkla ilişkiler çalışmaları
- Kongre öncesi ve sonrası turistik hizmetler

önem kazanmaktadır.

7. Sağlık Turizmi

7.1. Tanımlar ve Prensipler

Turistin sağlığı ile sağlık turizminin birbiri ile karıştırılan kavramlar olması nedeniyle sağlık turizmi alanında T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından ortaya konulan literatürün anlaşılması gerekli ve önemlidir. Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı kapsamında sunulacak sağlık hizmetleri için 2011/41 sayılı Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Genelgesi (8) bu kavramları aşağıdaki şekilde açıkça tanımlamaktadır.

Turistin sağlığı: Yurt dışından geçici süre için gelen insanların bu süre içinde hastalanmaları ve buna bağlı olarak tedavi edilmeleri, turistlerin buldukları yerlerin sağlıklı olması ve turistlere hizmet sunanların sağlığı olarak tanımlanmaktadır.

Sağlık Turizmi: Bir ülkeden diğer ülkeye, bekleme süresinin uzunluğu, tedavinin ekonomikliği veya daha kaliteli sağlık hizmeti ve benzeri gerekçelerle, sadece tedavi için gidilmesi veya tıbbi olarak gerekliliği raporla belirlenmiş kaplıca tedavileri için bir ülkeden diğer ülkeye gidilmesi olarak tanımlanmaktadır.

Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın uygulaması sonucunda Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerinin sağlık hizmeti sunum kalitesi, alt yapısı ve tıbbi donanımı artmış, acil sağlık hizmetlerinin hizmet ağı ve kalitesi çok üst seviyelere çıkmıştır. Diğer yandan helikopter ambulansları ve uçak ambulansları ile uluslararası acil hasta transferleri yapılabilir hâle gelmiş bulunmaktadır. Bunların yanı sıra ülkemizin bazı bölgelerinde, önümüzdeki yıllarda hizmete girecek olan sağlık kampüsleri ile de ülke genelinde sağlık hizmetlerinin kalitesi daha da artacaktır.

Bu çerçevede yurt dışında yaşayanlara ve ülkemizi ziyaret eden turistlere birçok hastanede sağlık hizmeti sunma imkânı bulunmaktadır. Bu tür sağlık hizmetleri talep edenlere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve milletler arası ikili anlaşmalar kapsamının dışında farklı prensiplerde sağlık hizmeti sunulması uygun ve gereklidir.

Turistlerin öncelikli olarak alt yapısı mükemmel olan ve sağlığı tehlikeye atmayan ortam ve kurumları tercih ettikleri, beklemedik sebeplerden dolayı hastalanmaları durumunda ise acil ve güvenilir bir sağlık hizmeti talep ettikleri bilinmektedir. Turistin sağlığı açısından

1. Turistin bulunduğu ortam ve bu ortamda çalışanların sağlıklı olması,
 2. Turizmin getireceği muhtemel hastalıklar açısından toplumun sağlığı,
 3. Turistlerin sağlığı ve acil hallerde sağlık hizmeti sunumu,
 - a. Sağlık personeli ve kurumların işleyişi,
 - b. Yurt dışı sigortalarıyla ilişkiler ve ücretlendirme,
 4. Yurt dışına sunulan turizm ve sağlık hizmeti sonucunda ülkemizin ve sağlık hizmetlerinin tanıtımının sağlanması ve
 5. Gurbetçilerin izindeyken oluşan sağlık problemleri
- konuları öne çıkmaktadır.

Sağlık insanlığın en vazgeçilmez hakkı ve ihtiyacıdır. Her ülke vatandaşlarının sağlık ihtiyacını karşılayan politikalara sahiptir. Ülke genelinde kamu sağlık hizmetlerine ilaveten son 10 yıllık dönemde özel sağlık sektörüyle ciddi işbirliğine girilmiş ve sağlık hizmeti hızla özel sektöre kaymaya başlamıştır. Özel sağlık sektöründe hayata geçirilen ciddi atılımlar dünya standartlarıyla yarışabilecek düzeydedir. Bu büyük ve donanımlı hastaneler ülkemizin genel standartlarının üzerindedir. Ülkemizde kişi başına düşen sağlık harcamalarının 200 USD yi

geçmediği bilinmektedir. Bu nedenle de rekabet gücü yüksek olan özel sağlık işletmelerinin ayakta durabilmesi için yurtdışı pazarlara açılmaları kaçınılmaz olacaktır.

Gaziantep ilinin mevcut coğrafi konumu, ülkenin Avrupa birliğine girme trendi ve sağlıkta dönüşüm projesi, özel sağlık sektörünün geldiği durum ve turizmdeki gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda sağlık turizminin ciddiyeti ve ülkeye getireceği ekonomik değer çok büyük olduğu görülmektedir.

7.2. Gaziantep İlinin Sağlık Turizmi Açısından Değerlendirilmesi

Yukarıda verilen tanımların ışığında Gaziantep ilinde sağlık alanında yapılan çalışmaların anlaşılabilmesi daha kolay olacaktır. Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğü kayıtları kamu hastanelerinde "Sağlık Turizmi" kapsamında ele alınan sadece bir adet vaka olduğunu ve Haziran 2011 döneminde gerçekleştiğini ifade etmektedir. Aynı kayıtlar özel sektör sağlık işletmelerinde ise kayıtlı herhangi bir vaka bulunmadığını ortaya koymaktadır. Sağlık İl Müdürlüğü yetkilileri özel sektör sağlık işletmelerinin sağlık turizmi kapsamında yapılabilecek tedaviler açısından önemli ticari kaygılar göttüğünü ve bu alanda oluşan vakaları varsa bile bildirimde bulunulmayabileceğini ifade etmektedir (9). Suriyeli erkeklerin yoğun miktarda lazer ve epilasyon maksatlı olarak Gaziantep iline geldikleri bilinmekte olmasına rağmen bu tarz operasyonların güzellik merkezlerinde gerçekleştirilmesine bağlı olarak bir kaydının bulunmadığı ve bu nedenle de kesin bir sayının ortaya konmasının mümkün olmadığı Sağlık İl Müdürlüğü tarafından kaydedilmektedir.

Bu tespitlere atfen, Sağlık Bakanlığı'nın tanımları kapsamında Gaziantep ili genelinde sağlık turizmi açısından bilinen bir etkinliğinin hal-i hazırda bulunmadığını açıkça ortaya koymak gerekmektedir.

Sektörün otorite kurumlarından olan Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) GAP Bölgesel Yürütme Kurulu sağlık turizmi açısından Gaziantep bölgesinde hiçbir aktivitenin yaşanmadığını doğrulamakta, mevcut koşullar altında bir gelişmenin olmasının da mümkün olamayacağını ifade etmekte ve (10) sağlık alanında turizmin gelişebilmesi için

- Sağlık işletmeleri, seyahat acentaları, konaklama işletmeleri arasında çok sıkı bir koordinasyonun,
- Yurt dışında geçerli olan sigorta sistemlerinin Türkiye içerisinde geçersiz kalmasını sağlayan mevzuatın düzenlenmesinin,
- Güçlü bir tanıtımın ve
- Devletin desteğinin

varlığını gerekli görmektedir.

Sağlık İl Müdürlüğü Gaziantep ilinin sağlık turizmi açısından hitap edeceği potansiyel ülkelerin Suriye, Irak, Lübnan ve Ürdün olduğunu değerlendirmektedir (9). Adı geçen ülkelerde tedavi masraflarının Türkiye'ye kıyasla yüksek olduğu bilinmektedir. Bu gerçek adı geçen ülkeler açısından Gaziantep ilinin cazibesini artırmaktadır. Ancak Suriye ile Gaziantep arasında ulaşım kolaylığının tam tersine Irak'tan sadece İstanbul bağlantılı uçuşların mevcudiyeti, Irak kaynaklı hasta potansiyelini aşıyağlara çeken bir etki yaratmaktadır.

Gaziantep ilinde bazı özel sektör sağlık işletmelerinin sağlık turizmi ile yakından ilgilenmekte oldukları, bu alanda faaliyet gösterecek bir dernek oluşturma çalışmalarının yapıldığı, bir üniversitenin ise bu alanda detaylı hazırlık içerisinde olduğu, saha çalışmalarından elde edilen veriler ışığında tespit edilmiştir. Bu münferit gayretlerin henüz bir sonucunun ortaya çıkmamış

olması ve ticari sır niteliğini haiz olması nedenleriyle detaylarına işbu rapor kapsamında yer verilmeyecektir. Ancak devletin ülke genelinde sağlık turizmini geliştirmek için ortaya koymakta olduğu çalışmalardan yola çıkarak, yakın bir gelecekte bu alanda olumlu gelişmelerin yaşanabileceğini, Gaziantep ilinde bir kısım özel sektör işletmelerinin bu durumu yakından izlediklerini ve bunu bir fırsat sahası olarak gördüklerini söylemek mümkündür.

Gaziantep ilinde sağlık alanında son yıllarda önemli seviyede kamu ve özel sektör yatırımı gerçekleşmiş olup Sağlık İl Müdürlüğü kayıtlarına göre ilde mevcut işletme türleri ve sayıları Tablo 13 de, yatak kapasiteleri ise Tablo 14 de sunulmuştur. Bu yatırım hareketliliği 2011 yılı itibarı ile de devam etmektedir. Gaziantep Doğum Hastanesi yakınlarında bir sağlık kompleksi, Seyrantepe Bölgesinde temeli atılmış bulunan 300 yataklı bir hastane ve Karataş bölgesinde yine 300 yataklı bir hastane yapımı kamu yatırımları olarak gerçekleşmekte ve 2013 yılına kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Tablo 13: Gaziantep Sağlık İl Müdürlüğü kayıtlarına göre il genelinde mevcut sağlık işletmelerinin türlerine göre sayısal dökümü (11).

Kamu Sektörü Hizmet Birimleri Sayısı		Özel Sektör Hizmet Birimleri Sayısı	
Sağlık Bakanlığı Hastanesi	10	Özel Hastane	10
Üniversite Hastanesi	1	Hemodiyaliz Merkezi	7
Sağlık Ocağı	104	Tıp Merkezi	11
Verem Savaş Dispanseri	4	Özel Poliklinik	6
AÇS-AP Merkezi	5	Dal Merkezi	12
Köy Sağlık Evi	89	Muayenehane	35
Halk Sağlığı Laboratuvarı	1	Eczane	401
Sıtma Savaş Dispanseri	1	Bakteriyoloji Laboratuvarı	8
Hemoglobinopati Merkezi	1	Röntgen Laboratuvarı	17
Adölesan Merkezi	1	Sağlık Kabini	26
Depo ve Tamirhane Müdürlüğü	1	Ecza Deposu	9
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	2	Psikoteknik Değerlendirme Merkezi	1
Diyaliz Merkezi	4	Ebe Kabinleri	12

Tablo 14: Gaziantep Sağlık İl Müdürlüğü kayıtlarına göre il genelinde mevcut sağlık işletmelerinin yatak kapasiteleri(11).

	Türkiye Geneli	Gaziantep		
		Kamu İşletmeleri	Özel İşletmeler	Toplam
Hastane Fıllı Yatak Sayısı	187.788	2.100	1.563	3.663
Yatak Başına Düşen Nüfus	386	772	1.037	442

Tablo 15: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) kayıtlarına göre ülke nüfusunun yıllar bazında değişim şekli.

Yıl	Nüfus	Yıllık nüfus artış hızı (%)	İl sayısı	İlçe sayısı	Belde/ilk kademe belediyesi sayısı	Köy sayısı	Nüfus yoğunluğu
2007	70.586.256	-	81	850	2.294	34.438	92
2008	71.517.100	1,31	81	892	1.981	34.349	93
2009	72.561.312	1,45	81	892	1.978	34.367	94
2010	73.722.988	1,58	81	892	1.977	34.402	96

Tablo 16: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) kayıtlarına göre Gaziantep nüfusunun yıllar bazında değişim şekli.

Dönem	Nüfus	Bir önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
2007	1.560.023	-
2008	1.612.223	3,34
2009	1.653.670	2,57
2010	1.700.763	2,84

Tablo 17: Gaziantep Sağlık İl Müdürlüğü kayıtlarına göre Gaziantep ilinde mevcut kamu ve özel sektör işletmelerinde gerçekleşen muayene sayılarının yıllara göre dağılımı (11).

Dönem	Muayene Sayısı	Bir önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
2007	7.999.887	19,24
2008	9.419.682	17,74
2009	10.459.670	11,04
2010	10.166.314	-2,8

Yürürlükte olan mevzuat gereği sağlık turizmi tanımı kapsamı dışında tutulduğu gerekçesi ile çevre illerden Gaziantep iline ne miktarda hastanın gelmekte olduğu dikkate alınmayan bir husustur. Sağlık alanındaki yatırımları ve mevcut sağlık altyapısı ile Gaziantep ilinin başta Şanlıurfa, Kilis, Adıyaman ve Kahramanmaraş olmak üzere çevre iller için bir cazibe merkezi olduğu yeterince açıktır. Ancak güncel mevzuat kapsamında süregelen uygulamalar, bu alanda bir ölçümün ortaya konmasını olanaksız kılmaktadır. Hal-i hazırda sadece çevre illerden yoğun bakıma ve acil servislere giriş yapan hastalar kesin bir hassasiyetle izlenmektedir. Buna ilave olarak kamu ve özel sektör sağlık işletmelerinin hastane bilgi yönetim sistemlerinde hasta ikametgah adreslerinin kayıtlarının bulunmasına rağmen paylaşımına açılmamakta ve özellikle özel sektör sağlık işletmelerinde, ticari değer taşıdığı gerekçesi ile, gizli tutulmaktadır.

Çevre illerden Gaziantep iline gelen hastaların il turizmine verdiği ana katkı hasta yakınları vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Güneydoğu Anadolu yöresel kültürünün bir gereği olarak hastalık durumlarında aile ve yakın akrabaların hasta ile olan ilişkilerinde alışılmışın üzerinde ilgi gösterilmesi gerekliliği şeklindeki geleneğin hala yaşatılmakta olduğu ve sağlık tesislerinin önünde lüzumsuz bekleyiş içerisinde olan kalabalıkların sıklıkla görüldüğü bilinen bir gerçektir.

2007 ile 2010 yılları arasında Türkiye nüfusunun değişimi Tablo 15 de ve Gaziantep nüfusunun değişim şekli Tablo 16 de, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) kayıtlarına atfen, verilmiştir. Gaziantep ilinin yoğun göç alan bir şehir olduğu çok iyi bilinmektedir. Tablolarda ortaya konulan veriler bu hususu doğrular niteliktedir ve ilin nüfus artış hızının ülke ortalamasının yaklaşık iki katı kadar olduğu görülmektedir. Gerek ülke genelinde Sağlık Bakanlığı, gerek il genelinde Sağlık İl Müdürlüğü, yıl içerisinde gerçekleşen muayene sayılarını ilin ve/veya ülkenin nüfusuna bölmek suretiyle oluşan aritmetik değeri bir kriter olarak kullanmakta ve bunu "il nüfusunun kişi başına yıllık muayene sayısı" olarak ifade ederek iller arasında kıyaslama yapmak üzere (ve benzeri maksatlarla) kullanmaktadırlar. Gaziantep ilinde mevcut sağlık işletmelerinde gerçekleşen yıllık muayene sayıları Tablo 17 de sunulmuştur. Bu veriler; muayene sayılarında yıllar itibarı ile artış oranının Gaziantep nüfus artış oranından yaklaşık altı kat kadar daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu artışın öncelikli temel gerekçesi olarak ülke genelindeki sağlık sigortası sisteminde hayata geçirilen düzenlemelerin olumlu sonuçlarının etkisi düşünülmelidir. Ancak öte yanda son yıllarda ilde yapılan kamu ve özel sektör yatırımları ile gelişen sağlık sektörü ve alt yapısının çevre illerden gelen hasta sayılarında önemli seviyelerde artış olarak sonuç doğurduğunu düşünmek gerektiği de değerlendirilmektedir.

Mevzua bahis olan hususun turizm olduğu cihetle, hasta ile hasta yakınlarını birlikte düşünmek gerekliliği daha önce ifade edilmiştir. Ölçülmesinin mümkün olmamasına rağmen çevre illerden Gaziantep'e doğru gerçekleşen hasta yakınları kaynaklı turizm etkinliğinin, muayene sayılarındaki artıştan çok daha yüksek olması gerektiği ortadadır. Bu alanda ortaya çıkan ihtiyacın önemli boyutlara ulaştığının en önemli kanıtlarından bir tanesinin Şehitkamil Belediyesi tarafından inşa edilen ve Gaziantep Üniversitesine devredilen "Şehitkamil Belediyesi - Hasta Yakınları Konaklama Merkezi" olduğu düşünülmektedir. Şehitkamil Belediyesi tarafından tespit edilen bu ihtiyaç sahasının doldurulması açısından atılması gereken adımların başlangıcı niteliğini haiz bu tesisin ihtiyaca ne ölçüde cevap vereceği ve ne oranda ilave tesise ihtiyaç duyulacağı, elde mevcut veriler ışığında yeniden değerlendirilmeye ihtiyaç duymaktadır.

7.3. Gaziantep İlinde Sağlık Turizminin Geleceği

İşbu proje kapsamında görüşülen sektör oyuncularının büyük ölçüde sağlık turizmi alanında Gaziantep ilinde dikkate değer bir aktivitenin bulunmadığından ve bu alanda koordineli bir çalışmanın hayata geçirilmediğinden şikâyetçi oldukları tespit edilmiştir.

Ancak ülke genelinde sağlık turizminin geliştirilmesi için kapsamlı çalışmalar yürütülmekte olduğu ve konunun devlet seviyesinde ciddi olarak ele alındığı sektör oyuncuları tarafından bilinmemektedir. Bu nedenle bu bölümde özet olarak bu çalışmalardan bahsedilecektir.

Türkiye genelinde sağlık turizmini organize ve konsantre şekilde geliştirmek maksadıyla Mart 2010'da Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde bir Sağlık Turizmi Birimi kurulmuştur. Adı geçen birim 2010 yılı içerisinde altyapı oluşumu, birim yapısının sağlamlştırılması, dış ilişkiler, iletişim ağının kurulması ve geliştirilmesi, birim çalışma alan ve kapsamının belirlenmesi, ekip teşekkülü, görev dağılımı gibi konularla ilgilenmiş ve bunlarla sınırlı kalmayarak gerek ulusal gerekse uluslar arası pek çok etkinliğe fiilen katılmış ve katkıda bulunmuştur.

Sağlık Turizmi Birimi, Yurt Dışı Koordinasyon Şube Müdürlüğü, Medikal Turizm Şube Müdürlüğü, Termal Turizm Spa-Wellnes Şube Müdürlüğü ve İleri Yaş ve Engelli Turizmi Şube Müdürlüğünden oluşmaktadır. Sağlık Turizmi Biriminin Görevleri

1. Sağlık turizmiyle ilgili mevzuat çalışmalarını yapmak,
2. Sağlık turizmi kapsamında hizmet verecek sağlık kurum ve kuruluşlarının planlamasını yapmak ve bu kurumlara sağlık turizmi açısından gerekli izinleri vermek,
3. Sağlık turizmi ile ilgili kuruluşları sağlık hizmetleri açısından değerlendirmek,
4. Sağlık turizmi ile ilgili kurum ve kuruluşların kayıtlarını tutmak ve planlamak,
5. Termal turizmi ile ilgili kaplıcaları, içme merkezlerini ve iklim kür merkezlerini sağlık turizmi hizmetleri açısından değerlendirmek,
6. Yaşlı ve engelli turizmi ile ilgili konaklama ve sağlık merkezlerini sağlık turizmi hizmetleri açısından değerlendirmek,
7. Sağlık turizmi ile ilgili sağlık personelinin eğitimini organize etmek ve sertifika vermek,
8. Yurt dışından Türkiye'ye tedavi amaçlı gelecek hastaların hasta kabul kriterlerini oluşturmak ve bu hastaların talep ve şikâyetlerini incelemek,
9. Sağlık turizmi ile ilgili Resmi kurumlar ve Bakanlıklar arası koordinasyonu sağlamak,
10. Sağlık turizminde uygulanacak fiyatlandırma çalışmalarında görüş bildirmek,
11. Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız için Türkiye' de tedavi olma ve ileri yaş sürecini geçirme konusunda çalışmalar yapmak,
12. Yurt içinde ve yurt dışında sağlık turizmiyle ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan bilgi, görgü ve teknolojik açıdan faydanılması için çalışmalar yapmaktır.

Devlet nezdinde ele alınarak yeniden tanımlanan sağlık turizmi üç ana başlıktan oluşmakta olup

1. Medikal Turizm (Tıp Turizmi)
2. Termal Turizm ve SPA-Wellnes
3. Yaşlı ve Engelli Turizmi

şeklinde adlandırılmıştır. Bunlarda sadece birincisi olan medikal turizm ile Gaziantep arasında yakın bir bağıntı düşünülmektedir. Medikal turizmde ön plana çıkartılması planlanmış olan konular

- İleri tedaviler (kardiyovasküler cerrahi, radyoterapi, cyberknife vb.)
- Transplantasyon
- İnfertilite (Tüp bebek İVF uygulamaları)
- Estetik Cerrahi
- Göz, diş, diyaliz tedavileri vb.

olarak belirlenmiş ve ülke genelinde Ankara, İstanbul, Gaziantep, Antalya, İzmir, Muğla, ve Aydın illeri bu uzmanlık sahalarında hizmet merkezi olarak kararlaştırılmıştır. Buna göre adı geçen illere yukarıda zikredilen medikal turizm uzmanlık alanları paylaşılacak ve genel tanıtımlar illerin ihtisas sahalarına göre yapılacaktır. Sağlık İl Müdürlüğü Gaziantep ili için düşünülen uzmanlık sahasının "estetik cerrahi" olduğunu ifade etmektedir (9).

2009 yılı sonunda yayınlanan ve 2010 - 2014 döneminin kapsayan T.C. Sağlık Bakanlığı Stratejik Planında (12) belirlenen stratejik hedeflerin 2.9.2 numaralı maddesi "Türkiye'yi bölgesinde sağlık alanında cazibe merkezi haline getirmek" olarak belirlenmiştir. Bu hedefin başarılmasını sağlamak amacıyla da planın kapsadığı dönemin başlangıcından itibaren bugüne kadar geçen sürede muhtelif çalışmalar yapılmıştır. Bunlar özetle aşağıda olduğu gibidir (13).

- 2010 Mart Ayında Sağlık turizmi koordinatörlüğü kurulmuş olup, Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet göstermektedir.
- 7 İl'de (Ankara, İstanbul, Gaziantep, Antalya, İzmir, Muğla, Aydın) Sağlık Müdürlüğü bünyesinde Yurtdışı Hasta İl Koordinasyon merkezi kurulmuştur.
- Türkiye Sağlık Turizmi Danışma Kurulu 10 Ocak 2011 tarihinde oluşturulmuştur. Bu kurul birçok ilgili bakanlıklar, üniversite ve ilgili Sivil Toplum Kuruluşlardan müteşekkil olup 30 üyesi vardır. Bu kurul tamamen sağlık turizmi konusunda istişare kurulu olup mevzuat çalışmalarına ışık tutmaktadır. Bazı üniversite ve Sivil Toplum Kuruluşlarda sağlık turizmi alanında araştırmalar ve ortak çalışmalar başlatılmıştır.
- 24 Haziran 2011 tarihinde özel hastaneler yönetmeliğinde değişiklik yapılarak;
 - Klinik Konukevi
 - Geriatrik Tedavi Merkezi
 - Konaklama Tesislerinde sağlık kuruluşlarının kurulmasının önü açılmıştır
- 3 Ağustos 2011 Ayakta teşhis ve tedavi yapılan özel sağlık kuruluşların hakkında yönetmelikte değişiklik yapılarak konaklama tesislerinde turistlere acil sağlık hizmeti verilmesi için sağlık ünitesi açılması sağlanmıştır.
- 13 Haziran 2011 2011/41 nolu genelge ile Kamu hastanelerde Genel Sağlık Sigortası kapsamına girmeyen Yurtdışından gelen kişilere Kamu hastanelerinde sunulacak sağlık hizmetinin çerçevesi ve ücretleri ayrıca belirlenmiştir.
- Ülkemize gelen yabancı turistler 112 acil çağrı merkezini, 184 bilgi edinme ve şikâyet hattını 4 dilde (İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça) arayıp hizmet alabilmeleri için sistem kurulmuştur.
- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşına ücretsiz hizmet veren Kara ve Hava Ambulansı Yabancı Uyruklu Hastalara da ücretli olarak hizmet sunmaya başlamıştır.

- Sektörün ve sağlık bakanlığının görüşmeleriyle yurtdışında sağlık turizmi tanıtımıyla ilgili olarak hastanelere Dış Ticaret Müsteşarlığından teşvik verilmeye başlamıştır.
- 2012 yılının başlarında sağlık turizmi ile ilgili çok kapsamlı bir yönetmelik yayınlanacak olup çalışmaları devam etmektedir.
- Gaziantep Irak arasında Türk Hava Yolları uçuşunun başlatılması için Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlıklar tamamlanmıştır.
- Gaziantep iline bir adet uçak ambulans tahsis edilmiş olup yakın zamanda teslim edilmesi planlanmıştır.

Bu bilgiler ışığında Gaziantep ilinin, Türkiye genelinde hayata geçirilen planlı ve programlı bir çalışma ile sağlık turizmi alanında önünün açılacağını düşünmek yerinde olacaktır.

Tablo 18: Sağlık Bakanlığı verilerine atfen Türkiye genelinde tedavi gören yabancıların kamu ve .özel sektör işletmelerine yıllar bazında dağılımı, branşlar ve ülkeler.

Dönem	Kamu	Özel	Branşlar	Ülkeler
2008 ve 2009	%6	%94	Göz, Dış Ortopedi, Kardiyoloji, Onkoloji, Plastik Cerrahi ve Beyin Cerrahisi	Almanya, Hollanda, Fransa, Türk Cumhuriyetleri, Avusturya ve Orta Doğu Ülkeleri
2010	%8	%92	Dış Ortopedi, Kardiyoloji, Onkoloji, Plastik Cerrahi ve Beyin Cerrahisi	Almanya, Hollanda, Avusturya, Irak, Suriye, Sudan, Türk Cumhuriyetleri, Ortadoğu ülkeleri ve Belçika

Tablo 19: Sağlık Bakanlığı verilerine atfen Türkiye genelinde özel sektör işletmelerinde tedavi gören yabancıların sayıları ve değişim oranları.

Dönem	Yabancı Uyruklu Hasta Sayısı	Önceki Yıla Göre Artış Oranı
2008	56.276	-
2009	70.519	%25
2010	119.000	%68

* Tabloda verilen sayıların %90 lık bölümü acil vakalar ve turistin sağlığı kapsamındadır.

8. Üniversite Turizmi

Gaziantep ilinde

- Gaziantep Üniversitesi
- Gazikent Üniversitesi ve
- Zirve Üniversitesi

olacak şekilde üç adet üniversite mevcuttur.

Gaziantep Üniversitesi eğitim-öğretime 1973 yılında ODTÜ Mühendislik Fakültesine bağlı olarak kurulan Makine Mühendisliği Bölümü ile başlamıştır. 27 Haziran 1987 yılında 3389 sayılı yasa ile Mühendislik Fakültesine yeni kurulan çeşitli fakülte ve yüksekokulların da ilavesi ile üniversite bugünkü tüzel kişiliğine kavuşmuştur. Kuruluşundan bu yana gelişimini hızla sürdüren Gaziantep Üniversitesi, çevre il ve ilçelere yayılarak üniversiteden ayrılan fakülte ve yüksekokullarıyla yeni üniversitelerin kurulmasını sağlamıştır.

Erdem Koleji'nin kurucusu olarak bilinen Gaziantep Eğitim ve Hizmet Vakfı tarafından 2088 yılı itibarı ile hayata geçirilen Gazikent Üniversitesi genç bir kurum olmasına rağmen hızlı bir büyüme eğilimindedir.

Zirve Üniversitesi İpek Kültür ve Eğitim Vakfı tarafından 28 Şubat 2009'da kurulmuş olup 2009-2010 öğrenim yılında eğitim hayatına başlamıştır. Ankara Bilkent Üniversitesi modeliyle yola çıkan üniversitenin planlanan kampüsü kişinin yaşacağı küçük bir şehir niteliğini haizdir. Mevcut üniversiteler arasında hem kampüs içerisinde mevcut tesisleri açısından hem de öğrenci mevcutları açısından en yüksek büyüme hızına sahip üniversite olma özelliğine sahiptir. Kampüs tesislerinin tamamının yıl içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.

Tablo 20: Gaziantep ilinde bulunan üniversitelerde 2011 - 2012 eğitim - öğretim döneminde eğitime devam eden öğrencilerin menşelerine göre dağılımı (4, 5).

Üniversite	Gaziantep Menşeli Öğrenci Sayısı	Şehir / Ülke Dışı Menşeli Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı
Gaziantep Üniversitesi	7.422	17.877	25.299
Gazikent Üniversitesi	149	598	747
Zirve Üniversitesi			
	Toplam		

Tablo 21: Gaziantep Üniversitesinde 2011 - 2012 eğitim - öğretim döneminde aktif eğitime devam eden yabancı uyruklu öğrencilerin ülkelerine göre dağılımı (4).

Ülkeler	Öğrenci Sayısı
Afganistan	3
Almanya	11
Amerika Birleşik Devletleri	1
Arnavutluk	3
Azerbaycan	36
Bulgaristan	1
Cezayir	1
Endonezya	10
Fas	1
Filipinler	5
Filistin	3
Gana	3
Gürcistan	5
İngiltere	1
Irak	144
İran	20
İspanya	2
İsrail	1
Kamerun	8
Kazakistan	1
Kenya	2
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	1
Kırgızistan	30
Litvanya	1
Lübnan	1
Madagaskar	7
Makedonya	1
Malavi	1
Malezya	1
Mısır	1
Mıyanmar	5
Moğolistan	10
Nijerya	18

Pakistan	4
Polonya	6
Suriye	67
Suudi Arabistan	1
Tacikistan	23
Tanzanya	9
Tayland	4
Tunus	1
Türkmenistan	87
Ürdün	2
Vietnam	1
Yemen	5
Zambiya	1
Diğer Türki Cumhuriyetler	14
TOPLAM	564

Şehir dışından kongre, öğrenci ve öğretim elemanı değişimi gibi muhtelif etkinliklerle kısa süreli öğretim elemanları gelmektedir. Bir kaydına rastlanamamıştır.

Gaziantep ilinde mevcut üniversitelerin öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere inşa edilmiş muhtelif yurtlarda kız öğrenciler için yaklaşık 1.500 kişilik, erkek öğrenciler için ise yaklaşık 2.500 kişilik yatak kapasitesi bulunmaktadır (4). Zirve Üniversitesi içerisinde inşası devam yaklaşık 500 yatak kapasiteli öğrenci yurdunun 2012-2013 eğitim öğretim döneminden itibaren hizmete girmesi planlanmaktadır. Hal-i hazırda mevcut yurt kapasitesinin 4.000 kişilik olduğu dikkate alındığında 18.000 adet öğrencinin konaklama ve barınma ihtiyaçlarını bölgede mevcut konutlardan karşıladığı görülmektedir.

Gaziantep Karataş ve Burç kavşağı bölgesinde takriben 200 kadar binanın üniversite öğrencilerinin ihtiyaçlarına yönelik olarak inşa ve/veya tadil edildiği saha çalışmalarında tespit edilmiştir (4). Her binada 35 ile 40 arasında stüdyo daire bulunmaktadır. Buna göre bölgede tahminen 7.500 kadar stüdyo dairenin mevcut olduğu görülmektedir. Öğrenciler stüdyo dairelerde 2 ve 3 kişilik gruplar halinde barınmaktadırlar. Mobilyasız 2 kişilik stüdyo dairelerin kiralari 425 TL düzeyinden, mobilyalı 2 kişilik stüdyo dairelerin kiralari ise 475 TL düzeyinden başlamaktadır. Tek kişilik dairelerin aylık kiralari ise 300 TL düzeyindedir.

Gaziantep Üniversitesi öğrencileri okul yönetimi tarafından Karataş bölgesinde kiralanen stüdyo dairelerde konaklamakta olup, okul ile konaklama birimleri arasında ulaşım da doğrudan okul yönetimi tarafından sağlanmaktadır (5).

Yukarıdaki tespitler ışığında

- Yaklaşık 4.000 öğrencinin muhtelif yurtlarda,
- Yaklaşık 15.000 öğrencinin stüdyo tipi dairelerde
- Yaklaşık 2.000 öğrencinin diğer konaklama imkanlarından istifade ile konaklama/barınma ihtiyaçlarını deruhte ettikleri görülmektedir.

Öğrencilerin kira giderleri karşılığında her ay asgari 3.187.500 TL nin üzerinde, yılda ise 38.250.000 TL nin üzerinde sermayenin Gaziantep ekonomisine aktığı tahmin edilmektedir. Bu giderlere işe, lojistik ve diğer harcamalar dahil değildir.

9. Fuar Turizmi

2007 yılında kurulan Ortadoğu Fuar Merkezi (OFM) Anadolu'nun en büyük ve modern fuar merkezidir. Ortadoğu Fuar Merkezi 17.500 m² kapalı, altyapısı tamamlanmış 90.000 m² açık sergi alanına ve 10.000 araçlık park yerine sahip olup Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, Gaziantep Sanayi Odası, Gaziantep Ticaret Odası ve Gaziantep Ticaret Borsası gibi şehirdeki oda, kurum ve kuruluşların yönetimindedir. OFM' nin güçlü bir teknik altyapısı, tam donanımlı medya merkezi, çok amaçlı toplantı salonları, soğuk ve sıcak iklimlendirme altyapısı mevcuttur.

OFM Gaziantep açısından dünyaya açılan bir iletişim kanalı teşkil etmekte ve Gaziantep şehrine, bölgeye ve merkezinde bulunduğu Ortadoğu ülkelerine artı değer katmakta, burada düzenlenen fuarlara yurt içinden ve yurt dışından çok yoğun ilgi gösterilmektedir.

OFM yönetimi, fuar organizasyonlarında işbirliği yapacakları firmalar hakkında detaylı bir istihbarat çalışması yapmakta, referans incelemesine almakta, tamamlanmış referans fuarlara dair Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinde kayıt altına alınan sonuç raporlarını incelemekte ve elde ettikleri bilgileri kıymetlendirerek hangi firmalar ile çalışacaklarına karar vermektedir. Bu kapsamda Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde düzenlenen fuarlar toplamda beş firma tarafından organize edilmektedir. Bunlar;

- Akort Tanıtım Organizasyon ve Fuarçılık Ltd. Şti.
- Start Fuarçılık Reklam Organizasyon San ve Tic Ltd. Şti.
- Forum Fuarçılık ve Geliştirme A. Ş.
- Forza Fuarçılık ve Organizasyon Hizmetleri.....
- Marka Fuarçılık Tic. Ltd. Şti.

Fuar organizasyonlarında ziyaretçilerin kayıtlarının tutulması çok önemli bir aktivite olarak ortaya çıkmakta ve ziyaretçi verileri yüksek ticari değer ihtiva etmektedir. Organizatör firmalar bu verileri müteakip organizasyonlarında girdi olarak kullanmakta ve potansiyel katılımcıların kimlerden oluşabileceğine dair listeler oluşturmak için istifade etmektedirler. Bu nedenle adı geçen firmalar verilerini paylaşmaktan imtina etmektedirler. Bu kısıtlamaya tabi olmak kaydıyla saha çalışmalarından elde edilebilen veriler müteakip tablolarda sunulmuştur.

Tablo 22: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde düzenlenen fuarların yıllara göre sayısal dağılımı (6).

Dönem	İcra Edilen Fuar Sayısı
2009	8
2010	10
2011	13
2012 (Planlanan)	22

2009 yılından itibaren 2011 yılının sonuna kadar icra edilen ve 2012 yılı için planlanan fuarların sayısal dökümü Tablo 22 de sunulmuştur. Bu veriler çok açık bir şekilde fuar etkinliğinin yıllar bazında artarak devam ettiğini ve Gaziantep ilinin bir fuar şehri haline geldiğini göstermektedir. Ancak fuarların yıllar bazında artmasının öncelikli temel gerekçesinin

Gaziantep Ortadoğu Fuarcılık A. Ş. yöneticilerinin bu alanda yaptıkları stratejik planlama olduğu tespit edilmiştir (6). Yıllar bazında gelişme eğilimi gösteren fuar kültürünün Gaziantep ili ve çevresinde olgunlaşması, kaliteli bir fuarcılık yapısına ulaşabilmek için tecrübe birikimine ihtiyaç duyulması, fuar organizasyonu yapan işletmelerin bu alanda başarılı işler ortaya koymakta olduklarının yaşanarak görülmesi gibi kaygılar dikkat çekmektedir. Bu kapsamda OFM yönetimi "başarısız bir fuarın bırakacağı olumsuz izlerin yıllarca hatırlarda kalacağı" gerçeğinden hareketle tesisin işletmeye alındığı yıldan itibaren derhal yoğun bir takvimle çok sayıda fuar gerçekleştirilmeyi tercih etmemiş, dikkatli ve tedbirli bir yönetim anlayışını benimsemişlerdir.

Ortalama bir fuar organizasyonu, fuarın öncesi ön hazırlık süresi ve sonrası toparlanma süreleri dikkate alındığında, asgari sekiz - on gün kadar zaman almaktadır. Yılın Ramazan ayı ve kış ayları gibi belirli dönemlerinde fuarlara talebin oluşmadığı da bilinmekte ve yıl içerisinde yaklaşık 90 günlük bir dönem fuar organizasyonları açısından kullanılmayan atıl bir süre olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bilgiler ışığında yıllık fuar kapasitesinin 25 adet organizasyon olarak ifade edilmesi mümkün olabilmektedir. Ortadoğu Fuar Merkezi 2012 yılı için planlanan 22 adet fuar ile yıllık fuar organizasyon kapasitesinin üst sınırına dayanmış durumdadır. Gaziantep ilinde organize edilen fuarlara yurt içinden ve yurt dışından oluşan talebin sürekli olarak artma eğiliminde olduğu gerçeğinden hareketle OFM kapalı ve açık alan kapasitesinin artırılması yoluna gidilmesi planlanmıştır. OFM' nin mevcut arazisinin bunun için yeterli olduğu bilinmektedir. Böylece eş zamanlı olarak birden fazla sayıda fuarın hayata geçirilmesi mümkün hale gelecektir.

Yıllar bazında yaklaşık ziyaretçi sayıları Tablo 23 de verilmiştir. Mevcut veriler yıllar bazında icra edilen fuar sayılarındaki artışa bağlı olarak ziyaretçi sayılarının dört yıllık dönemde %300 oranında arttığına işaret etmektedir.

Tablo 23: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde düzenlenen fuarların ziyaretçi sayılarının yıllara göre sayısal dağılımı (6).

Dönem	Ziyaretçi Sayısı (Yaklaşık)
2009	130.000
2010	175.000
2011	200.000 üzeri (beklenen)
2012 (Planlanan)	400.000 (tahmini)

Tablo 24: Ortadoğu Fuar Merkezinde düzenlenen fuarlara gelen ziyaretçilerin menşelerine göre dağılımı (6).

Dönem	Gaziantep'ten Gelenler	Diğer Şehirlerden Gelenler	Yurtdışından Gelenler
2009	%25	%60	%15
2010	%15	%70	%15
2011	%5	%75	%20
2012 (Tahmin Edilen)	%5	%70	%25

Tablo 25: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2009 yılı içerisinde icra edilen fuarlar (7).

S.No	Başlangıç	Bitiş	Fuar Adı	Konusu
1	29.01.2009	01.02.2009	Gapshoes 7.Ayakkabı Saraciye Ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Saraciye ve Yan Sanayi
2	01.05.2009	03.05.2009	5.Çukurova Altın Ve Mücevherat Fuarı	Altın ve Mücevherat
3	21.05.2009	24.05.2009	Expo Gateway To Iraq 4. Uluslararası Genel Ticaret Ve Sanayi Ürünleri	Genel Ticaret ve Sanayi Ürünleri
4	21.05.2009	24.05.2009	Expo Gateway To Iraq Irak 2. İnşaat Ve Yapı Fuarı	İnş.Yapı Malz.Tesisat Elektrik Soğutma Otomasyon
5	21.05.2009	24.05.2009	Expo Gatway To Iraq Irak 2. Gıda Ve Tüketim Malları Fuarı	Gıda, Gıda İşleme,İçecek Ambalaj, Etiket, Tüketim Malları
6	23.07.2009	26.07.2009	Gapshoes Kış 2.Ayakkabı Saraciye Ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Saraciye ve Yan Sanayi
7	01.10.2009	04.10.2009	Gaziantep 2. Halı, Mobilya Ve Ev Textili Fuarı	Halı Mobilya ve Ev Textili
8	10.12.2009	13.12.2009	Gif 09 Gaziantep İnşaat Ve Yapı Malzemeleri Fuarı	İnşaat Yapı Malzemeleri Tesisat Elektrik Isıtma Soğutma Otomasyon

Tablo 26: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2010 yılı içerisinde icra edilen fuarlar (7).

S.No	Başlangıç	Bitiş	Fuar Adı	Konusu
1	21.01.2010	24.01.2010	10.Gapshoes Yaz Ayakkabı Saraciye Ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Saraciye ve Yan Sanayi
2	25.02.2010	28.02.2010	1.Gaziantep Tarım Hayvancılık Ve Gıda Fuarı	Tarım Hayvancılık ve Gıda Fuarı
3	30.04.2010	02.05.2010	6.Çukurova Altın Ve Mücevherat Fuarı	Altın ve Mücevherat Fuarı
4	24.06.2010	27.06.2010	5.Uluslararası Irak Ve Komşu Ülkeler Genel Ticaret Ve Sanayi Fuarı	Genel Ticaret ve Sanayi Fuarı
5	24.06.2010	27.06.2010	3.Irak Ve Komşu Ülkeler İnşaat Ve Yapı Fuarı	İnşaat Yapı Malz.Tesisat Elektrik Isıtma Soğutma Otomasyon
6	24.06.2010	27.06.2010	3.Irak Ve Komşu Ülkeler Gıda Ve Tüketim Malları Fuarı	Gıda, Gıda İşleme,İçecek Ambalaj, Etiket, Tüketim Malları
7	08.07.2010	11.07.2010	11.Gapshoes Kış Ayakkabı Saraciye Ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Saraciye Ve Yan Sanayi
8	14.09.2010	19.09.2010	Gof 10 Gaziantep Otomobil Ve Ticari Araçlar Fuarı	Otomobil Ticari Araçlar, Motosiklet,Yam Sanayi Ve Aksesuarları Fuarı
9	30.09.2010	03.10.2010	Ortadoğu Halı Dekorasyon Fuarı	Halı Ve Dekorasyon
10	25.11.2010	28.11.2010	Gif 10 Gaziantep İnşaat Ve Yapı Malzemeleri Fuarı	İnşaat Yapı Malz.Tesisat Elektrik Isıtma Soğutma Otomasyon

Tablo 27: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2011 yılı içerisinde icra edilen fuarlar (7).

S.No	Başlangıç	Bitiş	Fuar Adı	Konusu
1	20.01.2011	23.01.2011	Gapshoes Yaz Ayakkabı Saraciye ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Saraciye ve Yan Sanayi Fuarı
2	24.02.2011	27.02.2011	Gap Tarım, Tarım, Tarım Teknolojileri ve Hayvancılık Fuarı	Tarım, Tarım Teknolojileri ve Hayvancılık
3	24.02.2011	27.02.2011	Gapfood 7. Gıda, Gıda Teknolojileri ve Ambalaj Fuarı	Gıda, Gıda Teknolojileri ve Ambalaj
4	29.04.2011	02.05.2011	Ortadoğu Altın ve Mücevherat Fuarı 7.Çukurova Altın ve Mücevherat Fuarı	Altın ve Mücevherat
5	12.05.2011	15.05.2011	Gapkent Belediye ve Kent İhtiyaçları Fuarı	Belediye ve Kent İhtiyaçları İhtisas Fuarı
6	12.05.2011	15.05.2011	Gaplojistik Taşıma Depolama İstifleme ve Lojistik Fuarı	Taşıma Depolama İstifleme ve Lojistik İhtisas Fuarı
7	02.06.2011	05.06.2011	Expo Gateway To Middle East 6.Uluslararası Komşu Ülkeler Genel Ticaret ve Sanayi Fuarı	Genel Ticaret ve Sanayi Ürünleri
8	02.06.2011	05.06.2011	Expo Gateway To Middle East 4.Uluslararası Komşu Ülkeler İnşaat ve Yapı Fuarı	İnşaat Yapı Malz.Tesisat Elektrik Isıtma Soğutma Otomasyon
9	02.06.2011	05.06.2011	Expo Gateway To Middle East 4.Uluslararası Komşu Ülkeler Gıda ve Tüketim Malz. Fuarı	Gıda, Gıda İşleme, İçecek Ambalaj, Etiket, Tüketim Malları
10	23.06.2011	26.06.2011	Gapshoes Kış 13 Ayakkabı Terlik Saraciye ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Saraciye ve Yan Sanayi Fuarı
11	21.07.2011	24.07.2011	Trikonfex 1 Triko, Triko İpliği Konfeksiyon ve Teknolojileri Fuarı	Triko, Triko İpliği, Konfeksiyon Teknolojileri
12	15.09.2011	18.09.2011	Ortadoğu Halı ve Dekorasyon Fuarı	Halı ve Dekorasyon
13	24.09.2011	02.10.2011	Gaziantep Autoshow Otomobil ve Ticari Araçlar Fuarı	Otomobil ve Ticari Araçlar Fuarı

Tablo 28: Gaziantep Ortadoğu Fuar Merkezinde 2012 yılı için planlanan fuarlar (7).

S.No	Başlangıç	Bitiş	Fuar Adı	Konusu
1	19.01.2012	22.01.2012	Gapshoes Yaz 14.Ayakkabı, Terlik Saraciyeye ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı, Terlik, Saraciyeye ve Yan Sanayi
2	23.02.2012	26.02.2012	Gap Tarım Tarım Teknolojileri ve Hayvancılık	Tarım, Tarım Teknolojileri ve Hayvancılık
3	23.02.2012	26.02.2012	Gapfood Gıda Ambalaj ve Teknolojileri Fuarı	Gıda, Gıda Teknolojileri ve Ambalaj
4	08.03.2012	11.03.2012	12.Uluslararası Zemin Fuarı / 12.International Eurasia Floor	Zemin Döşeme Ve Kaplamaları
5	29.03.2012	01.04.2012	Gaziantep İnşaat ve Yapı Malzemeleri Fuarı	İnşaat Yapı Malz.Tesisat Elektrik Isıtma Soğutma Otomasyon
6	12.04.2012	15.04.2012	Planlama safhasında	
7	19.04.2012	22.04.2012	Planlama safhasında	
8	27.04.2012	30.04.2012	Ortadoğu Altın ve Mücevherat Fuarı / 8.Çukurova Altın ve Mücevherat	Altın ve Mücevherat
9	03.05.2012	06.05.2012	Eyafexpo 2012 Engelsiz Yaşam Fuarı	Engelsiz Yaşam Ekipmanları
10	10.05.2012	13.05.2012	Trikonfex 2012 Triko, Triko İpliği Konfeksiyon ve Teknolojileri Fuarı	Triko, Triko İpliği, Konfeksiyon Teknolojileri
11	18.05.2012	20.05.2012	Cami Donanımları Fuarı	Cami Donanımları ve Ekipmanları
12	18.05.2012	20.05.2012	İslami Moda Fuarı	İslami Moda, Giyim ve Aksesuarlar
13	31.05.2012	03.06.2012	Expo Gateway to Middle East / 7.Uluslararası Komşu Ülkeler Genel Ticaret ve Sanayi Ürünleri Fuarı	Genel Ticaret ve Sanayi Ürünleri
14	31.05.2012	03.06.2012	Expo Gateway to Middle East / 5.Uluslararası Komşu Ülkeler İnşaat ve Yapı Fuarı	İnşaat Yapı Malz.Tesisat Elektrik Isıtma Soğutma Otomasyon
15	31.05.2012	03.06.2012	Expo Gateway to Middle East Uluslararası Komşu Ülkeler Gıda Ve Tüketim Malzemeleri Fuarı	Gıda, Gıda İşleme, İçecek Ambalaj, Etiket, Tüketim Malları
16	05.07.2012	08.07.2012	Gapshoes Kış 15.Ayakkabı, Terlik, Saraciyeye ve Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı, Terlik, Saraciyeye ve Yan Sanayi
17	06.09.2012	09.09.2012	Ortadoğu Halı Fuarı	Halı ve Dekorasyon Fuarı
18	20.09.2012	23.09.2012	Ev Teknolojileri Fuarı	Akıllı Ev Teknolojileri Ürünleri
19	20.09.2012	23.09.2012	Ev Dekorasyon Fuarı	Ev Dekorasyon Ürünleri
20	20.09.2012	23.09.2012	Ev Tekstili ve Mobilya Fuarı	Ev Tekstili Ve Mobilya
21	27.09.2012	30.09.2012	Planlama safhasında	
22	04.10.2012	07.10.2012	Planlama safhasında	

10. Türkmenler Caddesi - İran Pazarı

Gaziantep ilinde İnönü Caddesi üzerinde Eski Garajlar bölgesinde caddeyi kesen Türkmenler Caddesi yoğun şekilde İranlı turist çekmekte olduğu gerekçesi ile İran Pazarı olarak bilinmekte zaman zaman da halk arasında Gaziantep'in Lalelisi olarak anılmaktadır (Şekil 9).

Şekil 9: Türkmenler Caddesindeki İran Pazarı.

İran nüfusunun %90 ılık bölümünü Şii Müslümanlar oluşturmaktadır. Şiilik mezhebini diğer mezheplerden farklı kılan bir çok dini özellik bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi Hac ibadeti ile ilgilidir. Şiilik mezhebini ileri gelen simalarından Şeyh Cafer bin el Kummi adlı şahsın yazdığı "Kamiluz Ziyarat" adlı eserde İslam'ın farzlarından biri olan Hac ibadetinin Şiiler tarafından terk edilebileceği ve Haccın yapılmasına gerek olmayıp Kербela'daki türbelerin ziyaret edilmesinin yeterli olabileceği belirtilmektedir.

İranlı Şii'ler bu cümleden hareketle Hac ibadetini ifa etmek üzere yılın her döneminde Doğubeyazıt Gürbulak Sınır kapısından Türkiye'ye otobüs ile giriş yapmakta, Van, Bitlis, Diyarbakır, Şanlıurfa arterinden Gaziantep'e gelmekte ve burada kısa bir mola vermeye müteakip, Kilis Öncüpınar gümrüğünden Suriye'nin Şam bölgesi yakınında bulunan Zeynebiyye'ye gitmektedirler. Hz. Muhammed'in kızı Hz. Zeynep'e ait olduğu düşünülen türbe,

Hız Zeynep'in iki çocuğunun Kerbela savunmasında şehit olmasından ötürü Şiiiler arasında kutsal kabul edilmekte ve ibadet yeri olarak kullanılmaktadır. İranlı Şii Müslümanlar Zeynebiyye'de otobüslerini terk etmekte ve yaklaşık 5-7 gün civarında burada ibadet etmektedirler. Bu sürecin sonunda kendilerini getiren anlaşmalı otobüsler tekrar gelip aynı yolcuları almaktadır. Bu noktadan sonra bir kısım İranlılar, Irak'a geçmekte, Kerbela'yı ziyaret ederek ibadetlerini tamamlamakta ve bilahare Irak üzerinde İran'a dönmektedirler. Ancak bir kısmı da geldikleri güzergahı geri izleyerek Türkiye üzerinden İran'a dönmekte ve dönüş safhasında da Gaziantep'te kısa süreyle mola vermektelerdir. İranlı Şii Müslümanların bu ibadet yolculuğunun ana hatları Şekil 10'de gösterilmiştir.

Şekil 10: İranlı Şii Müslümanların ibadet maksatlı olarak İran, Zeynebiyye ve Kerbela arasında yaptığı yolculuğun güzergah krokisi.

İran'da bulunan ve hac organizasyonları yapan seyahat acenteleri, Türkiye'de de yapılan uygulamalara benzer şekilde, kendi yolcularını kendileri bulmakta, ulaşım için taşeron bir otobüs (işletmesi) ile anlaşmakta ve tüm yolculuk boyunca oluşabilecek ihtiyaçları hesaplayarak topyekun bir fiyat stratejisi ile hizmetlerini ücretlendirmektedirler. Bu kapsamda bu işletmeler hac yolculuğu için anlaşmışları müşterilerinin yolculuk boyunca oluşabilecek ve öngörülebilir tüm ihtiyaçlarından sorumlu olmaktadır. Burada dikkat çekici olduğu gerekçesi ile ifade edilmesi gereken hususlardan bir tanesi işe hususudur. Organizatör seyahat acenteleri İranlı Hacı adayı Şii turistlerin işçileri sorumluluğunu da üstlenmekte ve tüm seyahat boyunca otobüs üzerinde taşıdıkları LPG tüpleri, yemek kazanları, pirinç, bakliyat ve diğer erzak ile tüm kısa süreli konaklama tesislerinde yemekleri kendileri pişirmektedirler. Yolculuk boyunca ihtiyaç duyulabilecek her türlü malzeme ve erzak aracın bagajlarında taşınmakta / muhafaza edilmektedir. Otobüslere 45 yolcu alınmakta, seyahat

organizasyonundan sorumlu olan ve adına "reis-i kervan" denilen bir grup lideri yolculara eşlik etmektedir. Otobüslerin yedek şoförü bulunmamaktadır. Molalarda yemek pişirmekten sorumlu olarak ayrıca bir aşçı da otobüste hazır bulunmakta ve bu kişi seyahat süresince aynı zamanda muavin olarak görev yapmaktadır. Araç şoförleri seyahatin molalarında uyuyarak dinlenmektedir.

Ülkemizde kişi başı yıllık pirinç tüketimi 6- 6,5 kg civarında iken (16) İran'da 2011 yılı itibarı ile kişi başına yaklaşık 44,3 kg. pirinç tüketilmektedir (17). Bu rakamlar İran'da kişi başına düşen pirinç tüketiminin Türkiye'ye kıyasla yaklaşık 7 kat daha fazla olduğuna işaret etmektedir. İran pazarı bölgesinde gıda satan esnafın İranlı turistlerin yoğun şekilde pirinç ile beslendiklerini doğrulamaktadırlar (14, 15). Yukarıda bahis olunan "organizatör firmaların hacı adaylarının yolculuğu boyunca oluşacak tüm ihtiyaçlarında sorumlu olması ve iâşe için gerekli tedbirleri alması" hususu bu noktada özel bir anlam kazanmaktadır. Hacı adayları, hac yolculuğu boyunca büyük ölçüde sadece pilav (ve özellikle de şehriyeli pilav) ile beslenmektedir. Saha çalışmaları esnasında tespit edilen bu gerçeğin öncelikle İranlı turistlerin ekonomik profilli ile alakalı olduğu kanaati oluşmuş ise de araştırmaların derileştirilmesiyle bu hususun İran insanının yaşam şekli ve halk kültürü ile alakalı olduğu açıkça anlaşılmıştır.

Buraya kadar bahis olunan hususlar İran Pazarı bölgesinde neler olduğunun ve nelerin olması gerektiğinin daha kolay anlaşılabilmesine olanak sağlamak açısından bir anlam ihtiva etmektedir. Açıkça ifade etmek gerekirse İranlı turistler Gaziantep'i Hac ibadeti yolculuğu güzergahı üzerinde bulunan geçici ve kısa süreli bir mola noktası olarak algılamakta ve bu maksat çerçevesinde ziyaret etmektedirler.

Molalar 3 - 6 saat arasında gerçekleşmekte ve bu süre içerisinde bir yandan yemek pişirme, beslenme, bulaşık yıkama işleri görülürken diğer yandan alışveriş yapılmaktadır. Tuvalet kullanma ve abdest alma gibi diğer ihtiyaçlar da bu süre içerisinde giderilmektedir. Turist otobüslerinin geliş-gidişleri açısından günün herhangi bir zaman dilimi ön plana çıkmamakta ve 24 saat boyunca süreklilik arz etmektedir. Bu nedenle de İran Pazarı bölgesindeki esnafın 24 saat boyunca dükkanlarını açık bulundurmaktadırlar.

İran pazarına gelen turistlerin ekonomik profilinin son derece değişken olduğu görülmektedir. Dar gelirli turistlerin yanında gelir seviyesi orta ve üst durumda olan kişiler de mevcuttur ve gelir seviyesini belirleyici baskın bir grup yoktur (gelir grupları homojen yapıdadır). Turistler büyük ölçüde aile grupları şeklinde seyahat etmekte, çocuklarını da berberlerinde bulundurmaktadırlar.

İran Pazarı bölgesinde iki adet otobüs garajı bulunmaktadır (Şekil 11, Şekil 16). Bunların her ikisi de otopark niteliğini haiz olup bölgedeki diğer yerel araçlara da park etme, araç yıkama gibi hizmetler sunmaktadır. İki adet otoparktan bir tanesi oldukça küçük bir alana sahip olup eşzamanlı iki adet otobüse hizmet verebilecek yeterliliktedir. Otoparka giriş-çıkış yapan otobüs sayıları yılın muhtelif dönemlerinde değişkenlik arz etmekte, ramazan ve kurban bayramları ile ilkbahar yaz sezonunda önemli artışlar kaydedilmektedir. Ancak yapılan genel değerlendirmeler ışığında yıl ortalamasının yaklaşık olarak hesaplanması mümkün olmuştur (14, 15). Buna göre

- Büyük otobüs garajına haftada ortalama 40 araç ve
- Küçük otobüs garajına haftada ortalama 12 araç

giriş-çıkış yapmaktadır. Her otobüste toplam 48 kişinin bulunduğu bilinmektedir. Bu verilerden yola çıkılarak yıllık turist sayısı aşağıda olduğu gibi hesaplanmaktadır.

$$52 \frac{\text{araç}}{\text{hafta}} \times 48 \frac{\text{yolcu}}{\text{araç}} \times 52 \frac{\text{hafta}}{\text{yıl}} = 129.792 \frac{\text{yolcu}}{\text{yıl}} \cong 130.000 \frac{\text{yolcu}}{\text{yıl}}$$

Gaziantep'in Lalelisi olarak anılan İran Pazarı'nın yıllık 130 bin ziyaretçi kapasitesi ile şehrin önemli bir turizm kaynağı olduğu tereddüde mahal vermeyecek şekilde açıkça görülebilmektedir.

(a)

(b)

Şekil 11: Türkmenler Caddesinde mevcut iki adet otobüs garajından büyük olanının görünüşü. (a) Dış görünüş, (b) İç görünüş.

Hem Türkiye'deki hem de İran'daki ekonomik krizlere karşı kırılganlığı ve kolay etkilendiği ile bilinen İran Pazarında turistlerin en çok tercih ettikleri ürünler

- Hediyelik eşyalar,
- Mutfak eşyaları,
- Çeyiz,
- Elektronik eşyalar ve
- Giyim eşyalarıdır.

İran'da kişi başına düşen GSYİH 3.951 USD'nin üzerindedir (2008 yılı itibarı ile) (18). Türkiye'de ise bu değer 2011 yılı için 15.392 USD olarak hesaplanmaktadır. Bu kıyaslama İranlı turistlerin para harcama potansiyeli hakkında bir fikir verebilmektedir. Pazar esnafından elde edilen bilgiler ışığında turistlerin tercih ettikleri ürünlerin kalitesinin, Türkiye standartlarına göre, orta ve ortanın altında olduğu görülmektedir. Ancak gıda ile şampuan, sabun gibi günlük kişisel bakım ürünlerinde genel olarak tercihlerin yüksek kaliteli ürünlere kaydığı tespit edilmiştir. İran'da zeytincilik sektörü bulunmamaktadır. Bu nedenle zeytin ve zeytin ürünleri de piyasada kolay erişilebilir ürünler arasında yer almamaktadır. Günlük yemeklerini düşük kaliteli eski teknoloji ürünü margarinlerle pişirme alışkanlığında olan İranlılar Türkmenler Caddesi pazarından önemli miktarda yüksek kalitede zeytin yağı satın almaktadır.

Muhtelif yerel gazete haberlerinde yıllık 30 milyon dolar cirosunun olduğundan bahsedilen İran Pazarı hakkında ortaya atılan bu bilgilerin nasıl hesaplandığı ve kim tarafından hesaplandığı bilinmemektedir. Bu bilgilere itibar edilemeyeceği gibi bu alanda sağlıklı bir hesap yapmanın da mümkün olamayacağı düşünülmektedir. Gelir seviyesi ne olursa olsun, uzun senelerdir ihmal edilmiş olan İran Pazarı bölgesinde hal-i hazırda potansiyelin çok altında bir ekonomik katma değer üretilmekte olduğu görülmektedir.

10.1. Problem Sahaları

İran Pazarı bölgesine gelen turistler zamanlarının büyük bölümünü birinci öncelikle otobüslerinin yakınında kalarak geçirmeyi tercih etmekte ve burada bulunan bir barınma tesisini kullanmaktadırlar (Şekil 12).

Şekil 12: İran Pazarı büyük otobüs garajı içerisinde yer alan ve yemek pişirmek, beslenmek, dinlenmek ve ibadet etmek için turistlerin kullandığı tesis.

Otobüs garajları Şahinbey Belediyesi tarafından ihale usulü ile işletmecilere devredilmektedir. Büyük garajın işletmecisi belediye aylık 19.5 bin TL tutarında kira ödemekte olduğunu, garaja giriş yapan otobüs başına 10 TL park ücreti aldıklarını, buna karşılık ise gelirlerinin arzu edilen seviyede olmadığını ifade etmektedir (15). Garaj işletmesi 24 saat esasına göre hizmet vermekte, iki vardiya halinde personel istihdam etmektedir. İşletmeciler, işçilik giderlerinin yüksek olduğunu beyanla garaj içerisine bir yatırım yapmamaktadırlar.

İşletme anlayışının doğal bir sonucu olarak turistlerin molaları süresince zamanlarının büyük bölümünü geçirdikleri tesisin genel olarak pis, bakımsız ve çöp disiplinine ehemmiyet vermeyen bir yapıda olduğu görülmektedir. Buna ilave olarak

- Tuvaletleri bakımsızdır, kötü kokuludur.
- Abdest alınabilecek yerleri pislik içerisinde.
- Dinlenme tesisi olarak kullanılan üzeri sac ile örtülmüş bekleme tesisi insana yakışır nitelikte değildir (Şekil 12).
- Dinlenme tesisinin içerisinde açıkta yemek pişirilmekte olup hiçbir hijyen kuralına uyulmamaktadır (Şekil 13).
- Yemek pişirmek için kullanılan suyun kuyu suyu olmasına bağlı olarak ne derece sağlıklı olduğu bilinmemektedir. Suyun içilebilir olduğuna dair bir rapor mevcut değildir.
- Yemek pişirilen yer tuvaletten yayılan kokunun baskısı altındadır.
- Bekleme yerinin sıcak ve soğuğa karşı yalıtımı yoktur. Yaz ve kış, gündüz ve gece hava koşulları ne olursa olsun turistler bu mekanı kullanmak zorunda kalmaktadır.
- Oturmak için sandalye ve yemek için masa bulunmamaktadır.
- İbadet yeri bulunmamaktadır.

Şekil 13: Dinlenme tesisinin genel durumu.

Şekil 14: İnan Pazarı bölgesinde mevcut işyerlerinin genel durumu.

(a)

(b)

Şekil 15: İran Pazarı büyük otobüs garajı çevresinde yer alan düzensiz kaçak işyerleri.

Şekil 16: Türkmenler Caddesinde mevcut iki adet otobüs garajından küçük olanının görünüşü.

Garaj çevresinde ve İran Pazarının genelinde çok sayıda kaçak işyeri bulunmaktadır. Bunlar naylondan yaptıkları korunaklar altında kalitesi ve menşei belirsiz olan ürünleri satmaktadır. Bu haliyle bir yandan son derece olumsuz bir görünüm arz ederken, diğer yanda da haksız kazanç elde etmek suretiyle ruhsatlı işyerlerine sıkıntı vermektedir (Şekil 15).

İran Pazarı bölgesinde bulunan binadan mağazaya ve tezgaha varana kadar hemen hemen her şey ilk bakışta bakımsız, ilgi alakadan ve denetimden uzak izlenimi yaratmaktadır. Yılda 130 bin kişinin ziyaret etmekte olduğu bu pazar bölgesinde ortalama bir İranlı turist mola süresinin 2-3 saat kadar daha uzatılabilmesinin yaratacağı potansiyel katma değer göz ardı edildiği ve/veya ilgilenilmediği görülmektedir. İranlı turistlerin tamamen ibadet maksadıyla binlerce kilometre yol kat ettikleri unutulmamalı, onlara her şeyden önce saygı duyulmalı ve saygı duyulduğu da ifade edilmelidir.

Pazarlamanın temel kuralı olan "bir müşterinin memnun olduğu konuları 7 kişiye memnuniyetsizliğini ise 20 kişiye anlatacağı" gerçeğinden hareketle, son 10 yılda Gaziantep şehrinde mola veren 1.3 milyon İranlı turist, Türkmenler Caddesinin halini en az kaç kişiye anlatmış olabilecekleri ve bu olumsuz algının düzeltilebilmesini sağlamak için daha kaç yıla ihtiyaç duyulacağını Gaziantep'linin iyi hesap etmesi gereklidir.

11. Askeri Birlikler

Gaziantep ilinde muhtelif coğrafi lokasyonlarda askeri birlikler konuşludur. Bunlar

- 5 inci Zırhlı Tugay Komutanlığı,
- İl Jandarma Alay Komutanlığı,
- MSB Askerlik Şube Başkanlığı ve
- Seferberlik Bölge Başkanlığından

oluşmaktadır. Askerler ve askeri birliklerin konuşlandıkları bölgelerde yaşadıkları çevreyi güzelleştirdikleri ve muhtelif sektörlerde ticari yaşama katkıda buldukları bilinmektedir. İlaç ve tıbbi malzeme, gıda, makine yedek parçası, oto aksesuar ve yedek parçaları ile bakım ve onarım ekipmanları, tekstil giyim ve aksesuar ve inşaat bu açıdan ön plana çıkan sektörlerdir. Ancak askerlerin ve askeri birliklerin turizm açısından ne derece önemli olduğu hususu hiç tartışmaya açılmamıştır.

5 inci Zırhlı Tugay Komutanlığı hem Türkiye'nin hem de NATO'nun en büyük tugayı olma özelliğini haiz olup özel bir görev tanımı ile Gaziantep ilinde konuşlandırılmıştır. Bu özelliği nedeniyle aynı zamanda Türkiye genelindeki muadillerine kıyasla en geniş insan kaynağına sahiptir. 5 inci Zırhlı Tugay Komutanlığı bünyesinde bulunan Hudut Alayı ile birlikte erbaş-er mevcudu 8.000 kişiden fazladır. Üstelik bu mevcut, dönem dönem icra edilmekte olan muhtelif tatbikatlar ile daha da artabilmektedir. Adı geçen birliğin erbaş ve erlerine ilaveten subay, astsubay ve uzman erbaşlardan oluşan yönetici kadrosu da mevcut olup bunların sayısı ise yaklaşık 1.250 dir.

İl Jandarma Alay Komutanlığı, il merkezi ile ilçelerde faaliyette buluna unsurları ile birlikte yaklaşık 1.500 erbaş ve er ile 250 yönetici personelden oluşan bir insan kaynağına sahiptir.

Tüm askeri birliklerin bir araya gelmesi ile Gaziantep ilinde 1.500 adet subay, astsubay ve uzman erbaş ile 9.500 adet erbaş ve erden oluşan toplamda 11.000 kişilik bir asker mevcudu ortaya çıkmaktadır. Aileleri ile birlikte değerlendirildiğinde bu nüfusun 13.000 dolayında olduğu düşünülmektedir

5 inci Zırhlı Tugay Komutanlığında görev yapan yöneticiler ilde 2 ila 5 sene arasında değişen sürelerle görev yaparken, İl Jandarma Alay Komutanlığı bünyesindeki muadilleri 2 sene süreyle ilde kalmaktadırlar. Erbaş ve erlerin bir kısmı 6 ay süreli görev icra etmekte, büyük bölümü ise yaklaşık bir yıl kadar şehir sınırları içerisinde kalmaktadırlar.

Hem yönetici/idareci askerlerin hem de erbaş ve erlerin bir çok müşterek özelliğinin bulunduğu bilinmektedir. Bunların başında mevzuat gereği hiçbirisinin Gaziantep'te yaşayan kişiler olmadığı/olamayacağı gerçeği yer almaktadır. Bu nedenle bu kişiler şehir dışından gelmekte ve görev süreleri tamamlandığında tekrar başka şehirlere gitmektedir.

Askerlerin genel görev anlayışları ve çalışma şekilleri incelendiğinde büyük ölçüde hafta sonu tatili yapmadıkları ve çalışmaya devam ettikleri görülmektedir. İşbu proje kapsamında icra edilen saha çalışmalarında Gaziantep hakkında görüşleri sorulan birçok subay ve astsubayın il hakkında bildiklerini büyük ölçüde basılı materyallerden öğrendiklerini, şehrin tarihi ve turistik yerlerine yeterli miktarda ziyarete gitmek için fırsat bulamadıklarını ifade ettikleri görülmüştür.

Silahlı Kuvvetlerin doğası gereği subay ve astsubayların Türkiye'nin pek çok yöresini dolaşarak görev yaptıkları, gittikleri yerlerde hem yeni insanlarla iletişim kurdukları hem de askerlik görevini yerine getirmeleri için kendilerine teslim edilen gençleri eğittikleri düşünüldüğünde bu toplumun gönüllü turizm elçileri olma potansiyeli taşıdığı anlaşılmaktadır. Yeterli ve sağlıklı

bilgiyle donanmış elçilerin, Gaziantep ilini ve onun değerlerini daha iyi temsil edeceği yeterince açıktır.

Diğer yandan vatan borcunu ifa eden ve yaş ortalaması 20 olan genç erbaş ve erlerin her birisinin geleneksel olarak hayatlarının sonuna kadar askerlik anılarını anlatacakları Türk toplumu tarafından yakinen bilinmektedir. Bir yıl içerisinde, kısa dönem askerlik yapanlar da dikkate alındığında, yaklaşık 11.500 kişinin Gaziantep ilinde mevcut asker ocaklarından geçtiği, bunun 10 yıllık bir dönemde küçük bir şehir nüfusuna ulaşacağı gerçeğinin farkına varılması önemlidir.

Silahlı Kuvvetler, silah altına aldıkları gençlere, yasal hizmet süresi boyunca temel askerlik eğitimine ilave olarak, dikkate değer miktarda "Yurt Sevgisi Eğitimi" adı verilen bir vatandaşlık eğitimi de vermektedir. Adı geçen bu eğitim günlük rutin bir faaliyet olarak icra edilmekte olup iyi vatandaş olmak için yapılması gerekenlerden, doğum kontrolüne, düğünde havaya ateş etmenin hatalı olduğundan, resmi nikahsız evliliğe varana kadar çok sayıda önemli konu başlığı işlenmektedir. Türkiye'de erkeler için zorunlu eğitimin son durağı olan Silahlı Kuvvetler bünyesinde verilen eğitimlerin ülke yaşamını ne denli etkilediği bilinmekte ve saygı ile karşılanmaktadır. Bu etkinin gücünü kanıtlayan en sıcak gelişme; kadından sorumlu bakanımızın Genel Kurmay Başkanlığını ziyaret ederek yukarıda bahsi geçen eğitim programlarında işlenen konuların arasına "kadına yönelik şiddet" hususunun da dahil edilmesini talep etmesi olayı olmuştur .

Günlük rutin eğitimlerinin içerisinde Gaziantep ilinin kültürel ve tarihi değerlerinin de tanıtıldığı, şehir içi gezilerle şehrin dokusunun filen gösterildiği bir toplumun yaratacağı gönüllü elçiler ordusunun ilin ekonomisine ve turizmine yapacağı katkıların küçümsenmeyecek boyutlara ulaşacak sonuçları olacaktır.

12. Referanslar

- 1 Saha araştırması çalışma kaydı, Gaziantep Kültür ve Turizm Müdürlüğü Ziyaret Görüşme Tutanağı, 05.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-005
- 2 Kültür ve Turizmde Marka Kent Gaziantep Eylem Planı 2010 - 2014, Kültür ve Turizm Bakanlığı, TRC1/11/DFD/2039/GTED-065
- 3 Türkiye Turizm Stratejisi 2023, 2007, Kültür ve Turizm Bakanlığı, TRC1/11/DFD/2039/GTED-066
- 4 Saha araştırması çalışma kaydı, Gaziantep Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Ziyaret Görüşme Tutanağı, 26.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-017
- 5 Saha araştırması çalışma kaydı, Gazikent Üniversitesi Ziyaret Görüşme Tutanağı, 18.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-009
- 6 Saha araştırması çalışma kaydı, Ortadoğu Fuar Merkezi A.Ş. Ziyaret Görüşme Tutanağı, 25.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-015
- 7 Ortadoğu Fuar Merkezi Fuar Kayıtları, Ortadoğu Fuar Merkezinde icra edilen Fuarlar Listesi, 25.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-031
- 8 Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı kapsamında sunulacak sağlık hizmetleri için Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Genelgesi 2011/41
- 9 Saha araştırması çalışma kaydı, Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğü Ziyaret / Görüşme Tutanağı, 12.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-007
- 10 Saha araştırması çalışma kaydı, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği GAP Bölgesel Yürütme Kurulu Ziyaret / Görüşme Tutanağı, 03.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-003
- 11 İstatistik Verileri, Gaziantep İl Sağlık Müdürlüğü Sağlık İstatistikleri Dokümanı, 12.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-032
- 12 Stratejik Plan 2010 - 2014, T.C. Sağlık Bakanlığı, TRC1/11/DFD/2039/GTED-033
- 13 Türkiye'de Sağlık Turizmi Çalışmaları Raporu 2011, T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Turizmi Koordinatörlüğü, 08.09.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-034
- 14 Saha araştırması çalışma kaydı, İran Pazarı Dostlar Tuhafiye Ziyaret Görüşme Tutanağı, 31.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-022
- 15 Saha araştırması çalışma kaydı, İran Pazarı Otobüs Garajı Ziyaret Görüşme Tutanağı, 15.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-038
- 16 Ürün İhtisas Borsaları İpsala Çeltik Borsası Raporu, 2011, Trakya Üniversitesi İpsala Meslek Yüksekokulu,
<http://ipsalamyo.trakya.edu.tr/v1/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=50>
- 17 2008 Yılı Hububat Raporu, 2008, Toprak Mahsulleri Ofisi
- 18 İran İslam Cumhuriyeti Ülke Profili, 2009, Tahran Ticaret Müşavirliği
- 19 Ulusal Kongre Organizasyonları Kayıt Veritabanı, İnternet Sitesi, www.kongre.net
- 20 Ulusal Kongre Kayıt Veritabanı, İnternet Sitesi, www.kongremerkezi.net
- 21 Ulusal ve Uluslar Arası Kongre Kayıt Veritabanı, İnternet Sitesi, www.kongretoplanti.com

- 22 Ulusal ve Uluslar Arası Tıp Kongreleri Kayıt Veritabanı ve Takip Merkezi, İnternet Sitesi, www. kongremerkezi.com
- 23 Ulusal ve Uluslar Arası İhtisas Kongreleri Kayıt Veritabanı, İnternet Sitesi, www. tumkongreler.com
- 24 Saha araştırması çalışma kaydı, Bistur Turizm Ziyaret Görüşme Tutanağı, 26.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-020
- 25 Saha araştırması çalışma kaydı, Bistur Turizm Ziyaret Görüşme Tutanağı, 02.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-035
- 26 Kongre İstatistik Kayıtları, Bistur Turizm & Organizasyon, 14.11.2011
- 27 Saha araştırması çalışma kaydı, Simurg Organizasyon Telefon Görüşme Tutanağı, 01.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-042
- 28 Saha araştırması çalışma kaydı, Nöralterapi Derneği Telefon Görüşme Tutanağı, 01.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-043
- 29 Saha araştırması çalışma kaydı, Anadolu Kongre Telefon Görüşme Tutanağı, 02.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-044
- 30 Saha araştırması çalışma kaydı, Triga Group Kongre ve Organizasyon Ltd. Şti. Telefon Görüşme Tutanağı, 03.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-045
- 31 Saha araştırması çalışma kaydı, Serenas Turizm Kongre ve Organizasyon Otelcilik A. Ş. Telefon Görüşme Tutanağı, 04.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-046
- 32 Saha araştırması çalışma kaydı, Medway Kongre Organizasyonu Turizm Telefon Görüşme Tutanağı, 05.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-047
- 33 Saha araştırması çalışma kaydı, Follow Me Turizm Telefon Görüşme Tutanağı, 06.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-048
- 34 Saha araştırması çalışma kaydı, Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji ABD Görüşme Tutanağı, 11.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-037
- 35 Saha araştırması çalışma kaydı, Ş.K.M. Şehitkamil Kültür ve Kongre Merkezi Ziyaret ve Görüşme Tutanağı, 15.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-039
- 36 Saha araştırması çalışma kaydı, Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Derneği Ziyaret ve Görüşme Tutanağı, 06.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-053
- 37 Konaklama İşletmelerinde Kapasite Kullanımı: Kuşadası ve Kemer`deki Dört ve Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinde Uygulama, Olcay Kılınc, Yüksek Lisans Tezi, 2004, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı
- 38 Saha araştırması çalışma kaydı, Özsüt Pastanesi Ziyaret Görüşme Tutanağı, 05.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-006
- 39 Saha araştırması çalışma kaydı, Orkide Pastanesi Ziyaret Görüşme Tutanağı, 04.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-059
- 40 Saha araştırması çalışma kaydı, Grand Hotel Ziyaret Görüşme Tutanağı, 22.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-054
- 41 Saha araştırması çalışma kaydı, Grand Hotel İstatistik Verileri, 22.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-055
- 42 Saha araştırması çalışma kaydı, Dedeman Hotel Ziyaret Görüşme Tutanağı, 22.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-056

- 43 Saha araştırması çalışma kaydı, Dedeman Hotel İstatistik Verileri, 22.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-057
- 44 Saha araştırması çalışma kaydı, Ayıntap Otel Ziyaret Görüşme Tutanağı, 28.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-018
- 45 Saha araştırması çalışma kaydı, Ayıntap Otel İstatistik Kayıtları, 28.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-019
- 46 Saha araştırması çalışma kaydı, Tuğcan Otel Ziyaret Görüşme Tutanağı, 18.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-010
- 47 Saha araştırması çalışma kaydı, Ayıntap Otel İstatistik Kayıtları, 18.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-011
- 48 İstatistik Verileri, Gaziantep Havalimanı İslahiye ve Karkamış Sınır Kapılarından Giriş Çıkış Yapanların Aylara Göre Dökümü 2009-2011 Yılları için, Gaziantep Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Kayıtları , 20.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-060
- 49 İstatistik Verileri, Gaziantep Turizm ve Belediye Belgeli Konaklama İşletmelerinde Konaklayan Turist Sayılarının Yıllara Göre Dökümü 2007-2011 Yılları için, Gaziantep Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Kayıtları , 20.10.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-061
- 50 Gaziantep Mutfağı Broşürü, Gaziantep Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Yayını, 2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-068
- 51 Saha araştırması çalışma kaydı, Kantara Turizm Ziyaret Görüşme Tutanağı, 05.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-069
- 52 Saha araştırması çalışma kaydı, Amber Rota Ajans Ziyaret Görüşme Tutanağı, 04.11.2011, TRC1/11/DFD/2039/GTED-070

EK - 1: Kültür ve Turizm Bakanlığı Turizmi Geliştirme Çalışmaları Gaziantep Çalıştayı Sonuç Raporu

TURİZMİ GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI GAZİANTEP ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Gaziantep Turizmi Geliştirme Çalıştayı, Gaziantep İli ve Araban, İslahiye, Karkamış, Nizip, Nurdağı, Oğuzeli, Şahinbey, Şehitkamil ve Yavuzeli ilçelerinin mülki amirleri, belediye başkanları, ilgili kamu kurum/kuruluşları, özel sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve ünitelerin temsilcilerinin katılımı ile 22–26 Ekim 2007 tarihleri arasında düzenlenmiştir.

Bakanlığımızın idaresinde, 2004 yılı Aralık ayından buyana yürütülen Turizmi Geliştirme Çalışmalarının 17.si olarak Gaziantep'te gerçekleştirilen çalıştayda kentlin zengin kültürel ve doğal yapısının turizm alanında değerlendirilmesi için yapılmakta olan ve yapılması gereken çalışmalar ele alınmıştır.

24 Ekim 2007 tarihinde Gaziantep'te gerçekleştirilen Çalıştay, açılış konuşmaları ile başlamıştır. "Turizmi Geliştirme Çalışmaları" ve "Dünyada, Türkiye'de ve Gaziantep'te Turizm" adlı sunuşların ardından, program Bakanlığın Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü uzmanları 17-24 Haziran 2007 tarihleri arasında gerçekleştirdikleri ön inceleme bulgularının yer aldığı sunuşlar ile devam etmiştir. Sunuşların izlenmesinden sonra, Türkiye ve İtalya işbirliğinde yürütülen kazı çalışmaları sonucu ziyarete açılan Tilmen Höyük Arkeoloji ve Çevre Parkı'nın daha sonra AB fonları desteğiyle restorasyonu yapılarak tekrar hizmete açılan Tarihi Naip Hamamı'nın açılışları yapılmıştır.

Çalıştay'ın ikinci gününde ise Altyapı, Çevre, Kültür Varlıklarının Korunması ve Değerlendirilmesi ile Kültür ve Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi Tanıtma ve Pazarlama başlıkları altında yapılması gerekenler tartışılmış ve gerekli görülen faaliyetlerin Eylem Planı haline getirilmesiyle çalıştay sona ermiştir. Gaziantep Çalıştayı Eylem Planı'nın yer aldığı tablo EK 1'de sunulmaktadır.

Sonuç Raporu'nun gönderilmesinden yaklaşık altı ay sonra, Çalıştay'a katılan ilgili kurum ve kuruluşlardan, gerçekleştirilen ve/veya gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerle ilgili "Değerlendirme Raporu" istenilecek, söz konusu raporlara göre bir yıl içinde "Değerlendirme Toplantısı" düzenlenecektir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı
Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü

GAZİANTEP DESTİNASYONU KÜLTÜR VE TURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ TANITMA VE PAZARLAMA
(2. GRUP ÇALIŞMALAR)

İLÇE	SORUNLAR	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KURULUŞ	SÜRE PLANLAMA	KATILIMCI
GENEL	TANITIM KONUSUNDA KOORDİNASYON EKSİKLİĞİ	VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN SAĞLANMASI	VALİLİK SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ BELEDİYELE	1 YIL	
GENEL	TANITIM EKSİKLİĞİ	GAZİANTEP OTOBÜS FİRMALARINA AİT ARAÇLARDA GAZİANTEP'İ TANITAN FİLMLEİN GÖSTERİMİNİN YAPILMASI	VALİLİK İL ÖZEL İDARESİ	1 YIL	
GENEL	MARKA ŞEHİR KONSEPT KAPSAMINDA ŞEHİR LOGOSU VE SLOGANI	ŞEHİR LOGOSU VE SLOGANI TASARIM YARIŞMASI DÜZENLENMESİ	VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İL ÖZEL İDARESİ TİCARET VE SANAYİ ODALARI	1 YIL	
GENEL	ŞEHİR HER YÖNÜYLE TANITAN AYRI BİR WEB SİTESİ OLMAMASI	ŞEHİR HER YÖNÜ İLE TANITAN AYRI BİR WEB SİTESİ TASARLANMASI	VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İL ÖZEL İDARESİ TİCARET VE SANAYİ ODALARI	1 YIL	
GENEL	GAZİANTEP MÜTFAĞININ TANITIMINA YÖNELİK BİR WEB SİTESİNİN EKSİKLİĞİ	GAZİANTEP MÜTFAĞININ TANITIMINA YÖNELİK WEB SİTESİ TASARLANMASI	VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İL ÖZEL İDARESİ TİCARET VE SANAYİ ODALARI	1 YIL	
GENEL	EL SANATLARI ATÖLYELERİNDE TURİZME YÖNELİK GÖSTERİLERİN OLMAMASI	RESTORASYONU TAMAMLANAN HANLARIN BİRİNİN EL SANATLARI ATÖLYESİNE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ EL SANATLARI ATÖLYELERİNDE GÖSTERİLER DÜZENLENEREK TURİSTİK ÇEKİM UNSURU OLUŞTURULMASI	VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	1 YIL	
GENEL	TURİZM BİLİNCİ EKSİKLİĞİ	TURİZM İLE DOĞRUDAN İLGİLİ ESNAF GRUPLARINA TURİZM BİLİNCİ KONUSUNDA EĞİTİMLER VERİLMESİ	KTB VALİLİK	1 YIL	
GENEL	TURİZM SEKTÖRÜNDE EĞİTİM	TURİZM SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM EDİLECEK SEKTÖR ÇALIŞANLARI EĞİTİMİ	KTB VALİLİK GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ		
GENEL	GELENEKSEL EL SANATLARI KONUSUNDA GENİŞ TANITIM YAPILMAMASI	GAP BÖLGESİ KAPSAMINDA GENİŞ KATILIMLI BİR GELENEKSEL EL SANATLARI FESTİVALI DÜZENLENMESİ	VALİLİK İL ÖZEL İDARESİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ GAP İDARESİ TÜRSAB ALTINELLER DERNEĞİ	2008 YILI	
GENEL	REKLAM EKSİKLİĞİ	YURTDIŞI SEYAHAT AÇENTALARINA YÖNELİK INFO TUURLAR DÜZENLENMESİ	VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ARO	1 YIL	
GENEL	MOZAİKLERİN TANITIM EKSİKLİĞİ	ULUSLARARASI MOZAIK SEMPOZYUMUNUN SÜREKLİLİĞİNİN SAĞLANMASI	KTB VALİLİK ÜNİVERSİTE BELEDİYELE TİCARET ODASI	2009 YILI	

İLÇE	SORUNLAR	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KURULUŞ	SÜRE PLANLAMA	KATILIMCI
GENEL	MOZAİK EĞİTİMİNDE SÜREKLİLİĞİN SAĞLANAMAMASI	MOZAİK OKULUNUN SÜREKLİLİĞİNİN SAĞLANMASI	BELDİYELER İL ÖZEL İDARESİ TİCARET ODALARI DÖŞİM	2009 YILI	
GENEL	ÇAĞDAŞ MOZAİK SANATI KONUSUNDA UYGULAMA EKSİKLİĞİ	YERLİ VE YABANCI SEÇKİN ÇAĞDAŞ MOZAİK USTALARININ GAZİANTEP'TE AĞIRLANARAK ÇALIŞMA ORTAMI SAĞLANMASI	VALİLİK BELEDİYELER İL ÖZEL İDARESİ TİCARET VE SANAYİ ODALARI	1 YIL	
GENEL	GELENEKSEL EL SANATLARI EĞİTİMİ EKSİKLİĞİ	GELENEKSEL EL SANATLARI EĞİTİMİNDE GAZİANTEP'İN GAP BÖLGESİNDE PILOT İL HALİNE GETİRİLMESİ	KTB	1 YIL	
GENEL	GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞININ TANITIMININ EKSİKLİĞİ	ULUSLARARASI GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞI FESTİVALI DÜZENLENMESİ	KTB VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	1 YIL	
GENEL	GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞININ TANITIMININ EKSİKLİĞİ	GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞI KONUSUNDA KURUMSAL EĞİTİM MERKEZLERİNİN OLUŞTURULMASI (GASTRONOMİ ENSTİTÜSÜ VB.)	KTB VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİTKAMİL BELEDİYESİ ÜNİVERSİTE TİCARET VE SANAYİ ODALARI	3 YIL	
GENEL	GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞININ TANITIM EKSİKLİĞİ	GASTRONOMİ TURLARININ DÜZENLENMESİ	KTB VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİTKAMİL BELEDİYESİ TÜRSAB ARO	1 YIL	
GENEL	GAZİANTEP GASTRONOMİ ENSTİTÜSÜ'NÜN KURULMASI	GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞININ TANITILMASI VE YAŞATILMASI İÇİN GAZİANTEP GASTRONOMİ ENSTİTÜSÜ'NÜN KURULMASI	KTB GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ TİCARET VE SANAYİ ODALARI		
GENEL	AŞÇILIK FAKÜLTESİ VEYA MESLEK YÜKSEKOKULUNUN KURULMASI	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ BÜNYESİNDE AŞÇILIK FAKÜLTESİ VEYA MESLEK YÜKSEKOKULUNUN KURULMASI	VALİLİK GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ		
GENEL	GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞININ TANITIM EKSİKLİĞİ	YABANCI DİLDE EĞİTİM VEREN AŞÇILIK MESLEK YÜKSEKOKULU YA DA MESLEK LİSESİNİN KURULMASI	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI VALİLİK	3 YIL	
GENEL	GELENEKSEL GAZİANTEP MUTFAĞININ TANITIM EKSİKLİĞİ	ULUSLARARASI GURME FESTİVALININ DÜZENLENMESİ	VALİLİK BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TİCARET VE SANAYİ ODALARI İL ÖZEL İDARESİ	1 YIL	
GENEL	RESTORASYONLARDA GÖREV ALACAK USTALARIN ÖZEL RESTORASYON EĞİTİMİ EKSİKLİĞİ	RESTORASYON ÇALIŞMALARINDA GÖREV ALACAK TAŞ, AHŞAP İŞLERİ USTALARI YETİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK EĞİTİMLER DÜZENLENMESİ	VALİLİK BELEDİYELER TİCARET ODASI MESLEK ODALARI		

İLÇE	SORUNLAR	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KURULUŞ	SÜRE PLANLAMA	KATILIMCI
GENEL	DÜLÜK ANTIK KENTİNİN TANITIM EKSIKLİĞİ	DÜLÜK ANTIK KENTİNİN ULUSLARARASI ARENADA TANITILMASINA YÖNELİK SEMİNER, KONFERANS VE TANITIM ETKİNLİKLERİNİN DÜZENLENMESİ (AKADEMİSİLER VE TURİZM PROFESYONELLERİNE YÖNELİK)	KTB ŞEHİTKAMİL BELEDİYESİ GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ MÜNİSTER ÜNİVERSİTESİ (ALM) TURSAB VE TUREB	2008 YILI	
GENEL	MOZAİK, ARKEOLOJİ, KENT TARİHİ VE ARŞİVİ, MUTFAK SANATLARI MÜZELERİ	MÜZELERİN AÇILMASINA YÖNELİK PROJE VE TEŞHİR TANZİM ÇALIŞMALARININ YAPILMASI	KTB İL ÖZEL İDARESİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞEHİTKAMİL BELEDİYESİ ŞAHİNBAY BELEDİYESİ	3 YIL	
GENEL	ARAZİ KULLANIM, YERALTI ZENGİNLİKLERİ	YER ALTI ZENGİNLİKLERİNİN TESPİT EDİLMESİ, ARAZİ KULLANIM PLANLAMASI	MTA İL ÖZEL İDARESİ BELEDİYELER		
GENEL	TURİZM EĞİTİMİ	AĞIRLAMA VE HİZMET İŞLETMELERİNE YÖNELİK SERTİFİKA PROGRAMLARI	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ GAZİANTEP İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ		
GENEL	KÜLTÜR-SANAT EVLERİ	KARKAMIŞ, DÜLÜK VE ZEUGMA ANTIK KENTLERİNİN BULUNDUĞU ÖREN YERLERİNE YAKIN YERLEŞİM YERLERİNDE KÜLTÜR-SANAT EVLERİ OLUŞTURULMASI	KTB VALİLİK NİZİP KARKAMIŞ VE ŞEHİTKAMİL KAYMAKAMLIKLARI VE BELEDİYE BAŞKANLIKLARI		
GENEL	OKUMA ODALARI VE SOSYAL MEKANLAR	MERKEZ ŞEHİTKAMİL VE ŞAHİNBAY İLÇE BELEDİYELERİNİN KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJELERİ VE TOKİ İLE ORTAKLAŞA YAPILAN KONUTLARIN BULUNDUĞU ALANLARDA OKUMA ODALARI VE S-SOSYAL MEKANLAR OLUŞTURULMASI	BAŞBAKANLIK TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞEHİTKAMİL BELEDİYESİ ŞAHİNBAY BELEDİYESİ		
GENEL	KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN GAZİANTEP'TE KURULMASI	KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN GAZİANTEP'TE KURULMASI	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI		
GENEL	GAZİANTEP DEVLET TİYATROSU'NUN YERLEŞİK SAHNE DÜZENİNE GEÇMESİ	TURNE DÜZENİ ŞEKLİNDE FAALİYET GÖSTEREN GAZİANTEP DEVLET TİYATROSUNA KADRO TAHSİSİ SAĞLANMASI İLE YERLEŞİK SAHNE DÜZENİNE GEÇMESİ	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI		
GENEL	RESTORASYON VE KONSERVASYON MERKEZ LABORATUVAR MÜDÜRLÜĞÜ	RESTORASYON VE KONSERVASYON MERKEZ LABORATUVAR MÜDÜRLÜĞÜ KURULMASI	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI		

İLÇE	SORUNLAR	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KURULUŞ	SÜRE PLANLAMA	KATILIMCI
ŞAHİNBAY	GAZİANTEP GELENEKSEL KONUTLARI	RESTORASYONLARININ YAPILARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VALİLİK	3 YIL	
GENEL	DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ KOROSU	DEVLET KLASİK TÜRK MÜZİĞİ KOROSU MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN KURULMASI	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI		
ŞAHİNBAY	HAVAI HATLAR	HAVAI HATLARIN YER ALTINA ALINMASI VE TRAFOLARIN KALDIRILMASI, MEVCUT TRAFOLARIN GIYDIRILMASI	TEDAŞ TÜRK TELEKOM	1 YIL	
ŞAHİNBAY	KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI	PLANIN REVİZYONUNUN YAPILMASI	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	2 YIL	
ŞAHİNBAY	CAMİLER	MERKEZDEKİ 12 ADET CAMİNİN ONARIMLARININ VE ÇEVRE DÜZENLEMELERİNİN YAPILMASI	VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1 YIL	
ŞAHİNBAY	SOKAK SAĞLIKLAŞTIRMA	SOKAK SAĞLIKLAŞTIRMA UYGULAMALARININ YAPILMASI	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KTB İL ÖZEL İDARESİ ŞAHİNBAY BELEDİYESİ ADANA RÖLÖVE MÜDÜRLÜĞÜ	3 YIL	
NIZIP	KÜLTÜR MERKEZİ	NIZIP'E KÜLTÜR MERKEZİ YAPILMASI	KTB İL ÖZEL İDARESİ NIZIP BELEDİYESİ		
NIZIP	DEPO MÜZE YAPIMI	ZEUGMA YA DEPO MÜZE YAPIMI	KTB İL ÖZEL İDARESİ KAZI BAŞKANLIĞI İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ		
İSLAHİYE	YESEMİK	DAHA KAPSAMLI KAZI ÇALIŞMALARININ VE ÇEVRE DÜZENLEMESİNİN YAPILMASI	KTB MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ İL ÖZEL İDARESİ		
İSLAHİYE	AVLAK	AV TURİZMİNE AÇILMASI	ÇEVRE VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜ		
ARABAN	ROMA DÖNEMİNE AİT ÜÇ ADET ANIT MEZAR	ANIT MEZARLARIN RESTORASYON VE ÇEVRE DÜZENLEMESİNİN YAPILMASI	İL ÖZEL İDARESİ ADANA RÖLÖVE MÜDÜRLÜĞÜ		
ARABAN	ARABAN KALE HÖYÜK VE CAMİ	KAZI, RESTORASYON VE ÇEVRE DÜZENLEMESİNİN YAPILMASI	İL ÖZEL İDARESİ MÜZE MÜDÜRLÜĞÜ ADANA RÖLÖVE MÜDÜRLÜĞÜ		
YAVUZELİ	RUMKALE	ULAŞIM SORUNUNUN VE ALT YAPI SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ, ÇEVRE DÜZENLEMESİNİN VE İSKELESİNİN YAPILMASI	KTB İL ÖZEL İDARESİ YAVUZELİ VE HALFETİ KAYMAKAMLIĞI		
YAVUZELİ	RUMKALE	BÖLGESEL ÖLÇEKTE BİR PROJE DAHİLİNDE ELE ALINMASI	ŞANLIURFA VE GAZİANTEP VALİLİKLERİ KTB		
YAVUZELİ	KESİK KÖPRÜ	RESTORASYONUNUN YAPILMASI	KARAYOLLARI GENEL MÜD. (TARİHİ KÖPRÜLER DAİRE BAŞKANLIĞI)		

İLÇE	SORUNLAR	YAPILMASI GEREKENLER	SORUMLU KURULUŞ	SÜRE PLANLAMA	KATILIMCI
KARKAMIŞ	KARKAMIŞ BARAJI GÖL ALANI	DOĞAL HAYATI KORUMA VE GELİŞTİRME SAHASI HALİNE GETİRİLMESİ	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI		
KARKAMIŞ	MAYINLI BÖLGE	SIT ALANINDAKİ MAYINLI BÖLGENİN TEMİZLENMESİ	İL ÖZEL İDARESİ MSB		
KARKAMIŞ	MASTER PLAN İHTİYACI	MASTER PLAN YAPILARAK TURİZME AÇILMASI	KTB İL ÖZEL İDARESİ		
İSLAHİYE	İSLAHİYE BÖLGESİNDE YER ALAN ARKEOLOJİK DEĞERLERİN GÜN İŞİĞİNE ÇIKARILMASI	ARKEOLOJİ ENSTİTÜSÜNÜN KURULMASI	KTB GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ		

EK - 2: Kültür ve Turizmde Marka Kent Gaziantep Eylem Planı 2010-2014

GAZİANTEP İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ EYLEM PLANI (2010-2014)

NO	HEDEFLER	EYLEMLER	İLGİLİ KURUM VE KURULUŞ	SÜRESİ (AY)	BÜTÇESİ	PROJE KONULARI	FON SAĞLAYACAK KURULUŞ
1	Gaziantep Marka Şehir imajının oluşturulması	Şehir logosu ve sloganın oluşturulması Web sitesi yapılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Ticaret Odası Meslek Odaları Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi	5 Ay 6 Ay	65.000.000 TL 35.000.000 TL	Gazi Şehir logosunu-sloganını arıyor 1.1 Bir tıklık, Gaziantep bilgileri 1.2	Kültür ve Turizm Bakanlığı Belediyeler Ticaret Odası Gaziantep Valiliği
2	Yerelde turizm bilinci eksikliğinin giderilmesi	Marka şehir olmak için bilinçlendirme seferberliği başlatılması Broşür ve tanıtım dokümanlarının hazırlanması Pansiyonculuk ve turist ihtiyaçlarının karşılanması konularında halkın bilinçlendirilmesi	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Meslek Odaları Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Milli Eğitim Müdürlüğü Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler	24 Ay 36 Ay 24 Ay 48 Ay 36 Ay 36 Ay 24 Ay	1.000.000.000 TL 285.000.000 TL 260.000.000 TL 250.000.000 TL 300.000.000 TL 320.000.000 TL 250.000.000 TL 250.000.000 TL	Gaziantep belgeselleri hazırlanması 2.1 Beyaz Gül Gıda Hijyeni projesi 2.2 Turizmci Etnaf Memnun Turist için Seferber 2.3 Markalaşma ve Turizmin Kazançları Konusunda Okullarda Sunumlar 2.4 Kültür Mirasımızı Öğrenelim 2.5 Marka Şehir Gaziantep'e gelen toplu taşıma araçlarında ve diğer mecralarda Gaziantep'i tanıtan kısa film gösteriminin yapılması 2.6 Broşür ve tanıtım dokümanlarının ilgili Üke Acentelerine gönderilmesi 2.7 Turist Bizim Misafirimiz 2.8	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler Ticaret Odası Gaziantep Valiliği Belediyeler Kültür ve Turizm Bakanlığı Ticaret Odası Gaziantep Valiliği Belediyeler Gaziantep Valiliği Belediyeler Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Milli Eğitim Müdürlüğü Kültür ve Turizm Bakanlığı Belediyeler Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Kaymakamlik

430

3. Turizm ve Kültürel Altyapının Oluşturulması ve Güçlendirilmesi

3	Turizm ve Kültürel Altyapının Oluşturulması ve Güçlendirilmesi	Geleneksel El Sanatlarının Desteklenmesi	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Ticaret Odası	24 Ay	250.000,00 TL	Geleneksel El Sanatlarımız Dünyaya Pazarında 3.1	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Ticaret Odası
		Geleneksel Gaziantep Mutfağı Konusunda Kurumsal Eğitim Merkezlerinin Oluşturulması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Meslek Odaları	12 Ay	350.000,00 TL	Gastronomi Enstitüsü Kurma Projesi 3.2	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Üniversitesi
		Restorasyon çalışmalarında görev alacak taş, ahşap işleri ustaları yetiştirilmesine yönelik eğitimler düzenlenmesi	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Ticaret Odası İşkur	24 Ay	200.000,00 TL	Tarih Ustia Ellerde Hayat Buluyor 3.3	Gaziantep Üniversitesi Ticaret Odası İşkur
		Şehrin muhtelif yerlerinde El sanatları üretim, teşhir ve satış merkezleri kurulması	KTB Belediyeler Meslek Odaları	24 Ay	500.000,00 TL	El Sanatları Merkezleri Kurulması 3.4	Kültür ve Turizm Bakanlığı Belediyeler
		Karkamış, Dülük, Yesemek, Zeugma Ören Yerlerine yakın yerleşim yerlerinde ve bazı yerleşim yerlerinde Kültür-Sanat Evleri yapılarak işlev kazandırılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler	36 Ay	3.300.000,00 TL	Kültür-Sanat Evleri Projesi 3.5	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler
		Kentin belirli yerlerine özel tasarım Turizm Damıma Ofislerinin kurulması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler	24 Ay	870.000,00 TL	Turizm Damıma Merkezleri Kurulması 3.6	Kültür ve Turizm Bakanlığı Belediyeler
		Restorasyon ve konservasyon merkezi kurulması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	24 Ay	3.500.000,00 TL	Arkeolojik Eserler Restorasyon ve Konservasyon Merkezi 3.7	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi
		Alternatif turizm alanlarının tespit edilip sınıflarına göre envanterinin çıkarılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Üniversitesi	6 Ay	175.000,00 TL	Gaziantep Turizm Çeşitliliği Envanteri 3.8	Gaziantep Valiliği
		Bölge hitap edecek bir arkeoloji enstitüsünün kurulması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi	36 Ay	300.000,00 TL	Arkeoloji Enstitüsünün Kurulması 3.9	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi

4	Gaziantep tarihi ve kültürel yapısının ulusal-uluslararası tanıtımının yapılması	Yurtiçi-Yurtdışı seyahat acentelerine yönelik info turlar düzenlenmesi	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	36 Ay	300.000,00 TL	Medeniyetlerin Buluşması 4.1	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
		Geleneksel Gaziantep Müftağının tanıtılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Ticaret Odası Meslek Odaları	24 Ay	750.000,00 TL	Uluslararası Geleneksel Gaziantep Müftağı Festivali 4.2	Kültür ve Turizm Bakanlığı Belediyeler Ticaret Odası
		Çocuklara yönelik sanatsal faaliyetlerin uygulanması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler Sanko Holding	12 Ay	1.000.000,00 TL	Uluslararası Gaziantep Çocuk Filmleri Festivali 4.3	Kültür ve Turizm Bakanlığı Başbakanlık Tanıtma Fonu Belediyeler Sanko Holding
		Türk kültürünün tanıtımı ve paylaşımı	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler	12 Ay	300.000,00 TL	Türk Dünyası Sanatçıları Gaziantep Buluşması 4.4	Kültür ve Turizm Bakanlığı Başbakanlık Tanıtma Fonu Gaziantep Üniversitesi Belediyeler
		Türk müzik kültürünün tanıtılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler	12 Ay	300.000,00 TL	Uluslararası Otantik Halk Çalgıları Festivali 4.5	Kültür ve Turizm Bakanlığı Başbakanlık Tanıtma Fonu Gaziantep Üniversitesi Belediyeler
		Türk müzik kültürünün tanıtılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler	12 Ay	200.000,00 TL	Ulusal Müzik Kurultayı 4.6	Kültür ve Turizm Bakanlığı Başbakanlık Tanıtma Fonu Gaziantep Üniversitesi Belediyeler
		Düyük Antik Kenti'nin uluslararası arenada tanıtılmasına yönelik etkinliklerin düzenlenmesi (Akademyenler ve turizm profesyonelleri)	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	6 Ay	200.000,00 TL	Kültürlerin Kavşak Noktasında Bir Antik Kent 4.7	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
		Komşu ülkelerle Suriye turizm ve kültür işbirliklerinin yapılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler	36 Ay	250.000,00 TL	Türkiye-Suriye ve diğer komşu ülkelerle turizm ve kültür buluşmaları 4.8	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler
		Komşu ülkelerle turizm ve kültür işbirliklerinin yapılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı Başbakanlık Tanıtma Fonu Gaziantep Valiliği Belediyeler	24 Ay	500.000,00 TL	Yedi İklim, beş şehir 4.9	Kültür ve Turizm Bakanlığı Başbakanlık Tanıtma Fonu Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler

5	Gaziantep kültürel mirasının ortaya çıkarılması ve turizme kazandırılması	Arkeolojik kazıların yapılması	Kültür ve Turizm Bakanlığı	48 Ay	800.000.00TL	Rumkale arkeolojik kazılarının yapılması 5.1	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	48 Ay	800.000.00TL	Karkamış'ta mayın temizleme sonrasında kazıların başlatılması 5.2	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Kaymakamlık Belediyeler	48 Ay	600.000.00TL	İstahiyi bölgesinde yer alan arkeolojik değerlerin gün ışığına çıkarılması 5.3	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	24 Ay	3.000.000.00TL	İstahiyi ilçesindeki Yesemek Açık Hava Müzesi'nin kapsamlı kazı çalışmasının ve çevre düzenlenmesinin yapılması 5.4	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	8 Ay	850.000.00TL	Araban ilçesi şehir merkezi içerisinde bulunan kültür varlıklarının restorasyonu ve çevre düzenlenmesinin yapılması 5.5	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	6 Ay	850.000.00TL	Araban ilçesindeki Elif-Hisar-Hasanoğlu Anıt Mezarlarının restorasyon ve çevre düzenlenmesi yapılması 5.6	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Kaymakamlık Belediyeler	12 Ay	250.000.00TL	Araban ilçesi şehir merkezinde bulunan açdıçık alanın flora parka dönüştürülmesi 5.7	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	36 Ay	4.000.000.00TL	Rumkale'nin Restorasyon, çevre düzenlenmesi ve altyapı çalışmasının tamamlanması 5.8	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler	24 Ay	1.250.000.00TL	Sokak Sağlıklaştırma Uygulamalarının Yapılması 5.9	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler	60 Ay	3.000.000.00TL	Tarihi tescilli taşınmazların ihyasına katkı sağlanması 5.10	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi	24 Ay	300.000.00TL	Karkamış Barajı gölü alanı doğal hayatı koruma ve geliştirme sahası haline getirilmesi 5.11	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	36 Ay	5.000.000.00TL	Fırat Vadisi Kültür Havzası 5.12	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	12 Ay	500.000.00 TL	Suya Senfoni 5.13	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	24 Ay	5.000.000.00TL	Kongre ve Konser Salonları 5.14	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği
			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	12 Ay	100.000.00TL	Halk Dansları Topuluklarının Oluşturulması 5.15	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği

YILLIK İŞ PLANI 2010										
NO	YILLIK HEDEFLER	FAALİYETLER	PROJE TOPLAM SÜRESİ	ZAMAN ÇİZELGESİ				SORUMLU KURULUŞLAR	FON SAĞLAYICI KURULUŞ	BÜTÇE (TL/YIL)
				1.ÇEYREK	2.ÇEYREK	3.ÇEYREK	4.ÇEYREK			
1	Gaziantep Marka Şehir İmajının oluşturulması	Gazi Şehir logosunu-sloganını arıyor 1.1	5 AY	X	X			Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Ticaret Odası Meslek Odaları	KTB BELEDİYELER TİCARET ODASI	65.000.00
2		Bir tıkla, Gaziantep bilgileri 1.2	6 AY		X	X		Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi	VALİLİK	35.000.00
3	Yerelde turizm bilinci eksikliğinin giderilmesi	Gaziantep belgeselleri hazırlanması 2.1	24 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Ticaret Odası Meslek Odaları	KTB VALİLİK BELEDİYELER TİCARET ODASI	1.000.000.00
4		Beyaz Gül projesi 2.2	36 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler	VALİLİK BELEDİYELER	285.000.00
5		Turizmci esnaf "Memnun Turist" için seferber 2.3	24 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Ticaret Odası Meslek Odaları	KTB TİCARET ODASI	260.000.00
6		Markalaşma ve Turizmin Kazançları Konusunda Okullarda Sunumlar 2.4	48 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Millî Eğitim Müdürlüğü	VALİLİK ÜNİVERSİTE MEM	250.000.00
7		Kültür Mirasımızı Öğrenelim 2.5	36 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler	KTB BELEDİYELER	300.000.00
8		Marka Şehir Gaziantep 2.6	36 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	KTB VALİLİK	320.000.00
9		Broşür ve tanıtım dokümanlarının en az sekiz ayrı dilde hazırlanarak ilgili ülke acentelerine gönderilmesi 2.7	36 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	KTB VALİLİK	250.000.00
10		Turist Bizim Misafirimiz 2.8	24 AY	X	X	X	X	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Kaymakamlık	KAYMAKAMLIK	250.000.00

11	Geleneksel El Sanatlarımız Dünya Pazarında 3.1	24 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi	KTB VALİLİK TİCARET ODASI	250,000.00
12	GASTRONOMİ ENSTİTÜSÜ KURMA PROJESİ 3.2	12 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Meslek Odası	KTB ÜNİVERSİTE	350,000.00
13	Tarih Usta Ellerde Hayat Buluyor 3.3	24 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Ticaret Odası	ÜNİVERSİTE TİCARET ODASI	200,000.00
14	El Sanatları Merkezleri Kurulması 3.4	24 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Belediyeler Meslek Odası	KTB BELEDİYELER	500,000.00
15	Kültür-Sanat Evleri Projesi 3.5	36 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler	KTB VALİLİK BELEDİYELER	3,300,000.00
16	Turizm Danışma Merkezleri Kurulması 3.6	24 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Belediyeler	KTB BELEDİYELER	870,000.00
17	Arkeolojik Eserler Restorasyon ve Konservasyon Merkezi 3.7	24 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi	KTB VALİLİK ÜNİVERSİTE	3,500,000.00
18	Gaziantep Turizm Çeşitliliği Envanteri 3.8	6 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	VALİLİK	175,000.00
19	Arkeoloji Enstitüsünün Kurulması 3.9	36 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi	KTB VALİLİK ÜNİVERSİTE	300,000.00
20	Medeniyetler Buluşması 4.1	36 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	KTB VALİLİK	300,000.00
21	Uluslararası Geleneksel Gaziantep Mutfağı Festivali 4.2	24 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Belediyeler Ticaret Odası	KTB BELEDİYELER TİCARET ODASI	750,000.00
22	Uluslararası Gaziantep Çocuk Filimleri 4.3	12 Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği	KTB VALİLİK	1,000,000.00
23	Türk Dünyası Sanatçıları Gaziantep Buluşması 4.4	12v Ay	x	x	x	x	x	x	Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep Valiliği Gaziantep Üniversitesi Büyükşehir Belediyesi	KTB VALİLİK ÜNİVERSİTE B.ŞEHİR BELEDİYESİ	300,000.00
24	Uluslararası Otantik Halk Çalgıları Festivali 4.5	12 Ay	x	x	x	x	x	x	KTB VALİLİK	KTB VALİLİK	300,000.00
25	Ulusal Müzik Kurultayı 4.6	12 Ay	x	x	x	x	x	x	KTB VALİLİK	KTB VALİLİK	200,000.00

Sıra No	Proje Adı	Başlangıç Tarihi	Süre (Ay)	Yer	Yürütme Kurumu	Finansman Kaynağı	Bütçe (TL)
26	Kültürlerin Karışık Noktasında Bir Anlık Kesen...		6 Ay			KTB VALİLİK	200.000.00
27	Türkiye-Suriye ve diğer komşu ülkelerle turizm ve kültür buluşmaları 4.8		36 Ay	X	X	KTB VALİLİK UNİVERSİTE B.ŞEHİR BELEDİYESİ	250.000.00
28	Yedi İklim 5 şehir 4.9		24 Ay	X	X	KTB VALİLİK	500.000.00
29	Rumkale arkeolojik kazılarının yapılması 5.1		48 Ay	X	X	KTB VALİLİK	800.000.00
30	Karkamış'ta mayın temizleme sonrasında kazıların başlatılması 5.2		48 Ay	X	X	KTB VALİLİK	800.000.00
31	İslahiye Bölgesinde Yer Alan Arkeolojik Değerlerin Gün Işığına Çıkarılması 5.3		48 Ay	X	X	KTB VALİLİK	600.000.00
32	İslahiye ilçesindeki Yeşemek Açık Hava Müzesi'nin kapsamlı kazı çalışmasının ve çevre düzenlemesinin yapılması 5.4		24 Ay	X	X	KTB VALİLİK	3.000.000.00
33	Araban ilçesi şehir merkezi içerisinde bulunan kültür varlıklarının restorasyonu ve çevre düzenlemesinin yapılması 5.5		8 Ay	X	X	KTB VALİLİK KAYMAKAMLIK BELEDİYE	850.000.00
34	Araban ilçesindeki Elif-Hisar-Hasanoğlu Anıt Mezarlarının restorasyon ve çevre düzenlemesi yapılması 5.6		6 Ay	X	X	KTB VALİLİK KAYMAKAMLIK	850.000.00
35	Araban ilçesi şehir merkezinde bulunan ağaçlık alanın flora parka dönüştürülmesi 5.7		12 Ay	X	X	KTB VALİLİK KAYMAKAMLIK BELEDİYE	250.000.00
36	Rumkale'nin Restorasyon, çevre düzenlemesi ve altyapı çalışmasının tamamlanması 5.8		36 Ay	X	X	KTB VALİLİK	4.000.000.00
37	Sokak Sağlıklaştırma Uygulamalarının Yapılması 5.9		24 Ay	X	X	KTB VALİLİK BELEDİYELER	1.250.000.00
38	Tarihi taşınmazların ihyasına katkı sağlanması 5.10		60 Ay	X	X	KTB VALİLİK BELEDİYELER	3.000.000.00
39	Karkamış Baraj Gölü Alanı Doğal Hayaatı Koruma ve Geliştirme Sahası Haline Getirilmesi 5.11		24 Ay	X	X	KTB VALİLİK UNİVERSİTE	300.000.00
40	Fırat Vadisi Kültür Havzası 5.12		36 Ay	X	X	KTB VALİLİK	5.000.000.00

EK - 3: Turizm İşletme Belgesi Oteller

S.No.	Otel Adı	Belge Türü	Tesisin Sınıfı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Single Double	Suite
1	Ada Palas Otel	Belediye Belgesi	1.Sınıf Otel	35	53	35	
2	Anadolu Evleri Hotel	Belediye Belgesi	Özel Otel	13	26	10	3
3	Anatolian Hotel	Turizm Yatırım Belgesi	5 Yıldızlı	132	205	113	19
4	Anıt Otel	Turizm Belgesi	2 Yıldızlı	40	68	40	
5	Ayıntap Otel	Turizm Belgesi	3 Yıldızlı	60	120	60	
6	Asude Konak Telefonla görüşüldü yeni aldı belgesini	Turizm Belgesi	Özel Otel	4	10	4	
7	Belkis Otel	Turizm Belgesi	2 Yıldızlı	30	65	30	
8	Bulvar Otel	Belediye Belgesi	1.Sınıf Otel	50	75	50	
9	Burak Hotel	Turizm Belgesi	2 Yıldızlı	57	109	57	
10	Büyük Murat Otel	Belediye Belgesi	Özel Otel	55	90	55	
11	Gaziantep Büyük Otel	Turizm Belgesi	2 Yıldızlı	31	68	22	9
12	Büyük Veliç Hotel	Turizm Belgesi	4 Yıldızlı	94	198	84	10
13	Dedeman Hotel & Convention Center	Turizm Yatırım Belgesi	5 Yıldızlı	186	456	158	28
14	Efes Otel	Belediye Belgesi	1.Sınıf Otel	28	48	28	
15	Elit Class Residence Apart Hotel	Turizm Belgesi	3 Yıldızlı	48	120	48	
16	Eke Yatçılık ve Turizm İşl. A. Ş.	Turizm Belgesi	Yat İşlemeciliği	0	10		
17	Erciyes Otel	Belediye Belgesi	1.Sınıf Otel	30	64	30	
18	Evin Otel	Belediye Belgesi	1.Sınıf Otel	18	32	18	
19	G.Ü. Turizm Uygulama Otel			64	128	64	
20	GAP Otel	Turizm Belgesi	4 Yıldızlı	74	159	74	
21	Grand Hotel	Turizm Belgesi	5 Yıldızlı	93	191	69	24
22	Güllüoğlu Otel	Turizm Belgesi	2 Yıldızlı	20	40	20	
23	Güzel Otel	Belediye Belgesi	1.Sınıf Otel	42	78	42	

S.No.	Otel Adı	Belge Türü	Tesisin Sınıfı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Single Double	Suite
24	İbis Hotel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	177	238	177	
25	Jaleriz Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	35	66	31	4
26	Kale Evi Butik Otel	Belediye Belgeli	Özel Otel	8		2	6
27	Kaleli Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	70	140	70	
28	Kargül Otel	Turizm Belgeli	2 Yıldızlı	54	108	54	
29	Katan Otel	Turizm Belgeli	2 Yıldızlı	42	72	42	
30	Kent Oteli	Belediye Belgeli	1.Sınıf Otel	30	60	30	
31	Mercan Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	28	58	28	
32	Merkez Oteli	Belediye Belgeli	2.Sınıf Otel	22	36	22	
33	Met Gold Hotel	Turizm Belgeli	4 Yıldızlı	84	174	79	5
34	Murat Oteli	Belediye Belgeli	1.Sınıf Otel	40	75	40	
35	Nazar Oteli	Belediye Belgeli	2.Sınıf Otel	20	40	20	
36	Nil Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	40	76	40	
37	Novotel Hotel	Turizm Belgeli	4 Yıldızlı	92	108	88	4
38	Özberk Pansiyon	Belediye Belgeli	Pansiyon	10	62	10	
39	Pamuk City Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	33	66	33	
40	Petek Otel	Belediye Belgeli	1.Sınıf Otel	53	83	53	
41	Ravanda Hotel	Turizm Belgeli	4 Yıldızlı	91	172	86	5
42	Royal Otel	Turizm Belgeli	4 Yıldızlı	85	180	80	5
43	Safir Otel			90	108	90	
44	Saygılı Princess Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	32	64	32	
45	Söylemez Otel	Turizm Belgeli	2 Yıldızlı	20	36	20	
46	Tilmen Hotel	Turizm Belgeli	4 Yıldızlı	83	166	73	10
47	Tudyalı Konak	Belediye Belgeli	Özel Otel	12		10	2
48	Tuğcan Hotel	Turizm Belgeli	5 Yıldızlı	190	367	150	40
49	Uğur Plaza Hotel	Turizm Yatırım Belgeli	4 Yıldızlı	129	258	114	15
50	Uğurlu Hotel	Turizm Belgeli	2 Yıldızlı	45	73	45	
51	Üniversiteli Kız Pansiyonu	Belediye Belgeli	1.Sınıf Otel	22	32	22	
52	Veliç Otel	Turizm Belgeli	2 Yıldızlı	33	63	33	

S.No.	Otel Adı	Belge Türü	Tesisin Sınıfı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Single Double	Suite
53	Velic Village County Houses (Veliç Kır Evi)	Turizm Belgeli	Köy Evi	23	68		23
54	Yesemek Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	42	84	41	1
55	Yunus Otel	Turizm Belgeli	2 Yıldızlı	27	46	27	
56	Zeynep Hanım Konağı	Turizm Belgeli	Özel Otel	14	27	12	2
57	Zingaro Otel	Turizm Belgeli	3 Yıldızlı	43	92	43	
TOPLAM				3023	5711	2808	210

EK - 4: Gaziantep Ticaret Odasının Turizm Konseyi Önerisi

KAPSAM;

Turizm sektörünün gelişimine yönelik çalışmaların tek elden, planlı, profesyonel bir yaklaşımla sürdürülmesi ve kurumlar arası işbirliği için yukarıdaki araştırmalar ve tespitler ışığındaki önerimiz; GAGEV üst yapısı altında "Gaziantep Turizm Konseyi " ve bu Konsey bünyesinde çalışacak olan "Gaziantep Turizm Yatırım ve Tanıtım Merkezi"nin kurulmasıdır.

NEDEN GAZİANTEP TURİZM KONSEYİ ?

Gaziantep Turizm Konseyi, turizmin gelişimi için ortak hedefler koyan ve bu hedefler doğrultusunda ilgili kurumların birlikte çalışmasına imkan tanıyan bir yapılanma olacaktır. Bir yandan ilin turizm stratejileri- hedefleri belirlenirken diğer yandan uygulamayı da yönlendiren bir sivil girişim modelidir.

Gaziantep Turizm Konseyinin amaçları şu şekilde sıralanmaktadır :

- Ortaklaşa hareket ve işbirliği alt yapısının oluşturulması ile turizm sektöründe ihtiyaç duyulan sinerji sağlanması
- Lobicilik faaliyetlerinin yürütülmesi
- Turizm sektöründe koordinasyon içerisinde planlı gelişimin sağlanması
- Ortak stratejiler ve faaliyetlerin oluşturulması ve gerçekleştirilmesi
- Yatırım, tanıtım, pazarlama, insan kaynakları gibi alanların bir bütün halinde değerlendirilmesi ve koordinasyonunun sağlanması
- Turizm alanında tüm Türkiye genelindeki Gaziantep'li ve derneklerinin işbirliğinin sağlanması
- Turizm sektöründe kalıcı ve uzun vadeli gelişim için yürütülen çalışmaların sürdürülebilirliğinin sağlanması

NEDEN GAZİANTEP TURİZM VE YATIRIM MERKEZİ ?

Gaziantep Turizm Konseyi tarafından ortak akıl ile oluşturulacak vizyonun/hedeflerin gerçekleştirilmesinde görev alacak yürütme organı olarak belirlenen Merkez;

- Konsey kararlarının hayata geçirilmesi,
- Profesyonel ve sürdürülebilir hizmet,
- Etki alanı geniş, ihtiyaç odaklı projeler üretme ve
- Finans kaynaklarına ulaşım

gibi temel fonksiyonları üstlenecektir.

MERKEZİN GÖREVLERİ

PLANLAMA:

Gaziantep Turizm Master Planının hazırlanması (hedefler, stratejiler, yıllık planlar,bütçe, işbölümü vs.) ve bu plan uyarınca eylem planlarının tespiti , işbölümü ve uygulama

YATIRIM:

- Uygun turizm yatırım alanlarının tespiti ve ön fizibilite çalışmalarının yapılması,
- Ulusal ve uluslararası boyutta yatırımcıları Bölgeye çekebilmek için yatırım promosyonu,

- Kültürel varlıklara uygun işlevler kazandırılmasına yönelik araştırma ve ön fizibilite çalışmaları,
- Alternatif turizm yatırımları konularında araştırma ve ön fizibilite çalışmaları,
- Turizm altyapısının iyileştirilmesine yönelik öncelikli çalışma alanlarını belirlenmesi ve tarafların bu sahalardaki çalışmalarında ihtiyaç duyulan danışmanlık desteğinin sağlanması;
- Kamu/özel sektör ortaklığının geliştirilmesine yönelik öncelikli adımların atılması,

TANITIM

- Tanıtım Stratejisi oluşturma
- İmaj/marka yaratma
- Yurtiçi ve yurtdışında Lobi çalışmaları
- Tanıtım Araçları oluşturma (Yayın, dokümantasyon, rehber, film vs.)
- e- tanıtım
- Faaliyetler (sempozyum, Fuar, toplantı, turlar vs.)
- -Turistler açısından kolay taşınabilir, iyi tasarlanmış, kaliteli, Bölge' ye özgün hediyelik eşyaların tasarımı hususunda danışmanlık ve eğitim programları
- Alternatif turizm destinasyonları oluşturma ve tanıtımı

LOBİCİLİK

- TURSAB, TUROB benzeri sektörel kuruluşlarla yakın işbirliği ve ortak çalışmalar,
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde Gaziantep'in tanıtımına ve turizmin gelişimine yönelik girişimler
- Akademik çevreler, medya, uluslar arası çevrelerle işbirliği

DANIŞMANLIK

- Yatırımcı/ girişimciye yönelik bilgi ve danışmanlık
- Sektör firmalarının kurumsallaşmasına yönelik destek çalışmaları
- Proje hazırlama danışmanlığı
- EĞİTİM
- Sektörün eğitim ihtiyaçlarının tespiti ve düzenli aralıklarla eğitim programlarının düzenlenmesi
- Proje hazırlama eğitimleri
- Halkın Bilinçlendirmesi (Turizm potansiyeli, Turizmin ilimiz ekonomisine katkısı)
- Geleneksel El Sanatlarının yaşatılması konusunda eğitim
- Turist rehberliği eğitimi

EK - 5: Turizm İşletme Belgesi Restoranlar

S.No	Tesisin Adı	Adresi	Tesisin Sınıfı	Tesisin Kapasitesi
1	Akan Restaurant	Ulus Mah. Sanko Stadi Karşısı Şehitkamil/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	130 Kişilik Yem.Sal. 70 Kiş.Özel Yem.Sal.
2	Bayazhan Restaurant	Akyol Mah. Atatürk Bul. No: 119 Bayazhan Şahinbey/GAZİANTEP	Özel Tesis	440 Kişilik Yemek Salonu, 140 Kişilik Yemek Salonu, 110 Kişilik Çay Evi, 450 Açık Yemek Alanı, 7 Satış Ünitesi, 1 Çocuk Oyun Odası
3	Burçpark Lokantası	Burç Ormanları İçi No: 1 Şahinbey/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	300 Kişilik Yemek Salonu, 20 Kişilik Özel Yemek Salonu Açık Yüzme Havuzu
4	Doğan Usta Balık Restaurant	Binevler Mah. Üniversite Bulv. No:156	2. Sınıf Lokanta	90 Kişilik
5	Dorian Restaurant	İncilipınar Mah. Buhara İşmerkezi No: 7	1.Sınıf Lokanta	100 Kiş.Lok.50 Kişilik Özel Yemek Salonu
6	Ekim 29 Lokantası	Alaybey Mah. Gaziler Cad. Çekemoğlu Çıkması No: 4 Şahinbey/GAZİANTEP	Özel Tesis	8 Kişilik Oda, 8 Kişilik Sofra, 8 Kişilik Oda, 24 Kişilik Yemek Salonu, 15 Kişilik Yemek Salonu, 15 kişilik Şark Köşesi 50 Kişilik Açık Yemek Alanı 15 Kişilik Şaraf Evi
7	Gala Park Nedim Usta	Başpınar Mevkii Organize Bitişiği Şehitkamil/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	150 Kişilik ve 100 Kişilik Yemek Salonları, Amerikan Bar, 250 Kişilik Açık Yemek Alanı, 30 Kişilik Oturma-TV Salonu
8	Gaziantep Tenis ve Atıcılık Restaurant	Değirmiş Mah.2 Nolu Sok.	Günübiriik	350 Kişilik Kapalı 350 Kişilik Açık
9	Kalender Plaza	İpek Yolu Üzeri E-24 Adana-Ş.Urfa Karayolu Tofaş Servisi Bitişiği	Özel Tesis	708 Kişilik çok amaçlı salon 125 kişilik çok amaçlı salon
10	La Mia Verita	Bey Mah.Hanifioğlu Sok.No:15 Şahinbey	Özel Tesis	10 Kişilik (6 Adet)
11	Hekimtepe Lal Restaurant	Üniversite Bul.Burç Kavşağı 267.Sok. No: Bila Şahinbey/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	385 Kiş.Yemek Salonu,300 Kişilik Konferans Sal. 50 Kişilik Tv-Ot.Salonu, 500 Kişilik Açık Yemek Alanı
12	Memo Restaurant	23 Nisan Mah. Üniversite Bulv. No:249/1	2. Sınıf Lokanta	80 Kişilik
13	Park Cincik Et ve Balık Lokantası	İncilipınar Mah. Fevzi Çakmak Bul. 3.Cad. 100.Yıl Kültür Parkı İçi Şehitkamil/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	120 Kişilik Yem. Salonu 90 Kişilik Yem.Salonu, 90 Kişilik Çay-Kahve Salonu, 150 Kişilik Açık Yemek Alanı

S.No	Tesisin Adı	Adresi	Tesisin Sınıfı	Tesisin Kapasitesi
14	Saha Restaurant	Güneykent Mah. No: 182	2. Sınıf Lokanta	150 Kişilik
15	Sahan Restaurant	İsmetpaşa Mah.Eski Belediye Cad. No:3 Yemişhan/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	340 Kişilik Yemek Salonu, 260 Kişilik Yemek Salonu, 250 Kişilik Açık Yemek Alanı,565 Kişilik Çok Amaçlı Salon
16	Taşmahal Duru Park Restaurant	Başpınar Mevkii Organize Bitişiği Şehitkamil/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	150 Kişilik ve 100 Kişilik Yemek Salonları, Amerikan Bar, 250 Kişilik Açık Yemek Alanı, 30 Kişilik Oturma TV Salonu
17	Zirve Park Restoran	Osmangazi Mah.56240 Nolu Cad.No:3 Şehitkamil/GAZİANTEP	1.Sınıf Lokanta	500 Kişilik Yemek Salonu, 500 Kişilik Alakart Lokanta, 500 Kişilik Çok Amaçlı Salon, 500 Kişilik Açık Yemek Alanı, 200 Araçlık Otopark
18	Beyazsaray Müstakil Eğlence Yeri	Düğmecı Mah.Suburcu Cad.Şehir Çıkması No: 8/B Şahinbey/GAZİANTEP	Müstakil Eğlence Yeri	100 Kişilik

EK - 6: Belediye İşletme Belgeli Restoranlar

S.No	Tesisin Adı
1	Acıoğlu Lokantası
2	Akademya Cafe-Restaurant
3	Anka Restaurant
4	Aşina Restaurant
5	Ayıntap Kebap Mehmet Usta Restaurant
6	Ayyuş Hanım Konağı Restaurant
7	Beycan Restaurant (Uygulama Oteli)
8	Big Chefs Cafe & Braserie
9	Ciğerci Ali Haydar Usta
10	Çamlıca Köşkü Lokantası
11	Çavuşoğlu Restaurant
12	Çulcuoğlu Et Lokantası
13	Dayının Yeri Cafe Keyif
14	Emek Kebapçısı
15	Grand Garden Cafe Nargile Restaurant
16	Hukukçular Lokali Lokantası
17	İmam Çağdaş Restaurant
18	İmam Usta Restaurant
19	Kavaklık Şato Restaurant
20	Kaleoğlu Mağarası Cafe
21	Kelebek Paça Beyran ve Kebap Salonu
22	Kırkayak Gaziantep Evi Lokantası
23	Locca Cafe
24	Metanet Lokantası
25	Orkide Pastanesi
26	Papirus Cafe
27	Şirvan Kebap ve Baklava
28	Sahree Cafe Restaurant

S.No	Tesisin Adı
29	Tarihi Tahmis Kahvesi
30	Tarihi Kır Kahvesi
31	Tarihi Tütün Hanı
32	Üçler Lokantası
33	Ümit Döner
34	Yörem Mutfak Ev Yemekleri
35	Baklavacı Burhan İnal
36	Baklavacı Güllüoğlu
37	Baklavacı Zeki İnal
38	Koçak Baklava
39	Baklavacı Sunguroğlu
40	Katmerci Zekeriya Usta
41	Fatih Katmer
42	Akşam Simit

EK - 7: TÜRSAB'a Kayıtlı Gaziantep Seyahat Acenteleri

S.No	Belge Numarası	Acente Adı	Belge Grubu	İlçe
1	3960	Akort Turizm	A	Şehitkamil
2	3730	Albayram Turizm	A	Oğuzeli
3	2788	Altınoluk Turizm	A	Şehitkamil
4	2788	Altınoluk Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şahinbey
5	6371	Antep Park Turizm	A	Şahinbey
6	3407	Arota Turizm	A	Şehitkamil
7	1498	Arsan Turizm	A	
8	1498	Arsan Turizm (Gaziantep Şb.)	A	
9	4920	Aslanhan Turizm	A	Merkez
10	3069	Asrın Turizm	A	Şehitkamil
11	2127	Ayıntap Turizm	A	Şahinbey
12	4363	Beyazyol Turizm	A	Şahinbey
13	4290	Bistur Turizm	A	
14	4978	Buhara Turizm	A	Şehitkamil
15	6071	Cml Turizm	A	Şehitkamil
16	3906	Ersun Turizm	A	
17	4706	Faris Tur	A	Şehitkamil
18	6181	Fıstık Turizm	A	Şahinbey
19	4057	Followme Turizm	A	
20	4057	Followme Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şehitkamil
21	6084	Gaziantep Abs Turizm	A	Şehitkamil
22	5418	Geylani Turizm	C	Şahinbey
23	7035	Goodjob Travel	A	Şehitkamil
24	5509	Grand Berdem Turizm	A	Şahinbey
25	5554	Gülgez Turizm	A	Merkez
26	5454	Güncel Turizm	A	Şahinbey
27	2293	İkbal Yeşil Kubbe Turizm	A	
28	1974	Kançal Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şehitkamil
29	2570	Kantara Turizm	A	Şahinbey
30	4229	Medine Turizm	A	Şahinbey

S.No	Belge Numarası	Acente Adı	Belge Grubu	İlçe
31	6986	Mukab Turizm	A	Şahinbey
32	5285	Öz Alkış Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şahinbey
33	7072	Özakal Turizm	A	Şehitkamil
34	2109	Puan-Tur Turizm (14.Nizip Şb.)	A	Nizip
35	2109	Puan-Tur Turizm (26.Gaziantep.Şb.)	A	Nizip
36	3583	Seç Turizm	A	
37	3583	Seç Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şahinbey
38	3048	Subartu Turizm	A	
39	3048	Subartu Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şehitkamil
40	6992	Sümbül Turizm	A	Şehitkamil
41	3667	Şehitkamil Turizm	A	
42	4800	Şimal Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şehitkamil
43	3912	Şölen Turizm	A	
44	2210	Taybe Turizm	A	Şehitkamil
45	3746	Tur-AI Tour Turizm	A	Şehitkamil
46	3746	Tur-AI Tour Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şahinbey
47	4393	Turhande Turizm	A	
48	3879	Vipol Turizm	A	Şahinbey
49	3879	Vipol Turizm (Gaziantep Şb.)	A	Şehitkamil
50	5930	Yeni Kuşak Turizm	A	Şehitkamil
51	1109	Yesemek Turizm	A	Şahinbey
52	5993	Zadoras Turizm	A	Şehitkamil
53	3844	Zeugma Tour Turizm	A	Şehitkamil
54	4502	Zöhre Turizm	A	Şahinbey